

Glas Crkve

ISSN 1331-4130

Godina XXVI / XXVII

Broj 65-66,

prosinac 2021./

siječanj 2022.

RIJEĆ

str. 3

Sagriješi li ti brat...

IZ NAŠIH CRKAVA

str. 23

**Filip Grujić izabran za
pastora BC Zagreb**

NAŠI RAZGOVORI

str. 28

**Studij teologije – izazov i
vjernicima i nevjernicima**

OBLJETNICE

str. 37

**Stotinu godina
mačkovečkih baptista**

U SAVEZU I OKO SAVEZA str. 9

**Služimo zajedno – Pomoći
molitva za postradale u potresu**

SAVEZ BAPTISTIČKIH CRKAVA U RH

SLUŽIMO ZAJEDNO

Glas Crkve

ISSN 1331-4130.
Godina XXVI / XXVII
Broj 65–66, prosinac 2021./
siječanj 2022.

Osnivač i izdavač:
Savez baptističkih crkava
u Republici Hrvatskoj
Radićeva 30
10 000 Zagreb

tel (+385 1) 4813 168
fax (+385 1) 4873 403

Glavni urednik: Ruben Knežević

Grafički urednik: David Hošnjak

Službena web stranica:
www.baptist.hr
E-mail: glascrkve1@gmail.com

Tisk:
Kerschoffset d.o.o., Zagreb

Dragovoljni prilozi uplaćuju se na žiro-račun Saveza baptističkih crkava u RH
IBAN HR8823600001101525063
s naznakom „Donacija za GC“.

Prilozi iz inozemstva šalju se u korist Saveza baptističkih crkava u RH,
IBAN HR88
23600001101525063,
BIC (Swift) ZABAHR2X

Fotografija na naslovnici:
Johannes Neudeck / Hilfe
Konkret

Uvodnik

Opet smo u tiskanom obliku

Uslijed problema u pravovremenoj organizaciji tiska i distribuciji časopisa, uzrokovanih svojedobno razornim potresom u Zagrebu te potom onim na Banovini, kao i zbog ograničenih mogućnosti djelovanja u uvjetima postojeće epidemiološke situacije, pretходna su dva izdanja *Glasa Crkve* bila objavljena samo u pdf obliku, uz manju količinu prigodno otisnutih primjeraka za postradale u potresu. Ipak ovaj se dvobroj – prvi put nakon prosinca 2018. – opet objavljuje u tiskanom obliku.

Uz tekuće vijesti i izvješća iz naših crkava te pregleda događanja na razini Saveza baptističkih crkava u Republici Hrvatskoj, kao i ostalih zanimljivosti iz baptističkoga i protestantskog svijeta, donosimo ponajprije vrlo aktualan tematski blok koji svojim sadržajem upućuje na konkretnu kršćansku zauzetost baptističkih pojedinaca i organizacija u Republici Hrvatskoj u njihovu djelovanju prema materijalno i duhovno potrebitima. Humanitarna inicijativa SBC u RH *Služimo zajedno* tako aktivno djeluje na potresom pogodenom području još od prosinca 2020. Premda je proizašla iz duroke nevolje i velike potrebe, ona je naposljetku donijela dobrobit svim uključenima – kako postradalima, tako i brojnim donatorima te neumornim volonterima – postavši poticajnim svjedočanstvom okolini.

Svaka je stoljetna obljetnica povjesno evociranje vrijedno pažnje, a posebice jedne danas brojne i živuće crkve koja je začeta u suto-

nu Prvoga svjetskog rata, prvotno djelovanjem predanoga i gorljivog pojedinca Alekse Novaka. Mačkovečki vjernici svjedoče danas svojim postojanjem i životom o stotinu godina Božje vjernosti te ostaju primjerom ustrajnosti i angažiranosti u kršćanskom radu. Uz izvješće o obilježavanju stogodišnjice donosimo i kraći povijesni osvrt o najranijim početcima baptističkog djelovanja u Mačkovcu.

Treća važna sadržajna cjelina u ovom broju upućuje na prepoznavanje potrebe produbljenja svoje vjere teološkim studijem. U današnjem vremenu uviđamo da nam je sve više potrebno kvalitetno poznavanje svijeta oko sebe te raznovrsnih svjetonazora i načina života kako bismo svoju vjeru mogli živjeti u punini i bez straha od okoline. U tom je smislu upriličen razgovor s nastavnicima i studentima na Sveučilišnom centru za protestantsku teologiju Matija Vlačić Ilirik. Oni su na zanimljiv način progovorili o svojim iskustvima, ali i o važnosti studiranja teologije u ovom vremenu.

Naposljektu – donosimo i uobičajenu rubriku o našim pokojnicima, među kojima su neki i bili svojevrsni heroji vjere, svatko na svoj samozatajan način. Napustila nas je, nážlost, i Davorka, čije je poduzeće desetak godina organiziralo tisk *Glasa Crkve*. Njezin je prerani odlazak velik gubitak za naš časopis, jer se suradnja odvijala vrlo kvalitetno, a nadasve smo cijenili Davorkinu pedantnost i ažurnost. • **Ruben Knežević**

Kad ti bližnji nanese bol ili gorčinu

Sagriješi li ti brat...

Ponovni susret – pokušaj obnove odnosa

dr.sc. Lidija Matošević,
Sveučilišni centar za
protestantsku teologiju Matija
Vlačić Ilirik

Propovijed održana u Pa-
storalmom centru BC Rijeka 9.
rujna, 2021.

**15»Ako ti brat sagriješi, podi-
te ga ukori nasamo. 16Ako te po-
sluša, dobio si svoga brata. Ako
te ne posluša, dovedi još jednoga
ili dvojicu sa sobom da sve, osla-
njajući se na izjave dvojice ili
trojice svjedoka, bude vjerodo-
stojno. 17Ako ni njih ne posluša,
saopći to Crkvi. Ako li ni Crkve
ne posluša, smatraj ga pogani-
nom ili carinicom.«**

**18»Zaista, kažem vam, što
god svežete na zemlji, bit će sve-
zano i na nebesima; i što god ra-
zriješite na zemlji, bit će razrije-
šeno i na nebesima.«**

**19»Nadalje vam kažem: ako
dvojica od vas na zemlji jedno-
dušno zamole što mu drago, dat
će im Otac moj nebeski. 20Jer
gdje su dvojica ili trojica sabra-
na radi mene, tu sam ja među
njima.« (Mt 18,15-20)**

Bližnji kao izvor radosti, ali i bola i razočaranja

Biblija nam na samom početku (Postanak 2) opisuje kako Bog s posebnom brižnošću stvara čovjeka: sam ga oblikuje, a u nosnice mu udahnjuje dah života. Zatim ga smješta, u baš za njega oblikovani raskošni vrt – prepun mogućnosti i resursa za život. No, čovjek, Adam, u tom vrtu iz snova ne doima se ni sretnim ni potpunim. Jer on je ovdje jedino živo biće i, stoga, jako usamljen. Bog to vidi te stvara životinje kako bi one čovjeku bile društvo i pomoći. I zaista, životinje čovjeku mogu biti dobro društvo, jer one su mu – kao što naznačuje Post 1, prema kojemu su čovjek i životinje stvoreni istoga, šestog

dana stvaranja – od sveg stvorenja najbliže. Čovjek, Adam i dalje je, međutim, sjetan i nekako melankoličan, zapravo nezadovoljan. Sve ima, osjeća povezanost s prirodom, sa životinjskim svijetom. Blizak mu je i sam Bog. Ali i dalje mu nešto do bola nedostaje. I kao da usred zemaljskog raja Bogu je pjeva onu Balaševičevu:

*Džaba bilo konja vranih
Po livadi razigranih
Džaba bilo sata i salaša
Džaba bilo njiva plodnih
Vinograda blagorodnih –*

Bog koji je Adama stvorio dobro ga proniće. I kao da mu kaže: Da, ti ispravno osjećaš i ne umišljaš si probleme koji ne postoje. Jer ti jesu biće stvoreno za suživot. I to ne samo s prirodom, sa životinjskim svijetom, pa čak ni samo sa mnom, Bogom. Tebi treba netko poput tebe.

I Bog na Adama pušta san, a kada se ovaj probudi, uz njega se nalazi njegova srodnna duša, žena, Eva. Drugo ljudsko biće

koje on doživljava kao dio svog identiteta, koji tek sada postaje potpun. Kao biće toliko blisko, da kliče: „Gle, evo kosti od mojih kostiju, mesa od mesa mojeg!“ (Post 2,23). I tako, prema biblijskoj sagi, započinje povijest čovječanstva. Kao povijest obećavajućeg zajedništva i puna nade.

Uskoro se, međutim, pokazuje da zajedništvo nije tako lak zadatak te da nije uvijek oduševljavajuće. Tako između Adama i Eve, nakon nekog vremena, nastaje jaz. I sada odjednom – nakon što se Adam zajedno s tom ženom našao u problemu – on predbacujućim tonom govori Bogu o ženi bez koje je, dok mu je Bog nije dao, de facto ‘umirao’, a sada kao o ženi „koju si stavio uza me“ (Post 3, 12). Različiti jazovi pucaju i među mnogim Adamovim i Evinim potomcima. Sve do danas. Tako se i nama događa da onaj bližnji za kojim smo toliko čeznuli, komu smo se radovali i onda kada smo ga konačno ugledali, iz dubine srca izgovarali mu: tako je dobro da si

Lidija Matošević

tu sa mnom, da smo se pronašli, da sam te dobio (brata, sestru, dijete, bračnog druga, prijatelja, susjeda), postane netko tko nas irritira. Možda zbog sitnica: jer mljakača dok jede, hrće dok spava, ne zna ispravno parkirati, posuđuje stvari bez pitanja, jer je neuredan i previše priča i to uglavnom o sebi, jer je susjed koji sadi voćke preblizu međi... Naravno da bismo takve sitnice trebali moći ili pregorjeti ili ih riješiti bez tenzija. Pretpostavimo da ih više-manje tako i rješavamo.

No ponekad se međuljudski odnosi zakompliziraju krajnje ozbiljno i daleko nadidu kategoriju ‘sitnica’. I tada netko komu smo se toliko veselili, s kojim smo možda htjeli provesti život, radni vijek, biti obiteljski prijatelji, podizati djecu, netko s kim smo dijelili istu nadu, toliko toga već zajedno prošli, bezbroj puta zajedno jeli i pili, s kime smo se uvijek mogli opušteno gledati u oči, komu smo uvijek bili na raspolaganju, odjednom postane osoba koja nas povrjeđuje, ponižava, nanosi nam bol, izdaje nas, izbjegava. I mi se odnekuda nađemo u situaciji o kojoj se govori u Ps 41,10: „... prijatelj moj u kog se uzdah, koji blagovaše kruh moj, petu na me podiže.“ Dobro je napomenuti da riječ peta, hebrejski נָכַע (akev), može ovdje značiti ne samo udarac (nogom), nego i klopku, prijevaru, izdaju.

Bol i gorčina ne daju se prigušiti, niti prolaze s vremenom

Što učiniti u situaciji u kojoj tako nešto doživimo – od su-

“No ponekad se međuljudski odnosi zakompliziraju krajnje ozbiljno i daleko nadidu kategoriju ‘sitnica’. I tada netko komu smo se toliko veselili, s kojim smo možda htjeli provesti život, radni vijek, biti obiteljski prijatelji, podizati djecu, netko s kim smo dijelili istu nadu, toliko toga već zajedno prošli, bezbroj puta zajedno jeli i pili, s kime smo se uvijek mogli opušteno gledati u oči, komu smo uvijek bili na raspolaganju, odjednom postane osoba koja nas povrjeđuje, ponižava, nanosi nam bol, izdaje nas, izbjegava. I mi se odnekuda nađemo u situaciji o kojoj se govori u Ps 41,10: „... prijatelj moj u kog se uzdah, koji blagovaše kruh moj, petu na me podiže.“

pružnika, djeteta, prijatelja, su-sjeda, kolege na poslu?

Trpjeli? Zatomiti vlastitu bol? Reći: ja sam jak/jaka i mogu nastaviti i s time živjeti? Ili se možda ‘ograditi’: sagraditi neki doslovan komad zida, ograditi se, poslovno, legalno, finansijski se osamostaliti od onoga tko nas može ugroziti – kako ne bismo bili i dalje posve izloženi nekomu tko nas je mogao tako povrijediti? Kloniti se ljudi, provoditi više vremena u prirodi ili si nabaviti kućnog ljubimca, primjerice psa koji nas nikada neće iznevjeriti?

Sve to možemo učiniti i sve to ima neki terapeutski učinak, na koji imamo potpuno pravo. Jer važno je nakon udarca, nakon šoka koji posljedično nastaje, stati na noge, nastojati doći k sebi, iznova se situirati i pokušati nastaviti živjeti.

Ali to ne rješava problem. Jer gorčina i bol zbog nekoga razorenog međuljudskog odnosa i dalje ostaju. One su možda potisnute, ali nisu razriješene, nisu nestale. Čak ako nam život neko vrijeme nakon pretrpljene povrede i krene na bolje, ili čak iznimno dobro, bol zbog narušenog odnosa i dalje je tu negdje, u nama. Sjetimo se samo poznatih biblijskih likova. Primjerice Ezava, koji godinama nakon što je od Jakova dobio solidan udarac ‘petom’ – ovdje je korisno podsjetiti se kako ime Jakov dolazi od hebrejske riječi נָקַע (akev), koja znači peta, pa bismo Jakova možda mogli nazvati i Petko (jer to je onaj blizanac koji se držao pri porodu bratu za petu, a onda ga je poslije i ‘udario petom’) – pri ponovnom susretu s Jakovom plače. Plače kao da su se stvari među njima – kada je Jakov kao socijalno vještiji iskoristio Ezavovu emocionalnu nezrelost, mi bismo danas rekli činjenicu da je Ezav imao slabije razvijene inhibitorne podražaja, i ‘lišio’ ga, zbog tanjura hrane kojoj Ezav nije mogao odoljeti, najprije prvorodstva, a onda i očeva blagoslova – dogodile jučer. Bez obzira na to što je prošlo toliko vremena i što se Ezav u tom međuvremenu itekako situirao i stvorio vlastiti život,

vlastitu obitelj, vlastiti imetak. Ili, Josip. Pogledajmo tog čovjeka koji je, nakon što su ga braća prodala, postao najmoćniji čovjek u Egiptu: vrhunski gospodarstvenik i političar. Ali taj čovjek, komu se cijeli Egipat pokorava, nakon toliko godina pri susretu s tom istom braćom naprsto se slama – i plache kao kakvo malo dijete.

Naravno, gorak okus u ustima ostaje i kod onoga koji je povrijedio. Tako Jakov sve vrijeđe pati. On puno toga ima, ali izgubio je brata. I njemu kamen sa srca, jednako kao i Ezavu, pada tek pri ponovnom susretu. Stoga mu i može reći da se osjećao „kao da je vidio lice Božje“ (Post 33, 10), budući da ga je Ezav, nakon svega proživljenog, ipak ljubazno primio. Jednako kao i Josipu, tako i Josipovoj braći tek pri ponovnom susretu pada kamen sa srca. Jer ni njima nije svejedno zbog onoga što su učinili Josipu i što tijekom svih tih minulih godina nose u sebi tu groznu tajnu.

Bol i gorčina mogu nestati samo pri ponovnom susretu

U današnjem čitanju iz Matejeva evanđelja riječ je upravo o takvim situacijama u kojima stojimo shrvani bolom, ogorenju se pitajući: što mu je bilo/što joj je bilo, zašto, zbog čega, čime sam to zasluzio/zasluzila? I ono što nam Isus u današnjem tekstu kaže, u osnovi glasi: bol i gorčina zbog povrede ne prolaze s vremenom. One mogu nestati samo pri ponovnom susretu.

Stoga, tako nas uči Isus, s onim tko ti je učinio nešto na-

žao, nanio ti bol, zagorčio komad životnog puta, najprije potraži susret. Isus ovdje ne kaže pošalji mu SMS poruku (ili nešto tomu analogno) u kojoj nekome istreš sve za što misliš da ti je učinio nažao – a pritom uopće ne vidiš njegovo lice i način kako je zapravo primio i podnio tvoju bujicu optužbi. Isus jasno kaže, potraži ga, pobrini se da se dogodi pravi susret i to ‘u četiri oka’, susret ‘licem u lice’: „Ako ti brat sagriješi, podi te ga ukori“ i to „nasamo.“ I odmah zatim nastavlja: „Ako te posluša dobio si svoga brata.“ (Mt 18,15)

On nam dakle ne kaže: zatomi to, jednostavno to ignoriraj. To možda možeš pokušati kada je u pitanju netko dalek, netko tko ti nije ni bio blizak. Ali, ako je odnos na ovaj ili onaj način pronevjerila bliska osoba, onda zatomiti ne samo da nije moguće. To je i neodgovorno prema osobi koja je odnos pronevjerila. Jer zatomljivanjem i ignoriranjem pokazujuš da ti do dotičnoga nije stalo, da nju ili njega ne smatraš vrijednim potencijalom za međuljudske odnose, da od te osobe olako odustaješ i prepustaš je njezinu muci, izgubljenosti, otuđenosti. Neodgovorno je to, međutim, i prema samome sebi. Jer time se stavljša u situaciju nekoga tko nakuplja gorčinu, ljuntru, a možda i mržnju. Zanimljivo je primjetiti koliko je Isus s ovom svojom uputom sasvim na tragu Starog zavjeta, koji kaže: „Ne mrzi svoga brata u svom srcu! Dužnost ti je koriti svoga sunarodnjaka. Tako nećeš pasti u grijeh zbog njega.“ (Lev 19,17).

Kada kreneš ususret bratu ostavi ‘vani’ sve pojačanje

Što bi to, doista, značilo – odlučimo li se poslušati Isusa – otici k nekomu tko nam je nečim zagorčio život i nasamo ga ukoriti? To zacijelo ne znači nekoga ‘u četiri oka stjerati u kut’, dok ne prizna sve što mi želimo da prizna – ili se možda uslijed pritska ‘zablockira’ i prvom prilikom ‘utekne’ s takvog ‘ročišta’. Ovdje nije riječ ni o kakvom ročištu. Otici k nekome za koga mislimo da nam je nanio nepravdu i ukoriti ga nasamo znači ostaviti negdje ‘vani’, izvan ove priče, sve pojačanje, sve oružje: poput Ezava, koji je, iako je ususret Jakovu krenuo u pratinji četiri stotine ljudi, u trenutku kada ga je ugledao, sve to ostavio i sam mu, bez pojačanja, otrčao ususret. To zapravo znači: ostaviti ‘negdje vani’ predrasude o njemu ili njoj, rečenice koje smo unaprijed pripremili, a koje u startu mogu ubiti komunikaciju, ostaviti ‘negdje vani’ i stavove o dotičnome ili dotičnoj onih osoba koje bi za nas rado ratovale ili barem navijale (roditelji, rodbina, prijatelji). To znači smoći hrabrosti za otvoren razgovor o onome nečem bolnom i teškom što se dogodilo. Razgovor je to u kojemu se neće podcjenjivati šteta koju smo pretrpjeli. Ali to je i razgovor u kojemu će se htjeti čuti onog drugog, za koga mislimo da je nešto skrivio i pokušati razumjeti zbog čega se tako ponio. Možda mu je nešto prelilo čašu. Možda neko naše prigovaranje zbog svake sitnice, prigovaranje koje ne traje tjedan ili mjesec, nego godinama (zašto si to tu ostavio, zašto imas mrlju, zašto previše/premalo radiš; zašto bolje ne kuhaš). Možda mu je dojadilo neprestano uspoređivanje njega s nekim našim idealom (ah, da si barem poput svoje starije sestre, ili poput moga oca ili poput moje majke). Možda mu je bilo dosta našeg hvalisanja i isticanja vlastite važnosti (moje vrijeme, moja karijera, moji planovi, moj umor, moji životni snovi). Sjetimo se samo Josipa koji svojim braći naširoko i bez ikakva takta prepričava svoje snove prema kojima mu se nazire sjajna budućnost u kojoj on daleko nadmašuje svoju braću, i

“Otići k nekome za koga mislimo da nam je nanio nepravdu i ukoriti ga nasamo znači ostaviti negdje ‘vani’ sve pojačanje, sve oružje... ostaviti ‘negdje vani’ predrasude o njemu ili njoj, rečenice koje smo unaprijed pripremili, a koje u startu mogu ubiti komunikaciju... To znači smoći hrabrosti za otvoren razgovor o onome nečem bolnom i teškom što se dogodilo...”

pritom niti ne pomišlja da bi njih to moglo i pogoditi. A k tome još ocu Jakovu prenosi detalje o svim njihovim mladenačkim ne-podopština. Možda je tomu nekome koji nas je povrijedio u nekom trenutku 'pukao film' zbog neke neravnopravnosti koju su stvorili roditelji ili šira obitelj. Sjetimo se Jakova koji Josipu, umjesto da ga pouči da bude malo skromniji u svojim hvalisanjima pred braćom, a i da malo smanji tužakanje, nabavlja posebnu odjeću. Kao da time sa-svim jasno želi poručiti ostalim sinovima da mu taj dječak, koga je dobio s Rahelom, ženom koju, za razliku od njihovih majki, do-ista i voli, znači daleko više nego svi oni zajedno. A kako se i ne bi tako ponašao, kada je već i on od svojih roditelja, Izaka i Rebeke, mogao naučiti kako se prave razlike među djecom. Može tako nekada i crkva, zajednica vjernika, 'zakuhati' situaciju u kojoj nekomu 'pukne film', jer se jednoga uvijek hvali, proriče mu se velika budućnost, mnogo se od njega očekuje, dok netko drugi ostaje u sjeni. Možda jer je manje nametljiv, jer je drukčiji, jer nije muško.

Rečenicu „Potražiti nekoga 'nasamo' i pritom smoći hrabrosti i ostaviti vani sve moguće oružje“ ne treba olako uteći. Jer to nisu laki susreti. To mogu postati prave drame koje ne treba olako shvaćati. Jer nije lako onomu tko je povrijeden i on se može naći u velikoj kušnji da pokuša – sada kada se oporavio, ojačao, situirao – najprije malo zastrašiti, izmučiti onoga tko ga je tako strašno povrijedio, oštetio, izdao, ugrozio mu život. Da i taj on ili ona osjete kako je to biti malen, slabiji, socijalno nevještiji, ponižen. Moguće je tako da je Ezav ususret bratu krenuo sa četiri stotine ljudi jer ga je htio zastrašiti. A tek cijela drama koje se događa između Josipa i njegove braće, nad kojima se on – sada tako moćan – na neki način iskaljuje i muči ih. Ali do istinskog susreta dolazi tada kada Ezav ostavlja svoje pojačanje i kreće trčati Jakovu ususret, kao i onda kada Josip dolazi do točke kada više ne može mučiti braću, iskaljivati se, izvoditi predstavu – te bri-

znuvši u plač započne s njima otvoreni razgovor.

Naravno da je ići 'bez pojačanja' na neki način i rizično – jer nikada ne znaš u kakvom te 'filmu' netko može dočekati. Ali Isus kaže: uzdaj se u mene, jer ja najbolje znam što znači doživjeti podignutu petu od strane prijatelja i što znači riskirati kako bi se odnos iznova uspostavio. Inače, ovaj tekst kao i cijelo osamnaesto poglavlje, spada u tzv. četvrti Isusov govor u Matejevu evanđelju, govor koji se bavi međuljudskim odnosima (kod Mateja je – po uzoru na Pentateuh – pet Isusovih govora). Znakovito jest da je taj govor u Matejevu evanđelju lociran između dva navještaja Isusove muke: nakon prvoga i drugog, a prije trećeg, nakon kojega slijedi Isusov ulazak u Jeruzalem – mjesto njegove patnje i smrti.

Ako razgovor u 'četiri oka' nije dovoljan, potraži medijatore

Ako pak razgovor u 'četiri oka' ne bude dovoljan, ako je odnos i dalje narušen, Isus nam kaže da ni tada ne treba odustati. Jer ono što se događa između dvije osobe nije ni nebitno ni sitno. To nije naprsto statistika: jedno prijateljstvo više ili manje, jedan brak ili neki drugi odnos više ili manje. To je nešto što uvijek ima dalekosežne posljedice, takoreći, kozmičke dimenzije. Stoga je i samo nebo uključeno, bilo u muku naših nerazriješenih odnosa, bilo u radost pomirenja. Toliko je, zapravo, važno kako se ophodimo u našim međuljudskim odnosima, da Isus može reći: „... što god svežete na zemlji, bit će svezano i na nebesima, i što god razriješite na zemlji, bit će razriješeno i na nebesima.“(r. 18). Upravo stoga Isus od nas traži da još nekoga nađemo, ako baš nikako ne ide razgovor udvoje: „jednoga ili dvojicu“ (r. 16). Naravno, to ne znači bilo koga, nego nekoga tko će se zauzeti, nekoga tko razumije važnost i vrijednost odnosa. Medijatora koji vjeruje u neprocjenjivu vrijednost svake osobe i svakog odnosa, te komu je važno ne izgubiti nikoga. Takvu osobu koja neće nakon dvije 'seanse' reći:

on ili ona tebe samo sprječava u tvom optimalnom razvoju. Bolje je da se razidete. Znaš, ima toliko drugih ljudi s kojima možda možeš puno kvalitetnije nastaviti suživot.

Ako li pak ni to ne pomogne, Isus kaže da ni tada ne treba odustati od bližnjega. On stoga nastavlja: „Ako ni njih ne posluša, saopći to Crkvu!“ (r. 17). To svakako ne znači objaviti problem na nekoj crkvenoj Facebook grupi, ili se počni glasno i pred svima moliti za osobu s kojom si se našao u sukobu. To podrazumijeva vrlo pažljivo i diskretno uključivanje određenog kruga, emocionano i duhovno zrelih osoba, osoba s određenom kompetencijom, iskustvom, s određenim autoritetom, formacijom, bilo duhovnom, bilo obrazovnom, a u idealnom slučaju i s jednim i s drugim.

Ako je potrebno, poštuji i nečije 'ne', ali mu nikada ne zatvaraj vrata svoga srca i doma

Naravno, postoje i one situacije kada izgleda da baš nikako ne ide, kada netko ne želi ili naprsto ne može čuti molbu za pomirenje, poslušati dobar savjet medijatora. Tada je, tako kaže Isus, vrijeme da ga se, na neki način pusti, da se respektira njegov ili njegov odgovor – i da ga se smatra „poganinom ili carinikom!“ (r. 17). Ovaj se tekst u povijesti crkve ponekad koristio kao podloga za ekskomunikaciju. No, on to ni u kom slučaju nije. Ovo puštanje ne znači osobu 'otpisati', izdvojiti je iz odnosa, iz zajedništva, možda i iz crkve. Ono također ne znači da prema toj osobi prestaje ljubav i naklonost. Smatrati nekoga carinikom ili poganinom znači, odnositi se prema njemu – upravo onako kao što je to činio Isus. A to znači kao prema na poseban način voljenim osobama, kojima ni u jednom trenutku vrata našeg srca nisu zatvorena i koji su uvijek – kada na to budu spremni – dobrodošli za stol pomirenja, za naš stol, jednako kao i za Isusov.

Isusov poziv za nas danas

Isusov poziv – da potražimo onoga tko nam je učinio nažao – upućen je i nama danas.

On je upućen svima onima koji ovaj korak odgađaju možda tek nekoliko dana, a možda i mjesecima ili godinama. I on glasi: kreni, unatoč strahovima i bez pojačanja, čak ako ti sve skupa izgleda i rizično, i nemoj, nikako nemoj olako odustatи.

Isusov poziv upućen je i onima koji su možda krenuli u proces mirenja, ali su negdje zapeli i zamorili se. On je taj koji nas ohrabruje za iznalaženje novih puteva i načina, koji daje hrabrost za iskrenost te priznavanje i vlastitih propusta, što otvara prostor za komunikaciju. On je također i onaj koji nam daje hrabrost potražiti pomoć: ljudsku, psihološku, dušobrižničku.

Isusov poziv upućen je i onima koji su se u procesu mirenja toliko iscrpili da više ne vide izlaza. Stalo im je, ali osjećaju da jednostavno više ne mogu ni sa sobom ni s onim drugim, a i medijatori su već 'pali s nogu'. Tu Isusov poziv glasi: Ako i jest tako, ako se čak ne možete ni dogovoriti koja je prava verzija priče o tome kako se odnos razrušio istinita (tvoja ili njegova/njegina), ne odustajte barem od molitve. Recite Bogu: Toliko smo zakomplificirali stvari da se ne možemo složiti čak ni oko toga kako je došlo do loma u odnosu. Ali jedno znamo: želimo da nas iz toga, što god to bilo, izvedeš. U tome smo jednodušni i to te jednodušno molimo. Jer, kao što kaže Isus: „... ako dvojica od vas na zemlji jednodušno zamole što mu drago, dat će im Otac moj nebeski.“ (r. 20)

Ako je pak sve oko nas još uvijek mirno i blago, ako su ljudi koji su nam dani na našem putu tu, s nama, onda nas Isus poziva da budemo zahvalni za one koje imamo: da ne sitničari-mo, da ne pravimo bespotrebne scene, ne povlačimo egoistične, neodgovorne i prijeke potuze, da preskočimo poneku kritiku upućenu bližnjemu bez koje se možda i može, da ne tražimo samo svoju korist i interes, da ne istražujemo granice nečije izdržljivosti te da ne činimo ništa od onoga čime bismo ikoga mogli izgubiti. ●

Molitvena inicijativa vjernika SBC u RH

Povezani molitvom

Nastavak inicijative i u 2021.

U želji da se naši vjernici još bolje povežu unutar Saveza baptističkih crkava u RH, sredinom 2020. pokrenuta je i zaživjela posebna molitvena inicijativa vjernika SBC u RH. Počev od ponedjeljka 11. svibnja 2020., svakog su tjedna vjernici u svojim molitvama imali u mislima jednu od naših crkava. Ova se inicijativa nastavila i tijekom 2021. godine. Na web-stranici Saveza, www.baptist.hr, bile su pravovremeno postavljene informacije o pojedinoj crkvi.

Zahvaljujem Bogu svome kad god vas se sjetim – svaki put u svakoj svojoj molitvi rado molim za vas sve – zbog vašeg udjela u širenju Radosne vijesti od prvog dana do sada. Filipljanima 1,3-4.

Donosimo redom kraće informacije o crkvama koje su bile uključene u ovu inicijativu tijekom 2021. Njihove zahvale i pozivi na molitvu objavljeni su na web-stranici i na FB stranici SBC u RH, kao i u pismu crkva. • IBA/GC

BAPTISTIČKA CRKVA SPLIT

Baptistička crkva Split započela je s djelovanjem 1995. kada su se nekoliko vjernika sastajali kao kućna grupa. Od 1997. – 2001. vjernici su se sastajali u manjem iznajmljenom prostoru. Dalnjim rastom zajednice, u razdoblju od 2001. – 2016., vjernici se okupljaju u donekle većem prostoru.

Milošu Božjom, uz molitve i podršku brojnih vjernika uže i šire zajednice, napose i brojnih baptističkih crkava u RH, godine 2018. Baptistička crkva Split mogla je kupiti i adaptirati novi prostor, prikladan za sastajanje

i stotinjak ljudi. Ovom prigodom još jednom iskazuju zahvalnost svoj braći i sestrama na iskazanoj podršci i pomoći, sa željom da nam svima Gospodin dadne širi prostor u srcima za njega samoga.

Današnju crkvu od četrdesetak krštenih vjernika čini i niz vjernika iz nekoliko bližih i dalnjih mesta (otok Brač, Rogoznica, Sinj, Makarska, Ploče), stoga je njihova molitva da Gospodin podigne još zrelijih braće i sestara koji bi mogli predvoditi okupljanja i u tim mjestima, kako bi, Božjom pomoći, u nekim od tih mesta danas-sutra nastale nove vjerničke zajednice.

BAPTISTIČKA CRKVA "IHTUS" ŠIBENIK

Godine 1987. započeli su svoje djelovanje kao kućna grupa. Crkva je službeno osnovana 1988., kada se pastor Vladimir Mihoković-Miha (1954. – 2019.) došlio s obitelji u Vodice.

U tijeku Domovinskog rata crkva je često mijenjala prostor za okupljanje, ali je nastavljala svoj rad na mjestima gdje se zatekla. Danas se vjernici okupljuju u svom vlastitom prostoru u samom gradu Šibeniku. Uključivši se u humanitarni rad putem organizacije „Moj bližnji“, vjernici BC Šibenik pridonijeli su i osnivanju baptističke crkve u Splitu. BC Šibenik u svome djelovanju posebno njeguje promicanje evanđelja putem različitih vidova umjetnosti. Tijekom proteklih godina organizirani su mnogi koncerti duhovne glazbe (*Adonai, Mercy Street band, Continentals, Dan-ko Tomanić, Kerigma*), Dalmatinske večeri duhovne poezije te izložbe umjetničkih slika du-

hovne tematike. Putem svih tih događanja Gospodin je dotakao mnoge ljude. Kršteno je preko 50 vjernika, a isto ih je toliko povremeno dolazilo u potrazi za istinom. Neki su od tih ljudi odselili, drugi su pak prešli u srodne kršćanske zajednice, a treći su otišli kući, Gospodinu. Vjernička zajednica sada broji 24 člana i trenutno nema pastora.

BAPTISTIČKA CRKVA "EMANUEL" VARAŽDIN

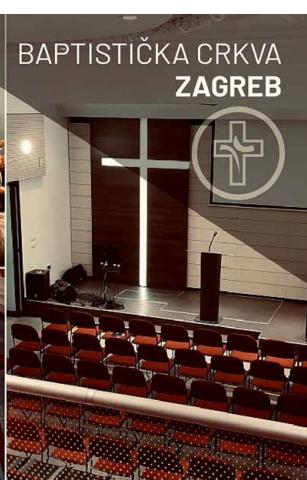
Prva okupljanja baptističkih vjernika u Varaždinu započela su tijekom Domovinskog rata suradnjom misionarskog para Keith iz Kanade te pastora Nikole Vukova. Uz redovita biblijska proučavanja na nekoliko lokacija u Varaždinu, došla su i prva obraćenja i krštenja, ali crkva tada nije osnovana.

Tijekom godina osnivaju se nove kućne grupe, a u Varaždin doseljavaju Danijela i Jonatan Vukov, s ciljem pomaganja oko osnivanja crkve. Baptistička crkva „Emanuel“ Varaždin službeno je otvorena 2001., a uz crkvu započinje djelovati Udruga „Emanuel“ s posebnim naglaskom na radu s mladima i promicanju evanđelja putem glazbe. Godine 2013. Udruga mijenja naziv u „Hoću život“. Od tada, putem kršćanskih socijalnih programa, pričižava evanđelje Isusa Krista brojnim ljudima u čitavoj županiji, posebno mladima. Takvim svojim djelovanjem postaje prepoznatljiva udruga u gradu Varaždinu te je i danas podržavaju Grad i Varaždinsku županiju.

Jonatan Vukov rukopoložen je 2004. za pomoćnog pastora te zadužen za rad s mladima kao i za misiju te evangelizaciju. Crkva je tijekom godina rasla i duhovno i brojčano. Početkom 2010. crkva započinje misijsko djelovanje u Novom Marofu i Ivancu. U isto vrijeme također pomaže u osnivanju crkve „Svetlo svijeta“ u Varaždinu s kojom i danas izvrsno surađuju.

Velika promjena za crkvu nastaje u siječnju 2015., kada je glavni pastor Nikola Vukov (1948. – 2015.) dovršio svoj zemaljski život i otišao Gospodinu. Iako to nije bilo lagano razdoblje, Bog je ostao vjeran te je velika većina nositelja crkve i glavnih službi (uz vodstvo pastora Jonatana i starještva) nastavila služiti ljudima u crkvi i izvan crkve. Godine 2019., nakon vremena molitve i posta, starještvo i vjernici BC „Emanuel“ Varaždin odlučuju se na vjernički iskorak i kupnju zgrade u kojoj se odvijaju bogoslužja, a koja je samo 500 m udaljena od samoga centra grada. S nedostatnim sredstvima te u osjetljivo doba pandemije Bog milostivo otvara vrata i provida potrebna sredstva za kupnju zgrade. Sami članovi crkve, premda ih nema mnogo, uspijevaju sakupiti dio potrebnog iznosa, a ostatak donacija došao je od ljudi koji su prepoznali i podržali viziju. Nakon kupnje, obavljena je potrebna adaptacija i dogradnja prostora.

Krajem 2020. crkva se također uključuje u pomaganje bračnog para koji služi na misijskom polju Kalnik-Križevci.

BAPTISTIČKA CRKVA VIROVITICA

Nakon nekoliko godina stagnacije Baptistička crkva Virovitica ponovno je službeno počela održavati bogoslužja 1. travnja 2018., doseljenjem Maria Kushnera i njegove supruge Elizabeth u Viroviticu.

Nekoliko proteklih godina o vjernicima virovitičke crkve skrbila je Baptistička crkva u Koprivnici, a Mario Kushner povremeno je dolazio propovi-

jedi, na samom početku jednom mjesечно, a poslije dvaput. Danas je on rukopoloženi pastor crkve s petnaestak vjernika koji su zahvalni što mogu nakon dugo vremena opet imati zajedništvo. Okupljaju se redovito na bogoslužjima nedjeljom i srijedom, te subotom na dodatnom proučavanju Riječi. Povremeno organiziraju konferencije i seminare, a bave se i humanitarnim radom, pomažući potrebitim obiteljima u gradu i okolici.

je pastor crkve bio Stevo Vuletić (1989. – 1992.), a potom su crkvu vodile starješine i đakoni sve do 2002. kada BC Zadar dobiva novog pastora Teofila Mršića. On je u Zadru obavljao svoju službu sve do 2019. te bio vrlo angažiran oko renoviranja i legalizacije crkvenog prostora.

Trenutno kao pastor pravnik crkvi služi Ivan Mustać koji je diplomirao na Teološkoj biblijskoj akademiji u Krapini. Tijekom svoje povijesti BC Zadar bila je aktivna u humanitarnom djelovanju u ratno vrijeme, te u biblijskim poučavanjima i seminarima Biblijске škole koju je vodio pastor Miško Horvatek. Također se u crkvi razvio slavljenički tim *Svjetionik* koji je nekoliko puta sudjelovao i na kršćanskom festivalu te dvaput osvojio nagradu stručnog žirija.

BAPTISTIČKA CRKVA ZAGREB (RADICEVA)

Počeci Baptističke crkve Zagreb sežu u zimu 1872./73. kada je u Zagreb stigao Heinrich

Meyer (1842. – 1919.), biblijski kolporter Britanskog i inozemnog biblijskog društva, te započeo u svom stanu proučavati Bibliju sa zainteresiranim ljudima. Iz te se jezgre formira prva vjernička zajednica koja se 1891. osniva kao crkva, no nepriznata prema tadašnjim propisima. Nakon Prvoga svjetskog rata ona ipak zadobiva svoj crkveni oblik i ustroj, a predvodi je jedno vrijeme Ivan Zrinščak (1853. – 1928.), prvi punovremeni hrvatski baptistički propovjednik u ondašnjoj državi.

Godine 1927. pastorom BC Zagreb postaje Vinko Vacek (1882. – 1939.), sve do svoje prerane smrti godine 1939. Njegovo svestrano djelovanje doprinosi kvalitativnom i kvantitativnom rastu crkve, a pokretanjem časopisa „Glas Evandjela“ Vacek usmjerava i obrazuje novu generaciju vjernika. Od 28. travnja 1935. BC Zagreb počinje djelovati u Radićevoj 30, gdje se nalazi i danas. U vrijeme komunizma prvi iskoraci u društvo bili su organizacija dolaska američkog evangelizatora Billyja Grahama u Zagreb (1967.) te organizacija koncerta Cliffa Richarda (1968.) i osnivanje Teološkog fakulteta „Matija Vlačić Ilirik“ zajedno s Evangelijkom Crkvom (1976.). Društveno-vjerska prepoznatljivost zagrebačke Baptističke crkve osobito je došla do izražaja širenjem izdavačke djelatnosti *Duhovne stvarnosti* te drugim aktivnostima, posebice zahvaljujući svojim vrsnim

predvodnicima dr. Josipu Horaku i dr. Branku Lovrecu.

Nakon demokratskih promjena, izbijanja rata te dolaska prognanika i izbjeglica, crkva dobiva novo lice te je zapaženiji iskorak u društvo ostvaren humanitarim radom. Godine 1994., dolaskom Petera MacKenziea (1942. – 2007.) za pastora, crkva kreće u smjeru duhovne obnove i nastavlja istom otvorenošću prema društvu. Djelomičnim povratom crkvene imovine prostor u Radićevoj 30 postaje jednom cjelinom, a njegovim se uređenjem dobivaju bolji uvjeti za rad s djecom i mladima. U isto vrijeme crkva razvija mnoštvo različitih službi, u koje se uključuje velik broj vjernika, što rezultira i brojčanim rastom članstva. Nakon smrti Petera Mackenzija, godine 2008. pastorskiju službu preuzima njegov dodašnji pomoćnik Zdenko Horvat (1957. – 2016.) koji vjerno obavlja svoju službu, osnažujući timski rad, brinući se za crkvu i podižući nove suradnike, sve do 2016. kada ga Gospodin poziva k sebi. U izazovnom periodu nakon smrti pastora Zdenka privremenu službu pastora preuzima Željko Mraz, glavni tajnik SBC u RH, te vodi i priprema crkvu za sljedeće izbore za pastora. Godine 2017. crkva izabire Ivicu Horvata za

pastora BC Zagreb te mu 2018. pridodaje Filipa Grujića kao pomoćnog pastora. Mnogo-brojni vjernici, tijekom u nekoliko generacija, ugradili su sebe u život i rad ove crkve, a zajednica je Bogu zahvalna za sve

njih – vjerujući da njihov trud u Gospodinu nije bio uzaludan.

BAPTISTIČKA CRKVA ZAGREB-MALEŠNICA

Početci crkve sežu s kraja osamdesetih i početka devedesetih godina prošloga stoljeća, odnosno od dolaska obitelji Kreko u Zagreb (jesen 1988.) te potom misionarske obitelji Vanderwerf (1993.). Misijnsko djelovanje započelo je osnivanjem udruge ‘Susret’ koja je humanitarno djelovala u vrijeme ratnih godina (1991. – 1996.) u Hrvatskoj i BiH a poslijepotvrdila se na programe društvene i duhovne obnove. Godine 1998., nakon nekoliko privremenih adresa, BCZM kupuje svoj prostor na Malešnici gdje nastavlja svoje javno djelovanje.

Ova je crkva poznata i kao ‘duhovni dom misionara’. Time je dala važan doprinos kršćanskoj misiji u Hrvatskoj i šire; osnivanju i djelovanju Baptističke crkve u Novom Travniku, današnjim misijanskim počecima u Ogulinu te službama milosrđa – kao što je bio rad s izbjeglicama tijekom rata (1993. – 1996.) i izbjegličke križe (2015. – 2019.). Pomoć, podrška i suradnja s misionarima i misijanskim organizacijama nastavlja biti važna služba BCZM i danas.

Crkvu predvodi vijeće starješina i đakona te tim od tri pastora. Od 2018., BCZM razvija nove programe milosrđa putem ‘Kuće Nade’ u Gajnicama, zalaže se za obnovu Domaće misije i nuda relokaciju u veći

prostor na područje zapadnog dijela Zagreba.

BAPTISTIČKA CRKVA DUBRAVA ZAGREB

Baptistička crkva Dubrava Zagreb započela je svoje djelovanje kao kućna grupa, a od 20. veljače 2005. nastavila je kao organizirana vjernička zajednica u iznajmljenom prostoru u Međugorskoj ulici. Uz poticaj i podršku BC Zagreb (Radićeva), starješine Josip Čeh, Stephen Bell i John Len bili su osnivači organiziranja i djelovanja crkve.

Dana 7. kolovoza 2011. BC Dubrava preselila se na sadašnju lokaciju kupnjom klesarske radionice u Oporovečkoj ulici 95. Uz veliku požrtvovnost članova crkve, prijatelja iz tuzemstva i inozemstva objekt je prenamijenjen za potrebe crkve.

BC Dubrava organizirala je tijekom svog djelovanja brojne evangelizacijske kampanje i susrete, koncerne, seminare, tribine. Trenutno ima 44 člana, uz brojne prijatelje i posjetitelje koji nazoče bogoslužjima. Uz redovita bogoslužja, crkva djeluje putem omladinskog rada i vjeronauka.

Započela je rad i u dvjema misijanskim stanicama, Dugom Selu (od 2014.) te u Vrbovcu (od 2017.). U Dugom Selu svake se nedjelje u 18h održavaju bogoslužja, a u Vrbovcu se svakog utorka u 18,30h okupljaju na biblijskom proučavanju. Godine 2015. pokrenuta je radioemisija na lokalnoj radiopostaji Martin, koja se emitira srijedom i petkom u 20 sati. ●

SLUŽIMO ZAJEDNO – Humanitarna inicijativa SBC u RH

Pomoć i molitva za postradale u potresu

Različiti vidovi pomoći stanovnicima na pogodenim područjima

Volonterske skupine na terenu

Nakon prvih akcija pružanja pomoći postradalima u potresu, koje su uslijedile 30. prosinca 2020., već sljedećeg dana nakon razornog potresa koji je pogodio Petrinju i okolicu (o čemu smo opširno izvijestili u prošlom broju), uslijedilo je i daljnje koordinirano pružanje humanitarne pomoći i organiziranje volonterskih ekipa u organizaciji SBC u RH.

Tako su se već početkom siječnja 2021. okupili volonteri iz različitih baptističkih crkava, sa svojim prijateljima,

te odlazili na teren pomagati oko saniranja kuća. Nekoliko takvih volonterskih skupina iz Međimurja, Zagorja, Zapadne Slavonije i Zagreba odmah je priskočilo u pomoć te su radili zajedno s lokalnim stanovništvom u potrebi.

Počevši od 2. siječnja, svake su subote na potresom pogodeno područje dolazili volonteri iz različitih krajeva Hrvatske, organizirali se u radne skupine te cijeli dan radili na raščišćavanju ruševina, pokrivanju krovova i različitim građevinskim radovima. Volonteri su odlazili na teren prema informacijama

koje su dobili od vjernika iz lokalnih baptističkih crkava, bilo da je trebalo pomoći njima osobno ili njihovim susjedima u Bačugi, Banskom Grabovcu, Lušćanima, Majskom Trtmiku ili Mošćenici. Uglavnom se radilo na pokrivanju krovova, ali bilo je tu i drugih građevinskih radova vezanih uz saniranje štete na kućama kada su stručnjaci procijenili da je to moguće izvesti u postojećim uvjetima. Nastojalo se da u svakoj organiziranoj skupini budu i stručne osobe s iskustvom u građevinskim radovima koje mogu preuzeti zahtjevnije poslove.

Molitveni tjedan 2021. u znaku molitve za postradale u potresu

Tradicionalni siječanjski Molitveni tjedan (11. – 17. siječnja 2021.) protekao je u znaku molitve za našu zemlju i ljude koji u njoj žive u ovim posebnim okolnostima na potresom pogodenim područjima. Vjernici SBC u RH molili su tako za sve ljude koji su na bilo koji način bili pogodeni ovom katastro-

fom – koji su izgubili bližnje, koji su ozlijeđeni, koji su izgubili domove, čiji su domovi teško oštećeni te za one koji žive u strahu i neizvjesnosti – ali također i zahvaljivali što posljedice potresa nisu bile još katastrofalnije, kao i za sve one koji su se u prvim trenucima katastrofe snašli i pružili pomoć drugim potrebitim ljudima.

OIKOS u Petrinji – centar za djecu postradalih u potresu

U kontejnerskom naselju NIL-Ž u Petrinji održana je 1. ožujka 2021. mala svečanost povodom otvorenja prostora igraonice i dnevnog boravka kojeg stanovnicima toga naselja poklanja SBC u RH.

Okupljenima su se, prigodno i toplo, obratili predsjednik SBC u RH Ivica Horvat te Timothy I. Špičak, pastor BC Petrinja. Ovaj je prostor dobio simbolično ime OIKOS što znači dom (sklonište, gniazdo), a odnosi se na mjesto koje pruža zaštitu i gdje se može osjetiti Božja toplina. Obitelji koje još od početka siječnja žive u ovom naselju čeznule su za prostorom gdje bi se njihova djeca mogla sigurno družiti i igrati, a i odrasli se povremeno sastajati. Njihovi su kontejneri skučeni i jedva osiguravaju prostor za njihove osnovne životne potrebe te ne pružaju nikakvu mogućnost susretanja. OIKOS tako postaje njihov dom za druženje i igru, a stanovnicima naselja predan je na uporabu

SLUŽIMO ZAJEDNO

kao potpuno opremljen prostor za potrebe igraonice i dnevнog boravka. Vjernici BC Petrinja nastaviti ћe biti podrшком obiteljima ovog naselja te ћe u prostoru igraonice redovito organizirati programe za djecu.

SBC u RH aktivno djeluje na potresom pogоđenom području putem inicijative *Služimo zajedno*, još od prosinca 2020. U tom je razdoblju na različite lokacije dostavljana pomoć u hrani, odjeći, higijenskim potrepštinama, pokrivačima, grijalicama, agregatima za struju i građevinskom materijalu; donirani su, postavljeni i kompletno opremljeni novi kontejneri za stanovanje, kao i novi dimnjaci. Građevinski radovi bili su samo jedan oblik pomoći i mogućeg volontiranja, a svakodnevno su se otvarale nove potrebe i mogućnosti. Na web stranici www.sluzimozajedno.eu svim zainteresiranim mogu pronaći informacije o tome kako se mogu i sami uključiti u služenje na potresom pogоđenom području. U posljednjem informativnom biltenu sa vezne inicijative *Služimo zajedno* sažeto je izložen pregled rada u protekloj godini:

SBC U RH NA POTRESOM POGOĐENOM PODRUČJU, 29.12.2020. – 29.12.2021.

Godinu dana nakon razornog potresa i dalje smo prisutni!

Dan nakon razornog potresa koji je pogodio Petrinju, Sisak i cijeli Banovinu, vodstvo SBC u RH izlazi na teren, snima situaciju, formira tim za koordinaciju, a potom pokreće inicijativu *Služimo zajedno* u koju

se uključuju i neke druge denominacije. Odlučeno je aktivno djelovati i poduzeti ozbiljne korake na potresom pogоđenom području kroz četiri vida djelovanja:

- Komunikacija prema potencijalnim donatorima, s ciljem prikupljanja potrebnih sredstava radi što učinkovitije pomoći.
- Konkretna pomoć putem dostave paketa hrane, odjeće i higijenskih potrepština
- Stambeni kontejneri, građevinski zahvati, nabava i dostava dimnjaka
- Duhovna i psihološka pomoć

U inicijativu *Služimo zajedno* uključeni su naši volonteri (na različite je načine bilo uključeno više od 150 muškaraca i žena različite dobi, različitih zanimanja iz različitih krajeva naše zemlje pa i šire) te naši donatori (više od 80 pojedinaca, tridesetak baptističkih i drugih crkava, tridesetak misijskih i drugih organizacija).

nosti opremljen svim potrebnim namještajem koji je uvijek prilagođen potrebama onih koji u njemu stanuju. Naši volonteri ostaju u kontaktu sa stanarima kontejnera te im pomažu na različite načine kada god je to potrebno. Naši djelatnici i volonteri osobe su koje ljudi u potrebi nazivaju s povjerenjem.

RAZLIČITI GRAĐEVINSKI RADOVU

- Na više od 70 objekata izvršene su građevinske intervencije različitih vrsta
- Izgrađeni su neki pomoćni objekti
- Dobavljen je veliki poljoprivredni šator za stoku od 200 m²
- Donirano je i postavljeno više od 130 novih dimnjaka

RADNE AKCIJE SUBOTOM

- U različitim obujmima i intenzitetu provodile su se tijekom cijele godine
- Sudjelovalo više od 130 volontera iz različitih crkava u RH
- Svaka je akcija uključivala zajedničko okupljanje, molitvu i dogовор
- Volonteri u skupinama pomagali su ljudima u različitim mjestima
- Najčešći su radovi bili: rušenje opasnih dijelova kuća i objekata, pokrivanje krovova, popravci na objektima, rušenje oštećenih dimnjaka i postavljanje novih.

Različiti vidovi pomoći

„Kada smo krenuli s inicijativom *Služimo zajedno*, znali smo da su potrebe velike, ali nismo mogli znati koliko dugo ćemo moći djelovati s obzirom na ograničene resurse s kojima smo raspolagali. Bog nas je obilno blagoslovio i snažno ohrabrio neočekivanim brojem donatora – malih i velikih, domaćih i inozemnih, očekivanih i neočekivanih. Hvala svima vama koji ste prepoznali potrebu, davanjem iskazali suočjećanje i koji ste upravo nama ukazali povjerenje. Vaše smo donacije pretvorili u konkretnu pomoć, konkretnim ljudima u potrebi.“ Željko Mraz, glavni tajnik SBC u RH

STAMBENI KONTEJNERI

Nabavljeno je i opremljeno tridesetak stambenih kontejnera. U svakoj je situaciji bilo važno najprije upoznati ljudе i njihove konkretne potrebe, zatim premiti podlogu za instalaciju kontejnera i organizirati prijevoz. Svaki je kontejner u potpu-

KUĆANSKI APARATI

Mnogim su ljudima u potresu oštećeni ili zbog kvara na in-

Humanitarna inicijativa SBC u RH

stalacijama uništeni različiti kućanski aparati. Uz pomoć donatora, nabavljeno je 149 različitih kućanskih aparata (štednjaci, hladnjaci, zamrzivači, perilice i sušilice rublja) a podjela potrebitima u tijeku je. Svaki se uređaj osobno dovozi na zaprimljenu adresu, a najčešće je potrebno pomoći i oko instalacije uređaja. Zahvalni smo što među našim djelatnicima imamo stručne ljude i za taj dio posla.

RAZLIČITI OBLICI POMOĆI

Prepoznajući konkretne potrebe na terenu, pripremali smo i donirali različite vrste paketa pomoći. U početku je to uključivalo pokrivače, vodu i hranu, ali također i agregate za struju, grijalice i toplu odjeću. U više navrata tijekom godine, ovisno o potrebama na terenu i primljenim informacijama koje smo dobivali od ljudi što smo ih upoznavali tijekom djelovanja, dijeljena je pomoć u hrani i higijenskim potrepštinama.

DUHOVNA I PSIHOLOŠKA POMOĆ

Vidjeti i čuti ljude! Svaki dolazak u nečije dvorište, dom ili na ruševine bila je prilika za razgovor. Razlozi dolaska mogu biti postavljanje kontejnera, građevinski radovi, dovoženje paketa pomoći ili kućanskih aparata, različiti popravci ili slično, ali uvijek je važno odvojiti vrijeme za ljude.

Redoviti volonteri, koji su prisutni cijelu godinu na terenu, iznova susreću iste ljude s kojima su ostvarili prijateljske i bratske odnose te im mogu biti snažnija podrška.

Vjernici crkava koje se nalaze na potresom pogodjenom području, premda i sami potrebbni podrške, koriste se svakom prigodom kako bi bili na ohrabrenje svojoj okolini.

Odmor na Činti – pedesetak osoba (bračni parovi, obitelji s djecom i tinejdžeri sami) provedeo je ljetos po tjedan dana u različitim grupama na Kršćanskom kampu Činta. Bila je to prilika za odmak od svakodnevnicu, odmor i duhovnu obnovu.

„Premda je proizašlo iz velike nevolje i potrebe, aktivno i ustrajno djelovanje na potresom pogodjenom području putem inicijative *Služimo zajedno*, donijelo je dobrobit svim uključenima i svjedočanstvo okolini:

1. Svjedočanstvo vjere u Isusa Krista i riječima i djelima.

2. Svakovrsna pomoć ljudima u nevolji kao izraz Kristove ljubavi u nama.

3. Međusobna suradnja različitih zajednica na istom

projektu, zblžavanje vjernika, ohrabrivanje na djelotvornu vjeru i međusobnu ljubav.

4. Slanja jasne poruke kako ljudske prepreke, poput nacionalne pripadnosti i drugih razlika, ne mogu i ne smiju biti prepreka ravnomjernom iskazivanju Kristove ljubavi svakom čovjeku.

5. Vidljivost i prepoznatljivost inicijative *Služimo zajedno* i baptističkih vjernika kao onih kojima se može vjerovati jer ispunjavaju ono što su obećali i odrađuju posao koji su preuzezeli.

6. Svjedoci smo ljudi koji su se obratili Bogu u vrijeme naših aktivnosti, a ti mali koraci mogu polučiti u budućnosti rezultate u smjeru revitalizacije duhovnog tkiva na tom području.“ • Ivica Horvat, predsjednik SBC u RH

Za sve one koji žele biti uključeni u saniranje štete od potresa:

web-stranica: www.sluzimozajedno.eu

GLAVNI RAČUN ZA DONACIJE: SAVEZ BAPTISTIČKIH CRKAVA U RH

IBAN: HR8823600001101525063 | **SWIFT ID Code:** ZABAHR2X

svrha doznačke: za stradale u potresu Petrinja-Mošćenica-Sisak-Glina-Banovina

Stručni skup vjeroučitelja

'Idi s tom snagom u sebi'

Priprema vjeroučitelja za nove izazove u radu

U prostorijama zagrebačke Baptističke crkve održan je 18. rujna 2021., uz sedamdesetak sudionika, stručni skup vjeroučitelja baptističkog i evanđeoskog pentekostnog vjeroučitelja.

Nakon uvodnih riječi Roberta Bogešića, sudionike su skupa Marija Buljat, Irena Mihaljević i Arna Bogešić povele u kreativno štovanje, koristeći se idejama iz nastavne cjeline 'Štovanje' u vjeroučiteljskom udžbeniku Meta. Tako su sudionici, uza sudjelovanja u pjesmi i molitvi, prepoznatljivim oblicima štovanja bili potaknuti dati slavu Bogu koristeći se svim osjetilima – vidom, njuhom, dodirom, mirisom, okusom i slušom.

Prvenstvena je namjera ovog skupa bila osnaživanje vjeroučitelja u njihovu radu i priprema za nove izazove, uz vodeći motiv: 'Idi s tom snagom u sebi'. Pastor i vjeroučitelj Timothy I. Špičák pripremio je i vodio interaktivno proučavanje i promišljanje biblijskog teksta iz Suci 6,1-8,35. Na vrlo je slikovit način pred-

stavio život i djelovanje starozavjetnog sudskega Gideona, koristeći se njegovim primjerom kao poticajem za promišljanje aktualnih situacija u kojima se može naći jedan suvremeniji sluga Božji, vjeroučitelj. Ovo se duboko i poticajno biblijsko promišljanje izmjenjivalo s nekoliko kratkih razgovora u malim skupinama, a zaključeno je molitvom jednih za druge. Nekoliko se ključnih točaka može izdvojiti:

- One koje Bog poziva, on ih i hrabri obećanjem „Ja sam s tobom!“
- Bog će one koje poziva obasjati svojim licem
- Božja prisutnost u tvom ži-

votu moćnija je od svake tvoje slabosti

- Bog će poslušnima njegovo riječi dati iskustvo života i mira
- Onaj koji je pozvan, vodit će u svom djelovanju duhovne bitke, ali Bog će biti njegova zaštita
- Bog će svojom blizinom, tijekom naše službe, izgrađivati nas i jačati našu vjeru
- Bog će onima koji se boje dati znak da je s njima
- Od Božjih slugu očekuje se da budu primjerom u vjeri, riječi i djelu
- Sluge Božje uvijek trebaju zauzimati ponizan stav. Božje je kraljevstvo i On je Kralj!

Međunarodna baptistička suradnja

Predstavnici mađarskih baptista posjetili Hrvatsku

Razmjena iskustava i planiranje suradnje s mađarskim baptistima

Predstavnici vodstva SBC u RH – predsjednik Ivica Horvat, dopredsjednik Ladislav Ružička i glavni tajnik Željko Mraz, ugostili su 9. rujna 2021. u Zagrebu predstavnike Saveza baptističkih crkava u Mađarskoj.

Predsjednik tamošnjeg Saveza Janos Papp i voditelj odje-

la za međunarodne odnose mađarskih baptista Lajos Téglási doputovali su iz Budimpešte kako bi bolje upoznali vodstvo i djelovanje hrvatskih baptista. Ovaj je cjelodnevni susret bio prigodom za međusobno upoznavanje, razmjenu iskustava u služenju i planiranje buduće

suradnje. Predstavnici SBC u RH su posebno zahvalili mađarskim baptistima na njihovom sudjelovanju u pružanju pomoći potrebitima na potresu pogodjenom području.

Sudionici ovog susreta posjetili su tijekom dana 'Kuću nade' u Gajnicama, gdje ih je

Domaćini i
gosti

- Sluge Božje moraju biti do kraja oprezni kako nikad ne bi Boga zamijenili svojom slikom Boga.

Nakon kratke pauze za osvježenje, nastavljen je rad u malim skupinama. Jedan je od izazova s kojima se susreću vjeroučitelji u našim crkvama potreba za puno truda oko prilagodbe načina rada, budući da većina radi u mješovitim razrednim odjeljenjima. Vjeroučitelji su, nadalje, zajedno promišljali kako što bolje iskoristiti vjeroučiteljske materijale koji su im na raspolaganju te kako ih prilagoditi radu u grupi s učenicima različitih razreda.

Na kraju skupa, sudionici su imali prigodu više doznavati o aktivnostima *Samaritan's Purse*, organizacije koja u Hrvatskoj djeluje putem projekta 'Operacija Božićno Dijete'. Koordinator nacionalnog tima pastor Mario Dučić i koordinatorica logistike Hana Melinišćak izazvali su vjeroučitelje da se uključe u ovaj veliki misijski projekt. Zatim je Marina Karadža predstavila postojeća izdanja Biblijskog instituta Zagreb – Biblije za djecu i Biblije za mlade.

Cijeli je ovaj skup bio još jednom prigodom da se u susretu i druženju osjeti snaga Božje ljubavi i milosti. Bog nas svojim Duhom povezuje i ujedinjuje u istoj misiji. • **S. Mraz-R. Bogešić/IBA/GC**

pastor Mihal Kreko, voditelj projekta, upoznao s planiranim aktivnostima služenja široj društvenoj zajednici. Susret je zaključen zajedničkom molitvom i zazivanjem Božjeg blagoslova, kako na ovaj projekt tako i na druge vidove služenja hrvatskih baptista. • **IBA/GC**

Skup baptističkih žena u Požegi 'Živjeti hrabro'

Konferencija za žene Slavonije

U požeškom restoranu 'Zlatni Lug' održana je 25. rujna 2021. konferencija žena Slavonije. Okupile su se žene iz Požege,

Pakrac, Sirača, Osijeka, Slavonskog Broda, Cerne, Andrijaševaca, Karlovca, Rijeke i Pušćina.

Temu 'Živjeti hrabro' izložila je predavačica dr. sc. Ksenija Magda koja je primjerom Selofhadovih petero kćeri koje su hrabro iskoračile pred Mojsija i tražile u nasljedstvo, odnosno u posjed zemlju koja bi pripala njihovu ocu da je bio živ (u to su vrijeme zemlju naslijedivali isključivo muškarci), potaknula prisutne da budu hrabre te da se bore za pravednost, jer se na taj način boriti

mo i za budućnost naše djece i unuka. Ova je situacija bila veliki izazov i za Mojsija kao vođu koji je u toj kriznoj situaciji tražio savjet od Gospoda te postupio u skladu s njim, a ne s trenutnim običajima i zakonima.

Svjedočanstvo, molitva, pjesma koja se orila, radionice u koje su žene bile aktivno uključene, povezale su nas Duhom na divan i čudesan način.

Na konferenciji je predstavljen Izvršni odbor Ženskog rada koji, do održavanja Skupštine Ženskog rada, djeluje u "v.d." sastavu: predsjednica Sandra Bičanić, te članice Željka Hamp, Evelin Horvat, Speranca Tomin, Melanija Ružićka, Edita Turinski i Alenka Radešić Tasić.

Ova konferencija, koju su organizirale sestre iz BC Požega, kao i ona u lipnju koju su organizirale sestre iz BC Riječika, jedan su od načina na koji Izvršni odbor Ženskog rada želi osnažiti i ohrabriti žene u njihovim lokalnim i regionalnim sredinama. • E. Turinski/IBA/GC

Molitveni tjedan SBC u RH za 2022.

Život dosljedan i dostojan Isusova poziva i poslanja

Poticaj na molitvu
pripremio pastor
Darko Mikulić

Molitveni tjedan svih baptističkih crkava u Hrvatskoj, kao prvi zajednički projekt u novoj godini, održan je od 3. do 9. siječnja 2022.

Tema je ovogodišnjeag molitvenog tjedna *Život dosljedan i dostojan Isusova poziva i poslanja*, a materijal za promišljanje i poticaj za molitvu pripremio je pastor Darko Mikulić iz Slavonskog Broda.

Uz blagoslove koje donose zajednička okupljanja u molitvi, vjernici crkava uključenih u SBC u RH ponovno su pozvani

Crkvena zgrada i buduća Kuća nade u Slavonskom Brodu

blagoslivljati jedni druge i materijalno. Ove su godine uključeni u prikupljanje sredstava za misijski projekt "Kuća nade Slavonski Brod". O tome pišu vjernici iz Slavonskog Broda:

Gospodin nas je kao zajednicu izobilno blagoslovio time što se u tijeku najveće pandemische krize 2020. u našem gradu mogao održati sedmodnevni evangelizacijski festival 'Ima nade'.

Ostatak sredstava od evangelizacije Gospodin je svojom milošću umnožio da smo na kraju godine mogli kupiti kuću odmah pored zgrade naše crkve. Kuća je starija i zahtjeva potpunu i temeljitu rekonstrukciju, ali ima ogromni potencijal.

Budući da je kuća plod evangelizacije 'Ima nade', naša je želja da ona postane Kuća nade za Slavonski Brod i tako ispuniti svoju misijsku svrhu, kako bi svatko u njoj mogao pronaći i živjeti puninu života.

Naša je vizija u Kući nade Slavonski Brod praktično služiti našem gradu i okolicu, prvenstveno u pomaganju samohranim roditeljima i njihovoj djeci te udometeljskim obiteljima, pružajući im potporu, sigurno mjesto za osobni rast kroz susret, topli prostor za okupljanje, mentorstvo i cjelozivotno osposobljavanje.

Zahvalni smo Gospodinu i svima Vama što ćete nas molitveno i pozrtvovno poduprijeti kako bi se ovaj misijski, društveno angažirani projekt realizirao. • BC Slavonski Brod/IBA/GC

Godišnja skupština SBC u RH

Izvješća i pregled dosadašnjeg rada

Dvije nove crkve primljene u članstvo SBC u RH

U prostorijama Baptističke crkve Mačkovec održana je 11. prosinca 2021. Godišnja skupština Saveza baptističkih crkava u RH kojoj je prisustvovalo šezdesetak predstavnika iz 32 baptističke crkve. Skupštinom je predsjedavao pastor Teofil Mršić, a u radnom su predsjedništvu bili Vesna Brezović, dopredsjednica Skupštine, i pastor Darko Mikulić, član Izvršnog odbora SBC u RH.

U prvom dijelu Godišnje skupštine sudionicima su predstavljene dvije nove vjerničke zajednice čiji su vjernici izrazili želju pridružiti se Savezu baptističkih crkava u RH kao punopravne crkve članice – Baptistička crkva „SEZ“ Umag i Baptistička crkva „Božja Riječ“ Varaždin. Skupština je jednoglasno izglasala prijem novih članica i poželjela srdačnu dobrodošlicu novoj braći i sestrama.

Sudionici Godišnje skupštine unaprijed su dobili pisana izvješća o radu predsjednika i glavnog tajnika SBC u RH, financijsko izvješće kao i izvješće Nadzornog odbora za prethodno razdoblje. Nakon predstavljanja izvješća i opsežne rasprave, na samoj su Skupštini usvojena izvješća predsjednika, glavnog tajnika te financijsko izvješće. U knjizi izvješća također je predstav-

jeno djelovanje drugih važnih službi SBC u RH kao što su vjeronauk, rad s mladima, ženski rad i medijska služba.

U sklopu Skupštine organiziran je posjet Srednjoj Školi Čakovec, čiji je osnivač SBC u RH, te obilazak nove školske zgrade čija izgradnja izvanredno napreduje. Voditelj projekta izgradnje Petar Horvat predstavio je cijeli projekt i spremno odgovarao na sva pitanja posjetitelja.

U drugom dijelu Skupštine sudionici su u malim skupinama promišljali o misiji crkve u protekle dvije godine te razmjenjivali iskustva razgovaraјući o iskorištenim, ali i o propuštenim prilikama u svome djelovanju na lokalnoj razini. Vrijeme je bilo prekratko za sve ono što se željelo i moglo podjeliti, ali ostao je snažan poticaj na predaniju molitvu jednih za druge. • S. Mraz/IBA/GC

Sudionici na Skupštini

Sjednica Izvršnog odbora SBC u RH

Pregled strateških projekata

Posjet i Srednjoj školi Čakovec

Izvršni odbor SBC u RH sastao se 28. rujna 2021. u prostorijama BC Mačkovec na svojoj redovitoj sjednici. Nakon zajedničke molitve i svjedočanstava Božjeg djelovanja u lokalnim crkvama uslijedio je razgovor o projektima, planovima i pitanjima od strateške važnosti za Savez i mjesne crkve. Nakon sjednice,

članovi Izvršnog odbora posjetili su jednu od novoizgrađenih zgrada Srednje škole Čakovec koja uspješno napreduje i u fazi je interijernih radova. Radujemo se uskoro vidjeti učenice i učenike Srednje škole Čakovec na ovim hodnicima. SBC u RH jedan je od osnivača Srednje škole Čakovec. • IBA/GC

Članovi IO SBC u RH u posjetu novoj zgradi škole

Energetska obnova crkvene zgrade BC Sirač

Radovi sufinancirani iz EU fonda za regionalni razvoj

Prema vijesti od 3. 2. 2021., objavljenoj na FB stranici Općine Sirač <https://www.facebook.com/page/51405283784/search/?q=sion>), završena je energetska obnova zgrade Baptističke crkve „Sion“ Sirač u vrijednosti od 507.505,06 kuna, što je dijelom sufinancirano iz EU fonda za regionalni razvoj

u iznosu od 294.005,85 kuna. Energetskom obnovom obuhvaćena je izolacija vanjske ovojnica te izolacija poda tavana. Aktivnosti energetske obnove provedene su s ciljem smanjenja potrošnje energije što će rezultirati finansijskom uštedom te povećanjem stupnja ekološke efikasnosti. • Općina Sirač/GC

Krštenje u BC Dubrava Zagreb

‘U budućnost s Kristom’

Kršteno osam vjernika

U BC Dubrava Zagreb održano je 13. lipnja 2021. krštenje osmoro vjernika u novoj crkvenoj krstionici. Krštenje je predvodio pastor Teofil Mršić, a kršteni su Paola Karaj, Mateja i Manuela Puškadija, Martina Dobošić, Roža Starčević, Ružica Lah, Karlo Časni i Timotej Blažek.

Uz pozdrav i dobrodošlicu, koju je okupljenima uputio pastor Danijel Časni, molitvu za blagoslov bogoslužja predvodio je starješina crkve Josip Čeh.

Na temu ‘U budućnost s Kristom’ propovijedao je pastor Danijel Časni. Sržni dio propovijedi temeljio se na riječima koje je Isus uputio Nikodemu, a zapisane su u Ivanovu evanđelju 3,3: *Zaista, zaista kažem ti: Tko se ne rodi nanovo odozgor – ne može vidjeti kraljevstva Božjega.*

Svečano bogoslužje dostupno je na:

<https://www.youtube.com/watch?v=8SXRGvZ4jx0> • GC

Molitveni skup u riječkom Pastoralnom centru

Zajedno molili Riječani i Istrijani

Popuštanjem epidemioloških mjera omogućeni i fizički susreti

Okupljeni na molitvi u riječkom Pastoralnom centru

ćac. Protekli su mjeseci protekli u virtualnom okupljanju, a popuštanjem mjera, konačno su omogućeni i fizički susreti.

Pastor Evanđeosko pentekostne crkve ‘Krista kralja’ Milan Špoljarić podijelio je uvodno razmišljanje te pozvao okupljene na molitvu za događanja u Izraelu, predstojeći drugi krug lokalnih izbora te za duhovno probuđenje crkve i svijeta u kojem dјeluju crkve ovih područja.

Po završetku molitve, radost ponovnog susreta nastavljena je u ugodnom druženju. • IBA/GC

Nakon dužeg vremena, ponovno su se 26. svibnja 2021. u Rijeci okupili na molitvi vjernici iz baptističkih i evanđeoskih crkava koje djeluju na području Primorsko-goranske i Istarske županije.

Za dugogodišnje ustrajno podsjećanje i poticanje na zajedničku molitvu vjernici su zahvalni sestri Evi Husak Ba-

Tradicionalno okupljanje zagrebačkih baptista

BC Zagreb obilježila Dan crkve u Zelenoj dolini

Održano i sveto krštenje

Baptistička crkva Zagreb ima dugogodišnju praksu obilježavanja Dana crkve na blagdan Pedesetnice, cijelodnevnim okupljanjem crkvene zajednice na nekom mjestu izvan zidova crkvene zgrade. Zbog posebnih okolnosti, ove je godine promijenjen datum na 20. lipnja 2021., ali nije se željelo odustati od ove dobre prakse. Kao mjesto okupljanja izabrana je Zelena dolina, kršćanski kamp u blizini Gornje Baćuge. Uz prekrasan krajolik i potrebu infrastrukture koju kamp nudi, izboru je lokacije doprinijela i želja BC Zagreb fizički se približiti onima kojima su mnogi od njih imali prigodu služiti tijekom nekoliko proteklih mjeseci. U nedjelju 20. lipnja okupilo se tako u Zelenoj dolini dvjestotinjak sudionika – vjernika BC Zagreb i njihovih prijatelja, te vjernika BC Baćuga i BC Grabovac sa skupinom posebno dragih gostiju iz nekoliko okolnih sela kojima se na različite načine pomagalo u danima nakon potresa putem inicijative ‘Služimo zajedno’.

Svečano bogoslužje

Program Dana crkve započeo je svečanim bogoslužjem koje je predvodio pastor Željko Mraz, jedan od starješina BC Zagreb. Poticanim timom za slavljenje, okupljeni su na samom početku dali svojevrsnu izjavu vjere te iskazali zahvalnost zajednič-

Krštenici u Zelenoj dolini

kom pjesmom ‘Bog velika djela je učinio’. Upravo o tim velikim Božjim djelima u njihovim životima nastavili su svjedočiti Vedran, Bernard, Karlo i Ivan, govoreći svaki o svome putu do Boga.

Nakon tih suvremenih osobnih priča pastor Ivica Horvat, predsjednik SBC u RH, u svojoj je propovijedi podsjetio prisutne na još jednog čovjeka komu je susret s Isusom promijenio život. Govoreći o Zakeju (Luka 19,1-10), pastor Horvat na vrlo je slikovit način prisposobio time čovjeka današnjice koji se skriva po različitim ‘krošnjama’ iz kojih povremeno proviruje prema Isusu i želi nešto saznati o njemu, ali nije ga spreman uistinu susresti, jer bi to tražilo korjenitu promjenu. Svi su prisutni bili izazvani razmisljiti o svojim ‘krošnjama’

u kojima se skrivaju – oni koji su vjernici, da ponovno dopuste Isusu susresti ih pogledom te da obnove svoj odnos s njim, a oni koji to do sada nisu napravili pozvani su predati svoj život Isusu u ruke i dopustiti mu da ih mijenja. Nekoliko je osoba upravo u tim trenucima odlučilo predati svoj život Isusu u ruke i zajedno s njim krenuti dalje.

Sveto krštenje u Zelenoj dolini

Upravo to su koraci koji su već prethodno doveli do odluke o krštenju, čime su Ivana Mrkić, Vedran Jelić, Bojan Pašić, Bernard Žagar, Karlo Cecelja i Ivan Datković javno potvrdili svoju vjeru u Isusa Krista i iskazali mu poslušnost. Filip Grujić, pastor BC Zagreb, svakomu je od krštenika izrekao prigodom

krštenja poseban biblijski rečnik koji je bio povezan s njihovim osobnim svjedočanstvima. Nakon čina krštenja uslijedila je molitva nad svakim novokrštenim pojedinačno i specifično, a potom su zajedno stupili stolu Večere Gospodnje te blagovali kruh i vino, ispovjedajući svoju vjeru u Krista i pripadnost Tijelu Kristovu. Kao pomoć u nastavku hoda s Kristom, mladim su vjernicima poklonjene knjige ‘Svrhovit život’ te bijelo cvijeće kao simbol novog početka opravdanih u Kristu.

Još jedno prethodno krštenje u Zagrebu

Uza šestero spomenutih koji su se krstili u Zelenoj dolini, BC Zagreb bogatija je za još dve sestre i jednog brata. Paula Hlupić te Ljiljana i Antun Rudinski kršteni su se u Zagrebu u nedjelju 13. lipnja 2021.

Velik je to blagoslov i posebna radost za crkvenu obitelj koja je u proteklih godinu dana često morala ograničavati svoja okupljanja uživo i usmjeravati se na online bogoslužja. Gospodin je kroz to vrijeme uslišao mnoge molitve i pokazao svoju vjernost. On je sam pronašao one koji ga traže – svojom Riječju, osobnim susretima i online bogoslužjima te ih doveo u zajedništvo vjernih. Sva slava i hvala pripada Njemu!

Vjeroučitelji i vjeroučenici BC Zagreb također iza sebe imaju specifičnu školsku godinu, jer se vjeronauk većim dijelom odvijao kao nastava na daljinu. Tamara Stannard poхvalila je, uime vjeroučitelja, suradnju s učenicima te zahvalila roditeljima na pomoći, a zatim je pastor Željko Mraz zahvalio vjeroučiteljima na njihovoj službi. Ovom je prigodom posebna zahvala izražena vjeroučiteljici Renati Golubić koja se nakon dugogodišnjeg služenja djeci i vjeroučiteljima BC Zagreb odlučila povući iz ove službe.

Ivica Horvat povukao se iz službe pastora BC Zagreb

Na kraju ovog, sadržajima bogatog bogoslužja, crkva je izrazila svoju zahvalnost pa-

storu Ivici Horvatu za njegovu službu pastora BC Zagreb iz koje se on sam odlučio povući nakon isteka četverogodišnjeg mandata, a o čemu je crkva već ranije bila obavještena. Pastor Ivica Horvat nastavlja služiti kao predsjednik SBC u RH. Predajući simbolične poklone uime crkve, pastor Filip Grujić zahvalio je pastoru Ivici i njegovoj suprudi Raheli na svemu čime su doprinijeli životu crkve u cijelini i vjernika pojedinačno, a potom je, zajedno s vodstvom crkve, molio za njih.

"Sažetak misije i vizije BC Zagreb"

Ni visoke temperature ni sunce koje se probijalo kroz improviziranu nadstrešnicu nije umanjilo predanost tima za slavljenje koji je sve vrijeme bogoslužja predvodio zajedničku u slavljenju Boga pjesmama. Tehnička ekipa BC Zagreb pronašla je način kako omogućiti izravan prijenos cijelog bogoslužja u redovitom terminu, premda je poznato da u Zelenoj dolini nema telefonskog signala ni interneta. Zahvalnost upućujemo i svima ostalim vrijednim volonterima.

Nakon bogoslužja je uslijedio zajednički ručak te nastavak zajedništva u opuštenim razgovorima, igrama i smijehu. Sve ono što se događalo toga dana u Zelenoj dolini svojevrstan je sažetak misije i vizije BC Zagreb koja želi svakodnevno živjeti s Kristom i za Krista te pronositi radosnu vijest o Isusu Kristu drugima –propovijedanjem Riječi, pozivanjem na pokajanje, obraćenje i krštenje ali i činjenjem djela milosrđa, otvaranjem svojih vrata potrebitima te brigom za svoju braću i sestre.

Zagrepčani i njihovi gosti poručuju da je Dan crkve u Zelenoj dolini bio za njih jedan posebno blagoslovjen dan. Također su spremni priznati da bi sve bilo puno složenije bez brižnih i vrijednih domaćina Silvije i Andrewa Petera Špičak, koji su zajedno sa svojom djecom Lanom i Davidom bili sve vrijeme na usluzi i radili puno više od onoga što se od njih očekivalo. • S. Mraz/IBA/GC

Izvješće s kršćanskog kampa na Ugljanu

'Ja jesam' na kampu 'Stari Čintaši'

Duhovni program vodili pastori Ružička i Pintarić

I ove se godine u kampu 'Činta' na otoku Ugljanu okupilo sedamdesetak sudionika u grupi Stari Čintaši, u razdoblju od 11. do 20. srpnja 2021. U jutarnjem nam je terminu „duhovnu“ hranu servirao pastor Ladislav Ružička na svoj osebujan na-

čin, promišljajući o Isusovim izjavama: 'Ja jesam' iz Ivanova evanđelja: 'Ja sam kruh života.., svjetlo svijeta.., vrata.., pastir dobri.., uskrsnuće i život.., put, istina i život, te ... trs.'

Pastor Damir Pintarić u večerenjem je pak terminu

govorio o važnosti spoznaje Božje suverenosti. Bog je suvereni Bog ili nije uopće Bog, pa je temu 'Gdje je sigurnost?' obudio u tri predavanja: 'Tko je glavnji', 'Je li Bogu išta nemoguće' i 'U Božjim (sigurnim) rukama'. O Božjoj slavi i sili govorio je u nastavku, također u tri predavanja. Zaključno, ohrabrio je prisutne predavanjem pod naslovom 'Mirno spavaj, jer Gospod je budan'. Tako ohrabreni, rastali smo se, s pouzdanjem i povjerenjem u Gospoda koji je ponad svake vlasti, svake sile i moći, koji je ne samo stvoritelj i održavatelj života, nego i čuvar i žrtvovatelj (darovatelj) života, on koji nas drži u svojoj moćnoj ruci; koji prebiva u nepristupačnoj slavi i sjaju, a ipak se dao ljudima dotaknuti u Isusu Kristu, čovjeku i Bogu, raspetome i uskrslom.

Svojim su nas svjedočanstvom posebno ganuli Slavica Marčec i Jozefina Macek, jer smo mogli čuti kako je Bog velik i moćan, milostiv i nježan, kako brine za svako svoje dijete, čak i kad to dijete luta ili od nemoći i bolesti ne može ni ustati.

Do sljedećeg susreta na Činti ili gore, nad zvjezdama... • E. Turinski/IBA/GC

Svečanost u BC Mačkovec

Krštenje u Mačkovcu

Kršteno sedmoro vjernika

Najvažnija je odluka u životu svake osobe izabrati Isusa Krista za spasitelja, prijatelja i gospodara. Takvu odluku mogu donijeti samo oni koji su doživjeli

oprštenje i očišćenje u Isusovoj krvi što iz temelja mijenja čovjekove vrijednosti i prioritete.

Takovu odluku u nedjelju, 12. rujna 2021., pred mačko-

SKENIRAJ ZA VIDEO

večkom zajednicom vjernika i pred Bogom, potvrdili nekoliko dragih ljudi, činom svetog krštenja.

Propovijed o krštenju izrekao je pastor Nenad Kovačević, dok je čin krštenja obavio pastor Branko Kovačević. Kršteni su: Sara Markov, Mateo Časni, Lovro Zvornik, Lovro Košir, Stjepan Bistrović, Dragica Ozren i Đurđica Varga.

Cijelo događanje moguće je pogledati ovdje:

https://www.youtube.com/watch?v=kgqYDU_fQOc,

a svjedočanstva obraćenika na linku <https://www.youtube.com/watch?v=txrwXVphsXo>.

• BCM/GC

Sa svečanosti
krštenja u
BC Čakovec

SKENIRAJ
ZAVIĐAJ

SKENIRAJ
ZAVIĐAJ

Krštenje u BC 'Betanija' Čakovec

'Bogu pripadam, Bogu služim, Bogu vjerujem'

Kršteno pet vjernika

Bogoslužna dvorana Baptističke crkve 'Betanija', u Čakovcu bila je premala da primi sve one koji su 29. kolovoza 2021. htjeli prisustvovati krštenju Roberta, Marine, Lorene i Veronike Martinčević te Antonije Šafarić. Stoga se se cijeli događaj prenosio na videozidu pod sjenicom 'Betanije'.

Pastor Baptističke crkve Koprivnica Natanael Špičak ohrađao je i izazvao kako krštenike tako i sve nazočne propovijedajući na temu 'Bogu pripadam, Bogu služim, Bogu vjerujem', na tematiku iz 27. poglavlja Djela apostolskih. Prije samog čina krštenja pastor Damir Pintarić, na temelju Mt 3, ukratko

je odgovorio na pitanje 'Zašto radimo to što radimo?', te nudio svjedočanstva obraćenja krštenika koji će svoje životne priče podijeliti s cijelom crkvom tijekom narednih nedjeljnih bogoslužja. Potom je predvodio obred krštenja.

Nakon krštenja, pastori Damir Pintarić i Natanael Špičak

te đakoni Betanije molili su za ispunjenje Duhom Svetim, vodstvo, zaštitu i blagoslov onih koji su krenuli za svojim Spasiteljem. Svečanom bogoslužju doprinijeli su glazbenici kao i zbor mladih Baptističke crkve 'Betanija', s gostima. Druženje se nastavilo uz zajednički ručak.

Biblijsku poruku i cijelo krštenje moguće je pregledati na:

www.betanija.hr

<https://youtu.be/m5uwUJ0wCak>

https://www.facebook.com/watch/live/?v=602098790783140&ref=watch_permalink • IBA/GC

Krštenje u BC Daruvar

'Prihvatiše Riječ i krstiše se'

Kršteno petero vjernika

U daruvarskoj Baptističkoj crkvi održano je 21. studenoga 2021. krštenje. Petero vjernika – Josip Baron i Teofil Smola iz Daruvara, Andrej Berlančić iz Sređana, Anamarija Cenger iz Golubinjaka te Izabela Ivačić iz Virovitice – time su javno po-

svjedočili o svojoj pripadnosti Kristu i njegovoj crkvi.

Prigodnu propovijed izložio je virovitički pastor Mario Kusnher, a krštavao je daruvarski pastor Ivan Špičak. Svečanosti su nazočili vjernici iz Daruvara i okolice. • GC

Krštenici u Daruvaru

Trodnevna evangelizacijska konferencija

'Ima li života prije/nakon smrti?'

Tradicionalna jedanaesta konferencija BC Čakovec

Jedanaesta je godina od kada čakovečka BC Betanija za slušatelje radio emisija 'Sola Gratia', ali i za ostale žitelje Čakovca i Međimurja, organizira u jesen trodnevne evangelizacijske konferencije. Ove je godine konferencija održana od 17. – 19. rujna 2021., a tematsko je pitanje glasilo: 'Ima li života nakon smrti?'

U petak i subotu navečer gost Aleksandar Trajkovski, pastor BC Novi Travnik, prateći život Lazara i bogataša nakon fizičke smrti (Lk 16, uz 1 Sol), jasno je odgovorio istom o tome da su onkraj zemaljskog života samo dvije strane, te da svakog čovjeka nakon fizičke smrti čeka blaženstvo ili muka.

Treće je večeri cijelu konferenciju zaključio pastor BC Betanija Čakovec dr. Damir Pintarić, odgovorivši na pitanje 'Ima li života prije smrti?'. Nakon raščlanjivanja i definiranja smrti i života, pastor je naglasio je 'da život dolazi iz unutarnjeg obilja Živoga, Ži-

Prepuna dvorana
BC Čakovec

votvorca, Apsoluta, Logosa, samoga Boga bez koga nema života'. Budući da život dolazi od Onoga koji je Život, život se do kraja ne može ni razumjeti ni objasniti. Da bi osoba razumjela razliku između biološkog i duhovnog života, između preživljavanja, životarenja, ži-

vota i života u izobilju, ona se mora nanovoroditi, mora najprije doživjeti život kako bi ga mogla živjeti.

U prepunoj dvorani, uz pjevanje himne evangelizacije, svake se večeri proslavljaljao Boga u zajedničkom štovanju pjesmom, doprinosima djece

i mlađih te pjevačkog zbora BC Betanija.

Cijeli je program moguće pregledati na http://www.betanija.hr/videoporuke?category_id=42 ili na https://www.youtube.com/results?search_query=betanija+%C4%8Dakovec&sp=CAI%253D. • IBA/GC

Svečanost u Varaždinu

Krštenje dviju sestara u BC 'Emanuel'

Prvo krštenje u vlastitoj krstionici

U BC "Emanuel" Varaždin održano je 7. studenoga 2021. krštenje Noele Vukov i Dvine Horvat, dviju novih sestara u

Kristu. Krštenje se, po prvi se puta u povijesti varaždinske crkve, održavalo u vlastitoj krstionici.

Nakon uvodnih pjesama uslijedila je propovijed o krštenju koju je održao pastor pripravnik Marin Šestak. Pojasnio je što je

Molitva za blagoslov

krštenje i što ono prikazuje, korišteći se biblijskim tekstovima iz Mt 28,19-29 i Rim 6,3-4. Prije samog čina krštenja, Dvina i Noela podijelile su svoja svjedočanstva s crkvom, rodbinom i priateljima koji su prisustvovali nedjeljnom bogoslužju.

Nakon čina krštenja, pastori Jonatan Vukov i Marin Šestak molili su za Dvinu i Noelu, za blagoslov nad njima, zaštitu i vodstvo Duha u njihovim životima.

Crkva je pripremila zajednički ručak za članove i prijatelje te se druženje nastavilo do posljepodnevnih sati.

Cijelo bogoslužje moguće je pogledati na:

<https://www.youtube.com/watch?v=Sdg9rkwnIMs>

• IBA/GC

Krštenje u BC Karlovac

'U zagrljaj Božji svi smo pozvani'

Kršteno četvero vjernika

U BC Karlovac održano je 14. studenoga 2021. svečano bogoslužje s obredom svetog krštenja. Na temelju svoje osobne isповijedi vjere u Isusa Krista, kršteni su Nikola Vuković i Petra Kubica iz Karlovca te Emanuela Gršić i Sven Zoretić iz Duge Rese.

Svečano bogoslužje započelo je pjesmom slavljenja „Naš Bog je velik“ te ulaskom krštenika. Nakon pozdravne riječi Ivice Horvata, predsjednika SBC u RH, poruku Riječi izlo-

žio je pastor Željko Mraz, glavni tajnik SBC u RH, pozvavši okupljene na obnovu radosti spasenja.

U Božji zagrljaj, u blizinu nje-gova srca, onđe gdje ima mjesta za sve ljudi, svi smo pozvani, bez uvjeta, ma kako daleko bili u svojoj izgubljenosti – naglasio je u propovijedi.

Nakon pjesme „Tko su ovi u bjelini“, krštenici su javno posvjedočili svoju vjeru u Isusa Krista. Obred krštenja predvodio je karlovački pastor La-

Karlovački krštenici s pastorom Ružičkom

dislav Ružička.

Nakon polaganja ruku i molitve nad novokrštenom braćom i sestrama, okupljeni su vjernici, obogaćeni novim članovima, blagovali Večeru Gospodnju. Novokrštenici su

primili prigodne darove, uz Bibliju kao poklon svoje zajednice. Svečano bogoslužje okončano je pjesmom „Moj Otkupitelj je živ“, u punini radosti Gospodnje te zahvalnosti Bogu. ●

L. Ružička/GC

Program pravde, milosrđa i nade za marginalizirane

Otvorena 'Kuća nade' u Gajnicama

Projekt Baptističke crkve Zagreb-Malešnica

U Zagrebu je u petak 1. listopada 2021. otvorena Kuća nade – *Program pravde, milosrđa i nade za marginalizirane i ranjive skupine zapadnog dijela grada Zagreba*. Ovaj je projekt pokrenula Baptistička crkva Zagreb-Malešnica pod vodstvom pastora Mihala Kreke, a 'Kuća nade' smještena je u preuređenom prostoru negdašnje policijske postaje.

Svečanosti otvorenja prisustvovali su brojni uzvanici – predsjednik SBC u RH Ivo Horvat, dopredsjednik Ladar Ružička i glavni tajnik Željko Mraz; državni tajnik za imigraciju, državljanstvo i upravne poslove Žarko Katić te drugi predstavnici MUP-a RH; predstavnici Grada Zagreba, Gradske skupštine te gradskog četvrti Podsused-Vrapče; predstavnici donatora i različitih medija; radnici i volonteri na izgradnji te vjernici baptističkih crkava i stanovnici

'Kuća nade' u Gajnicama

zagrebačkog naselja Gajnice u kojem se 'Kuća nade' nalazi. Svečanost otvorenja popraćena je bogatim glazbenim programom u kojem su sudjelovali Lela Kaplowitz i Maasej Kovačević.

Put do otvorenja 'Kuće nade' bio je dugotrajan i zahtjevan, jer je uz građevnske

radove trebalo prikupiti različite dozvole i odobrenja te iznaci finansijska sredstva, ali također i senzibilizirati lokalnu zajednicu za cijelu ideju. Zgrada koja je godinama stajala prazna te s vremenom postala devastirana pa čak i opasna, danas je toplo preuređen prostor koji odiše dobrodošlicom.

Osnivači kažu da je „Kuća nade nadahnuta idealima kršćanske vjere i nastoji se ravnati po uzoru na osobu i djelo Isusa te njegovih uvjerenja i načela o duhovnim, društvenim i etičkim odnosima i dužnostima ljudi.“ Pod geslom „Čini pravdu, ljubi milosrđe, širi nadu“ u 'Kući nade' planiraju se stvarati, razvijati i provoditi programi, projekti i aktivnosti kao odgovor na konkretnе potrebe društva u cjelini. Planirani su različiti programi za različite dobne i interesne skupine, a tri su ključna programa: „Sunce“ – program pomoći i podrške djeci i mladima; „Novi susjed“ – program podrške i pomoći doseljenicima, strancima i stranim radnicima, pripadnicima nacionalnih manjina, tražiteljima i uživateljima međunarodne zaštite te „Srebrna generacija“ – program pomoći i podrške ljudima treće životne dobi. ●

Mraz/IBA/GC

Crkva u procesu obnove

Dan molitve za BC Virovitica

Izvješće i poziv pastora Maria Kushnera

Do 2017. članstvo BC Virovitica spalo je na samo četvero vjernika koji su se okupljali u malenoj sobi crkvene zgrade, zimi bez grijanja, jer nisu mogli upaliti plinsku peć. Ostatak crkvenih prostorija bio je u vrlo derutnom stanju. Kuća predviđena za smještaj pastora i njegove obitelji nije bila sigurna niti za prolazak uz nju, a kamoli za boravak.

Prostорије су биле krcate strom humanitarnom pomoći iz 1990-ih, koja se već pretvorila u neupotrebljivo smeće. Zbog lokacije crkvene zgrade, ta je kuća često bila meta pijanih vandala koji su razbijali stakla pa čak i kroz crkveno dvorište provaljivali u susjednu poljoprivrednu trgovinu. Dvorišteiza crkvene zgrade bilo je toliko zapušteno da su se susjedi žalili na opasnost od zmija. Ukratko, stanje je bilo sramotno i štetno za ugled ove mjesne crkve, ali i svih baptista u našoj zemlji.

Umjesto da nude svjetionikom istine i svjedočanstvom o živome Bogu, naziv Baptističke crkve Virovitica bio je sinonim za 'zapushtenu sektašku zgradu'. Čak i da je netko tada navještao evanđelje o Bogu koji daje novi život, ta bi poruka bila opovrgнутa samo jednim pogledom na mjesto sastajanja tih navodnih Božjih predstavnika. Crkva

u Virovitici bila je na umoru, duhovnom i materijalnom.

Početak procesa obnove

Jedno su vrijeme za virovitičku crkvu skrbili vjernici iz Koprivnice, pod vodstvom tamošnjih pastora Nathanaela i Kornela. Stvari su krenule nabolje, ali proces obnove išao je sporo, što je bilo razumljivo. Vjernici u Virovitici, koliko god ih je malo bilo, a također i crkvena zgrada, trebali su nekoga tko će stalno ondje boraviti i potpuno se posvetiti obnovi i održavanju.

'Premotamo' li ovu pripovijest nekoliko godina naprijed – do sadašnje situacije – uočavamo da su danas stvari mnogo bolje, ali još su uvijek daleko od dobrog. Uz veliku pomoć i podršku SBC u RH, pojedinih crkava i vjernika iz Hrvatske i drugih zemalja, nagrđujuća je kuća srušena, bogoslužna dvorana renovirana, a jedno se vrijeme na bogoslužjima okupljalo čak tridesetak ljudi, obraćenika i zainteresiranih gostiju. Puno je toga napravljenog, ali još je mnogo posla pred nama.

Pastorov poziv na molitvu 1. studenog 2021.

Iskustvo brojnih revitalizatora crkava diljem svijeta govori o tome da je realno očekivati neki pomak u dobrom smjeru tek

nakon šeste ili sedme godine od početka procesa obnove. Mi u Virovitici na pola smo puta do te točke. Isti stručnjaci ustvrđuju da su treća i četvrta godina najteža, što možemo potvrditi svojim ograničenim, ali trenutno aktualnim iskustvom. Kad Bog radi, i sotona djeluje. Napadani smo na razne načine sa svih strana. Siguran sam, međutim, da ne trebam pisati o tome da je naša borba duhovne naravi (Ef 6,12; 2 Kor 10,3). U ratu smo; nitko nije rekao da će biti lagano. Zato ovo i pišem na znanje svim našim vjernicima:

Ako vam naš zajednički Gospodin stavi na srce da nas podržite, volio bih da se svi zajedno udružimo u duhovnoj borbi na datum 1. studeni 2021. te ga odvojimo i posvetimo kao Dan molitve za BC Virovitica. To je najbolji način kako nam možete pomoći. Potrebna nam je svakovrsna pomoć – trebamo suradnike (primjerice, glazbenike), financije za dovršetak renovacije, volontere za podjelu traktata, itd. Ali najviše trebamo vaše molitve. Moramo znati da u ovome nismo sami, nego da je s nama Bog, ali i svi vi. Ako trpi jedan ud, trpe zajedno svi udovi; ako li se slavi jedan ud, raduju se zajedno svi udovi (1 Kor 12,26).

Na dan 1. studenoga u našoj se zemlji obilježava blagdan Svih svetih, a prije se zvao 'Dan sjećanja na mrtve'. BC Virovitica nije umrla, jer je njezin Bog živ. Dok će se naši sunarodnjaci sjećati svojih mrtvih, svi vi sjetite po drugim gradovima, sjetite se nas svetih u Virovitici!

Želi li tko, može i postiti taj dan. Molitve možete organizirati u crkvenim prostorijama ili možete moliti kao obitelji i pojedinci u svojim kućama. Kako god možete i želite, molite za nas, molimo vas!

Molite za:

- duhovni rast trenutnih sedam članova
- pokajanje i(lj) povratak bivših članova
- obraćenje trenutnih redoviti gostiju
- zaštitu od raznih napada i progona
- postojanu ustrajnost u djelovanju
- obraćenje ljudi kroz redovitu podjelu traktata
- mudrost u planiranju obnove
- financije za dovršenje obnove
- poboljšanje ugleda u gradu
- mudrost u planiranju evangelizacijskih projekata
- doseljenje nekoliko suradnika

• M. Kushner/IBA/GC

Krštenje u BC Mačkovec Svečanost svetog krštenja

U mačkovečkoj Baptističkoj crkvi održano je 16. siječnja 2022. prvo ovogodišnje krštenje. Troje vjernika – Sanja i Kement Posedi te Noa Vekić – time su javno posvjedočili svoju odluku o svome novom životu s Kristom.

Prigodnu propovijed izložio je pastor Branko Kovačević, koji je i obavio obred krštenja. Tijek cijelog svečanog bogoslužja moguće je pogledati na: <https://www.youtube.com/watch?v=ZS6iixacS7w>.

• GC

SKENIRAJ IZ VIDEO

Zajednička inicijativa riječkih evanđeoskih crkava

Susret duhovne obnove crkava Istre i Kvarnera

Skup održan u Pastoralnom centru BC Rijeka

Na zajedničku inicijativu duhovne obnove riječkih evanđeoskih crkava odazvali su se vjernici iz Istre (Pula, Rovinj, Labin, Umag, Poreč), Rijeke, Karlovca, Raba, Šibenika te studenti iz Zagreba. Domaćini su bile crkve iz Rijeke: Baptistička, Evanđeoska pentekostna crkva 'Krista Kralja' te Kristova crkva, a skup je održan od 26. – 27. studenoga 2021. u Pastoralnom centru 'Riječ i život' Baptističke crkve u Rijeci.

U petak je predstavljeno djelovanje STEP-a (Studentskog evanđeoskog pokreta) te je upriličen susret s mladima iz Zagreba i Šibenika. U subotu 27. studenoga održan je glavni susret.

Nakana je susreta bila da se u ovim nesigurnim trenutcima vjernici ponovno zbliže u zajedništvu te da započnu živjeti ono za što su pozvani kao kršćani: širenje Radosne vijesti te navještjanje Isusa Krista drugima

Program je bio podijeljen u dva dijela. Slavljenje su predvodili slavljenički timovi iz BC Rijeka te iz EPC 'Hosana' Pula, riječke Kristove crkve, šiben-

Jasmin Avdagić

Nebojša Đurić

ske Kršćanske zajednice te zbor BC Rijeka.

Na jutarnjem je bogoslužju propovijedao pastor Jasmin Avdagić iz šibenske Kršćanske zajednice na temu "Pandemija kao diverzija koja nas odvraća od Velikog naloga." U svojoj je propovijedi naglasio 'kako su naši sugrađani spremni čuti Radosnu vijest iako mi, nažalost, često mislimo suprotno. Samo im trebamo svjedočiti i ne očekivati da će doći baš u našu crkvu. Treba im ići ususret s porukom spasenja.'

Susret je završen Svetom večerom koju je predvodio karlovački baptistički pastor Ladislav Ružička. Pastor riječke Evanđeosko pentekostne crkve Milan Špoljarić predvodio je zajedničku molitvu za kršćanske zajednice u Istri. Time su vjernici potaknuli jedni druge na više međusobnog ohrabrenja i suradnje.

Na poslijepodnevnom je bogoslužju pastor pulski Evanđeosko pentekostne crkve Nebojša Đurić govorio na temu "Obnova pod Božjim terapeut-

Susret duhovne OBNOVE
stovanje slavljenje
Riječ molitva
zajedništvo

SUBOTA 27. studenog 9:00 - 17:00 h

GOVORNICI
JASMIN AVDAGIĆ
NEBOJŠA ĐURIĆ
PASTOR CRKVE HOSANA, PULA

TEME SUSRETA:
"Pandemija kao diverzija koja nas odvraća od Velikog naloga"
"Obnova pod Božjim terapeutiskim slavopima - Psalmima"
Pastoralni centar Riječ i život Rijeka
Primorska 2

Ocjenoeni program uključuje dva bogoslužja, male grupe, organizirane cuvane male djece i ručak!
Obvezno prijava: Marija Cupić, marija.cupic@gmail.com, 095 528 279
Informacije pastor Đurić: 091 949 549

skim slavopima – Psalmima." Podsjetio je da prvo treba doći Bogu, a onda nam nitko neće trebati reći da idemo evangelizirati. Sami ćemo "vikati s krovova". Pozvao je vjernike da dođu milosrdnome Bogu koji je pun ljubavi i praštanja. Što Bog misli o nama ispjевano je u stotinu i pedeset psalama – slavova Božje ljubavi za nas.

Snimke propovijedi nalaze se na YouTube stranicama: <https://www.youtube.com/watch?v=YyngKuPbxF8> (Avdagić) i <https://www.youtube.com/watch?v=1SVpsHs-cwo> (Đurić)

• BE. Ružić i H. L. Grozdanov/
IBA/GC

SKENIRAJ ZA VIDEO

Riječ života, koja mora zaživjeti u nama. Svi su pozvani primiti od Gospodina Isusa Krista vječni život, kako bi uživali radost zajedništva s Bogom.

Za vrijeme druženja organiziran je i božićni program te radionica za djecu "Božićna slika", što su vodili sestra Kar-

men Horvat i suradnici iz BC Pušćine.

Zahvaljujemo Općini Belica i Udrizi dobrotoljaca i veterana na ustupljenim prostorijama, a također i svima koji su svojim trudom doprinijeli realizaciji ovog događaja. • BC Belica/GC

Susret žena u Belici

'Isus – Riječ života'

Tradicionalno predbožićno druženje

U nedjelju 5. prosinca 2021., po šesti je puta u Društvenom domu Belica upriličeno već tradicionalno predbožićno druženje žena, ovaj put pod naslovom "Isus – Riječ života".

Druženje je, u organizaciji Baptističke crkve Belica, bilo prilagođeno trenutnim okolnostima, u skromnijem i kraćem, ali radosnom izdanju. Većer je

otvorila sestra Nadica Kovacec, a glazbeni dio čitave večeri vodio je slavljenički tim iz BC Belica, uz prigodne božićne pjesme slavljenja.

Prigodnu poruku iz Božje riječi, uz dio svoje životne priče, s gošćama je podijelila Heidi Turkalj. Iz biblijskog teksta 1. Iv 1 govorila je o tome da je Bog Sin utjelovljen u Isusu Kristu ta

BC Zagreb

Filip Grujić izabran za pastora BC Zagreb

Baptistička crkva Zagreb održala je 12. prosinca 2021. svoju glavnu i izbornu skupštinu na kojoj je Filip Grujić izabran za pastora crkve s mandatom od četiri godine.

Filip Grujić rukopoložen je za pastora SBC u RH 17. lipnja 2018. od kada je obavljao službu pomoćnika pastora BC Zagreb. Po isteku mandata pastora Ivica Horvata u lipnju 2021., Filip Grujić preuzima - na prijedlog vodstva BC Zagreb - odgovornosti pastora BC Zagreb sve dok se ne ostvare uvjeti za održavanje izborne skupštine. Nakon provođenja kandidacijskog postupka u kojem su mogli sudjelovati svi članovi BC Zagreb, održana je izborna skupština koja je potvrdila da vodstvo crkve kao i članovi BC Zagreb prepoznaju poziv i dosadašnju službu Filipa Grujića kao pastora BC Zagreb.

Filip Grujić rođen je 31. 1. 1988. godine u Zagrebu, gdje je i odrastao. Školovao se na Ekonomskom fakultetu i Biblijskom institutu u Zagrebu, a magisterij teologije završio je na Međunar-

Rukopolaganje Grujićevih u službu

Filip Grujić

rodnom Baptističkom teološkom fakultetu u Amsterdamu pod programom Sveučilišta u Manchesteru. Premda je od malena odgajan u kršćanskom duhu, istinski susret sa životom vjerom doživio je 2004. u svojoj tinejdžerskoj dobi, kada je počeo dolaziti na susrete mlađih u BC Zagreb. Nedugo nakon toga, na jednom kršćanskom kampu za mlađe prihvatio je Isusov poziv, a godine 2006. svoju je vjeru javno potvrdio krštenjem. Prolazeći kroz razdoblje odrastanja i sazrijevanja u vjeri, Filip se uključivao u različite službe u lokalnoj crkvi pa i šire na razini

SBC u RH. Godine 2011. godine preuzeo je ulogu koordinatora rada s mlađima u BC Zagreb, a godine 2014. rukopoložen je za đakona BC Zagreb. Crkva je s vremenom sve više prepoznavala njegov dar propovijedanja i poziv u punovremenu službu pastora, stoga je imala dovoljno prilike upoznati svoga sadašnjeg pastora te pratiti njegov rast u vjeri i razvoju u službi.

Velika podrška u životu i u službi Filipu njegova je supruga Dalia, s kojom je u braku od 2013. i imaju sinove Ezru i Niku. Upravo zato je molitva vodstva crkve i svih prisutnih vjernika, te aktivno uključivanje svih vjernika u provođenju misije crkve koja se nije promijenila – ići i učiniti sve učenike Kristovim učenicima.

symbolično ispruženih ruku, obuhvaćala ne samo pastora Filipa i njegovu odgovornu službu nego i cijelu njihovu obitelj.

Nakon izbora za pastora, Filip Grujić održao je nastupni govor u kojem je posebno naglasio važnost timskog rada cijelog vodstva crkve te aktivno uključivanje svih vjernika u provođenju misije crkve koja se nije promijenila – ići i učiniti sve učenike Kristovim učenicima.

Molitva vodstva crkve i nastupni govor Filipa Grujića, pastora BC Zagreb, moguće je pogledati na: <https://youtu.be/orInEULUGoQ> • S. Mraz/GC

Predbožićno druženje u Rijeci

Prigodan ekumenski susret

Novi riječki nadbiskup posjetio riječke protestante

U nakani da susrette i upozna predstavnike protestantskih crkava koje djeluju u Rijeci i čestita njihovim predstavnicima božićne blagdane, novi riječki nadbiskup koadjutor mons. Mate Uzinić, posjetio je 20. prosinca 2021. Pastoralni centar 'Riječ i život' Baptističke crkve Rijeka.

Susretu su pribivali predstavnici Baptističke crkve, predvođeni pastorom Giorgiom Grljem, Evandeosko-pentekostne crkve koju je predstavljao Ivan Spoljarić, Adventističke crkve s

Dorotheom i Joäom Relić Macedom, te udruge Mladi za Krista s Rubenom Sečenom. Melanie Ivančević, pastorica Evangeličke crkve, zbog epidemiološke je situacije u obitelji poslala svoje pozdrave i dobre želje. Nadbiskup Uzinić bio je u pratnji mons. Matije Matićića, povjerenika za ekumenizam i dijalog Riječke nadbiskupije i inicijatora ovog susreta.

U ugodnoj i prijateljskoj atmosferi prisutni su predstavili svoje zajednice, projekte

koje provode, kao i međusobnu suradnju koja traje već dugi niz godina. Progovorilo se o povijesti riječkih protestantskih crkava, medijskim, glazbenim, humanitarnim i drugim projektima. Nadbiskup Uzinić se ukratko predstavio okupljenima i ostavio dojam osobe na čiju se suradnju i prijateljstvo može ubuduće računati. Tijekom njegove biskupske službe u Dubrovniku uspostavljena je i realizirana dobra suradnja s Gideonitima te njihovim predstavnikom, inače Riječan-

nom Damicom Strbadom, kada je učenicima podijeljeno više tisuća Novih zavjeta. Nastavak suradnje u tom duhu očekuje se i u Rijeci. Više od dva desetljeća ekumenskoga hoda u Rijeci zavrjeđuje da se i monografski zabilježi.

Svi su nazočni obišli Pastoralni centar i TV studio koji je započeo s radom kao rezultat suradnje između Baptističke crkve Rijeka i udruge Mladi za Krista. Susret je završen zajedničkom molitvom koju je predvodio pastor Grlj. • IBA/GC

Pastoralni centar u Rijeci

Božićni koncert zborova

Sudjelovali Jeka Primorja,

Sklad i Gloria Dei

U Pastoralnom centru Baptističke crkve u Rijeci održan je 27. prosinca 2021. prigodan božićni koncert. Uz "Gloria Dei" – domaći zbor riječke Baptističke crkve pod ravnjanjem Marte Sećen – nastupio je i Mješoviti pjevački zbor Kulturno-umjetničke udruge "Jeka Primorja" koji vodi maestro Igor Vlajnić te Ženski zbor "Sklad" iz Bakra pod vodstvom dirigentice Nade Matović Orešković. Koncert je upriličen u još nedovršenoj glavnoj dvorani Pastoralnog centra. Srdačnu je dobrodošlicu članovima zborova i posjetiteljima uputio pastor Giorgio Grlj, a program je vodila Lea Sećen Matović. Poslije koncerta nastavljeno je druženje posjetitelja i izvođača. • GC

DILJEM HRVATSKE

Novi predsjedavajući pastor Evangeličke metodističke Crkve u Hrvatskoj

Vatroslav Župančić na čelu metodista u Hrvatskoj

Naslijedio je pastora Petra Žunića

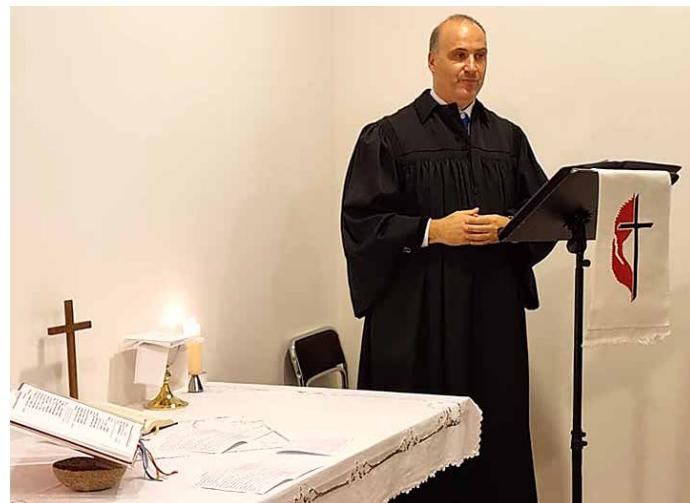
Na Dan reformacije 31. listopada 2021. u Zagrebu je u službu predsjedavajućeg pastora Evangeličke metodističke Crkve uveden Vatroslav Župančić. On je na tome mjestu naslijedio pastora Petra Žunića.

Bogoslužje je predvodio biskup Protestantske reformirane kršćanske Crkve u Hrvatskoj, dr. sc. Jasmin Milić, a pri službi uvođenja u službu sudjelovao je, putem videoprijenosu, i superintendent Evangeličke metodističke Crkve iz Bugarske dr. Danijel Topalski. Uime Biblijskog instituta iz Zagreba,

na kojem je Vatroslav Župančić studirao, a poslije i radio, okupljenim se vjernicima obratio Danijel Časnji.

Evangelička metodistička Crkva u Zagrebu redovito će održavati bogoslužja svake nedjelje od 10 sati u Palmotićevoj 37.

Vatroslav Župančić diplomirao je teologiju te magistrirao povijest na Sveučilištu u Zagrebu. Nekoliko je godina služio kao pastor Evangeličke metodističke Crkve u Njemačkoj. Povratkom u domovinu preuzima vodstvo ali i svojevrsnu obnovu Evangeličke metodističke Cr-

Vatroslav Župančić

kve u Hrvatskoj koja na ovim prostorima djeluje još iz razdoblja prije Drugoga svjetskog rata.

Ona je danas dijelom evangelikalnog (konzervativnog) dijela globalnog metodizma udruženog u The Wesleyan Covenant Association. Me-

todističke crkve, članice ove asocijacije, suprotstavljaju se liberalnim trendovima kako u metodističkim tako i u drugim protestantskim crkvama, posebno po pitanju braka, zagovarajući da je brak isključiva zajednica muškarca i žene. • IPA

Molitvena osmina 2022.

‘Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova...’

Baptisti sudjelovali na molitvenim skupovima u Zagrebu i Rijeci

Ovogodišnje biblijsko geslo Molitvene osmine „Vidjesmo gdje izlazi zvijezda njegova pa mu se dođosmo pokloniti“ (Mt 2, 1-12), izabralo je Vijeće Crkava Bliskog istoka. Tijekom Svjetske molitvene osmine za jedinstvo kršćana, kršćani koji pripadaju različitim Crkvama, svake godine, u vremenskom intervalu od osam dana (od 18. do 25. siječnja), diljem svijeta mole za očuvanje i uvećanje postojećeg međucrvenog jedinstva, nadahnjujući se istim biblijskim sadržajima. Prigodna ekumenska okupljanja, ove godine ograničena zbog epidemioloških mjera, održana su u više hrvatskih gradova, a baptisti su sudjelovali na molitvenim skupovima u Zagrebu i Rijeci. Molitveni materijali na hrvatskom jeziku ponuđeni su na internetu (<https://karmel.hr/>).

[hr/?p=18310](#)) te u tiskanom izdanju u knjižarama Kršćanske sadašnjosti.

Zagreb

Središnje ekumensko molitveno slavlje kršćanskih Crkava zagrebačkog područja održano 23. siječnja 2022. u župnoj crkvi u Soporu, uz izravni prijenos na Hrvatskoj televiziji. Molitveno slavlje zajedno su predvodili preč. dr. Marijan Franjićić, kanonik Prvostolnog kaptola zagrebačkog, predsjednik Povjerenstva Zagrebačke nadbiskupije za ekumenizam i dijalog, iz Katoličke Crkve; o. Petar Kozakievic iz Mitropolije zagrebačko-ljubljanske Srpske pravoslavne Crkve; gosp. Stojče Kmetski, član upravnog odbora Makedonske pravoslavne crkvene općine sv. Zlata Međlenska u Zagrebu; pastor Pre-

Ekumenska molitva u PC Rijeka

drag Gazibara iz Evangeličke (luteranske) Crkve u Republici Hrvatskoj; biskup Peter Szenn, iz Reformirane kršćanske kalvinske Crkve u Republici Hrvatskoj te gosp. Momir Blažek, starješina Baptističke Crkve u Zagrebu.

Vjernici svih kršćanskih Crkava također su ekumensko molitveno slavlje mogli pratiti i izravno, od svojih kuća, na televizijskim ekranima, budući da ga je ove godine, prvi put prenosila i Hrvatska televizija. Izravnom prijenosu uživo pri-družili su se i Hrvatski radio te Hrvatski katolički radio.

Rijeka

U nedjelju 23. siječnja 2022., na redovnom bogoslužju u Baptističkoj Crkvi u Rijeci završena je Molitvena osmina za jedinstvo kršćana. Zbog opravdanih zdravstvenih razloga na završnoj molitvi izostali su

članovi Evangeličke Crkve i Makedonske pravoslavne crkvene općine „Sv. car Konstantin i carica Elena“, ali su uz domaćina, pastora Giorgia Grlja, sudjelovali mons. Matija Matičić, koji je ujedno i predsjednik Ekumenskog odbora, svećenik ortodoksne starokatoličke provincije sv. Kristofora Vedran Obućina, Ruben Sečen iz ekumenske udruge „Mladi za Krista“ te vjernici laici iz drugih kršćanskih zajednica.

Domačin, pastor Grlj, u pozdravnom je govoru upoznao okupljene s djelovanjem Ekumenskog odbora koji je osnovan 16. siječnja 1997. Vjernike je potom poticajnim riječima uveo u bogoslužje na kojem je propovijedao mons. Matičić. Posebice je naglasio kako je potrebno gledati ono što kršćane povezuje i okuplja, a to je Isus Krist. • IKA/GC

Omladinska konferencija u Mačkovcu

Geni se – 2021

Gost govornik Sam Wullbrandt

U Mačkovcu je od 3. do 5. rujna 2021. održana tradicionalna ljetna omladinska konferencija "Geni se!" Nakon uvodnog okupljanja u petak, glavni dio konferencije održan je u subotu i nedjelju. Uz brojne doprinose, posebice glazbene, središnju biblijsku poruku iznio je govornik Sam Wullbrandt, američki misionar iz kalifornijske Grace Community Church, koji od 1998. služi u

SKENIRAJ
ZA VIDEO

Hrvatskoj, a od lipnja 2021. živi s obitelji u Daruvaru.

Wullbrandtu propovijed "Uvjерavanje o evanđeoskim činje-

nicama", održanu 5. rujna 2021., moguće je pogledati na <https://bcm.hr/govornik/uvjeravanje-o-evanđeoskim-cinjenicama>, a

prijenos cijelog nedjeljnog bogoslužja na <https://www.youtube.com/watch?v=HiXQW4LrGY8>

• BCM/GC

MLADIMA

Enoh Šeba održao nastupno predavanje Liturgijski kontekst propovijedanja

Predavanje u sklopu postupka izbora dr. sc. Šebe u znanstveno-nastavno zvanje docenta

Dr. sc. Enoh Šeba održao je 24. svibnja 2021. online nastupno predavanje pod naslovom "Liturgijski kontekst propovijedanja", pred studentima i nastavnicima Sveučilišnog centra za Protestantsku teologiju Matija Vlačić Ilirik. Uz Stručno povjerenstvo u sastavu: izv. prof. dr. sc. Lidija Matošević, predsjednica; prof. dr. sc. Siniša Zrinčak, član i prof. dr. sc. Josip Šimunović, član, predavanju su prisustvovali i drugi nastavnici Sveučilišta u Zagrebu – prof. dr. sc. Juro

Zečević-Božić (Katolički bogoslovni fakultet), doc. dr. sc. Iva Mršić Felbar (Katolički bogoslovni fakultet), doc. dr. sc. Eva Katarina Glazer (Fakultet hrvatskih studija), doc. dr. sc. Ksenija Magda i doc. dr. sc. Zoran Grozdanov (Sveučilišni centar za protestantsku teologiju Matija Vlačić Ilirik).

Predavanje je održano u sklopu postupka izbora dr. sc. Enoha Šeba u naslovno znanstveno-nastavno zvanje docenta na Sveučilišnom centru za protestantsku teologiju Matija

Vlačić Ilirik, a slušatelji su imali prilike doznati o nekoliko različitim modelima kojima se može prikazati međuodnos propovijedi i ostalih elemenata bogoslužja u različitim crkvenim sredinama. Glavni je cilj predavanja bio ukazati na postojanje višestrukih konteksta u kojima se odvija propovijedanje crkve, ali i zorno prikazati koliko je nemoguće razumjeti što se sve u propovijedanju događa, kao i posvijestiti čemu se kao vjernici nadamo kada propovijedamo i(l) slušamo propovijedi,

Omogućeno slobodno preuzimanje i korištenje Pjesmarica duhovnih pjesama "Živa voda" u pdf izdanju

Pjesmarica "Živa voda – pjesme duhovne", koji je SBC u RH izdao 1998., postavljena je u pdf izdanju na <http://site.epc.hr/wp-content/uploads/2021/06/Ziva-voda-notna-pjesmarica-.pdf>

Jadranka-Dereta.pdf, web-stranicu Evanđeoske pentekostne Crkve u Hrvatskoj.

Pjesmaricu se slobodno može preuzeti ili postaviti na vlastite mrežne stranice mje-

snih crkava, kako bi bila dostupna svima onima koji bi se njome željeli koristiti. Pjesmaricu je uredila i priredila akademika glazbenica Jadranka Dereta. • GC

Hrvatsko reformacijsko nasljeđe

'Stipan Konzul i njegovo hrvatsko nasljeđe u doba reformacije'

U Zagrebu održan znanstveni skup

U prigodi 500. obljetnice rođenja Stipana Konzula Istranina Fakultet hrvatskih studija i Sveučilišni centar za protestantsku teologiju Matija Vlačić Ilirik Sveučilišta u Zagrebu organizirali su 25. studenoga 2021. znanstveni skup pod nazivom „Stipan Konzul i njegovo hrvatsko nasljeđe u doba reformacije“. U trinaest referata osvjetljeno je iz različitih gledišta hrvatsko reformacijsko nasljeđe koje se najviše odražavalo u hrvatsko-uraškom prevoditeljskom

i izdavačkom pothvatu (1560. – 1565.) na čelu sa Stipanom Konzulom i njegovim suradnicima. Kada se ima na umu koliko je osobnog truda i znanja istarski glagoljaš Stipan Konzul uložio u realizaciju ideje da se Sv. pismo na razumljivom hrvatskom jeziku dadne Hrvatima i ostalim njihovim susjedima na tadašnjem južnoslavenskom prostoru, onda je 500. obljetnica njegova rođenja bila opravdani trenutak da uloga i zasluga njegove zau-

zetosti u svjedočenju hrvatskoga identiteta hrvatskom knjigom u tzv. egzilu, bude iznova vrednovana i u širem kontekstu njegova doba.

Zapažena izlaganja predočili su i profesori s TFMVI. Prof. emer. dr. sc. Alojz Jembrih – koji je bio i predsjednik organizacijskog odbora – održao je predavanje 'Poticaji i uspjesi hrvatsko-prevoditeljskoga kruga u Urachu u doba europske Reformacije', a izv. prof. dr. sc. Lidija Matošević

ako se ne potrudimo podignuti pogled iznad neposrednih vlastitih iskustava i dobro poznate teologije vlastite tradicije.

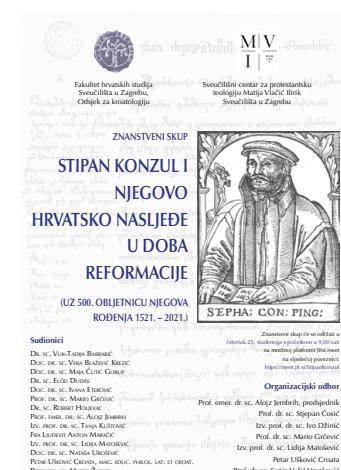
Video nastupnog predavanja nalazi se na <https://www.facebook.com/tfmvi/videos/1561830347358112/>. • IBA/GC

SKENIRAJ
ZA VIDEO

PREUZMI
PJESMARICU

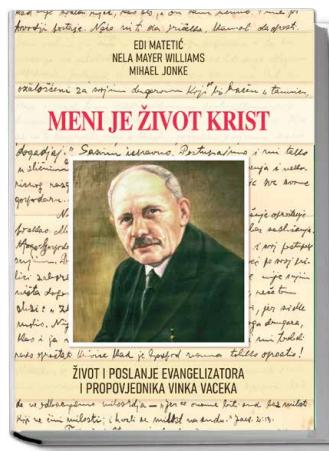

govorila je o 'Pretisku hrvatskoga biblijskoga pravotiska i njegovo recepciji u hrvatskoj kulturi, znanosti i obrazovanju danas'. Sva su izlaganja ukratko predočena u knjižici sažetaka sa skupa. • K. sažetaka/GC

Edi Matetić – Nela Mayer Williams – Mihael Jonke, **'Meni je život Krist'**

Život i poslanje evangelizatora i propovjednika Vinka Vaceka (1882 – 1939). Daruvar, Logos / Zagreb, Savez baptističkih crkava u RH, 2021., str. 144., ilustrirano.

Knjiga donosi životopis te crticu iz života i svjedočanstva ljudi o Vinku Vaceku (1882. – 1939.), baptističkom propovjedniku i začetniku organiziranoga baptističkog rada u Kraljevini SHS/Jugoslaviji, na temelju zapisa te preslike fotografija i dokumenta uglavnom iz obiteljskog arhiva njegova unuka Edija Matetića, koji danas živi u SAD-u, kao i preslike te prijepisa građe iz starih brojeva Glasa evanđelja, baptističkog glasila koje je Vinko Vacek pokrenuo 1923. te uređivao do kraja života. Premda je knjiga prvotno zamišljena kao prikaz važnog dijela obiteljske povijesti čija je svrha potaknuti čitatelje na prvi susret ili pak na predaniji hod s Bogom, ona je nesumnjivo i važno pomagalo za proučavanje Vacekova života i djelovanja. Na knjizi su surađivali i Mihael Jonke te Nela Mayer Williams – također unuci Vinka Vaceka. Nela je knjigu i redigirala te jezično dotjerala. • GC

Matti Korpiaho, **Prinos povijesti Evangeličke Crkve u Slavoniji**

Utjecaj protestantskih misijskih organizacija na razvoj Evangeličke Crkve u Slavoniji (1868. – 1918.). Zagreb, Teološki fakultet 'Matija Vlačić Ilirik', 2021., str. 228, s prilozima u boji, cijena: 120,00 kn.

U 6. svesku biblioteke Folia Protestantica Croatica objavljena je vrijedna te izuzetno dokumentirana studija Mattija Korpiaha o utjecaju protestantskih misijskih organizacija – Pilgermission St. Chrischona, Das Rauhe Haus i Die Innere Mission te British and Foreign Bible Society – na razvoj Evangeličke Crkve u Slavoniji u razdoblju od 1868. do 1918. Studija prati djelovanje kolportera i propovjednika povezanih s ovim misijskim organizacijama te istražuje njihovo djelovanje u kontekstu početaka i razvoja evangeličkih crkava u Slavoniji, a u ozračju novih društveno-crkvenih okolnosti nastalih nakon što je godine 1859. car Franjo Josip I proglašio Protestantski patent kojim je zajamčena sloboda osnivanja crkvenih općina i omogućeno naseljavanje evangelika. Prvotna verzija ovog rada – priređena 1988. i obranjena kao magistarska radnja na Teološkom fakultetu "Matija Vlačić Ilirik" u Zagrebu – objavljena je sada u revidiranoj i dopunjenoj verziji. Knjizi su priložene stare povjesne fotografije te preslike nekih važnijih povijesnih dokumenata, otisnutih u boji na posebnom papiru. Izložena tematika doprinijet će potpunijem sagledavanju početaka Evangeličke Crkve u našim krajevima, kao nezaobilazne te vjekovne sastavnice hrvatskoga nacionalnog i kršćanskog identiteta. • GC

Luka Ilić, **Teološka biografija Matije Vlačića Ilirika – Proces radikalizacije u Flaciusovoj misli.**

Naslov izvornika: Theologian of Sin and Grace. The process of Radicalization in the Theology of Matthias Flacius Illyricus; prevela M. Miladinov. Zagreb, Teološki fakultet 'Matija Vlačić Ilirik', 2021., str. 348, cijena: 200,00 kn.

U petom svesku biblioteke Folia Protestantica Croatica riječ je o »teološkoj biografiji« Matije Vlačića, usredotočenoj na glavne prijelomne točke poput brojnih selidbi i progonstva iz različitih gradova, pri čemu se uočavaju tri osnovne faze u njegovoj radikalizaciji kao rezultat izvanjskih čimbenika i turbulencija u njegovu osobnom akademskom životu i teološkoj karijeri. No na sreću tu se nipošto ne radi o hagiografiji. Iako je Ilić s pravom ponosan na važna dostignuća svoga zemljaka, ne ustručava se kritizirati njegovu nepopustljivost. Rezultat je kvalitetna teološka biografija koja će znatno pridonijeti poznavanju ovog brižljavnog i kontroverznog reformatora. • GC

Lidija Matošević, – **Pregled dogmatike I**

Nauk o Bogu, nauk o stvaranju i providnosti, nauk o čovjeku i grijehu. Zagreb, Teološki fakultet 'Matija Vlačić Ilirik', 2020., str. 303, cijena: 180,00 kn.

U ovom Pregledu dogmatike I – objavljenom kao XII svezak Bibliotheca Flaciane, predstavljaju se tri velike tematske cjeline, pri čemu je svaka od njih izložena u dva dijela. Prva cjelina donosi nauk o Bogu, gdje se u prvom dijelu razmatra pitanje o Božjim vlastitostima, odnosno atributima, dok se u drugom pažnja posvećuje tematiki povezanoj s pitanjem o značenju nauka o Trojedinom Bogu kao krucijalnom sadržaju kršćanske vjere. Druga cjelina posvećena je nauku o stvaranju i providnosti te razmatra odgovore koje kršćanska teologija nudi na pitanje o podrijetlu i naravi cjelokupne stvarnosti, kao i pitanje o Božjem odnosu prema stvorenome nakon stvaranja, pri čemu je posebna pažnja posvećena tzv. pitanju o teodiceji. Treća je cjelina posvećena tematiki teološke antropologije. U njezinom se prvom dijelu razmatraju odgovori koje kršćanska teologija nudi na pitanje o naravi čovjeka kao Božjem stvorenju, dok se u drugom dijelu pažnja usmjerava na čovjeka kao takvoga čije je konkretno stanje obilježeno grijehom. • GC

Razgovor s profesorima i studentima Sveučilišnog centra za protestantsku teologiju Matija Vlačić Ilirik

Studij teologije – životni, intelektualni te svjetonazorski izazov i vjernicima i nevjernicima

Dublja spoznaja otvara prostor dubljoj vjeri

Vrlo se često u crkvama, i to ne samo protestantskog i slobodnonahrvenog nasljeđa, nego sve više i u drugim crkvenim zajednicama, može čuti da znanje predstavlja prepreku vjeri. Tvrdi se, štoviše, da previše znanja može umanjiti ili čak posve ukinuti predanje Bogu stećeno vjerom u našim zajednicama tijekom mladosti ili starosti. Ali nisu to pojave svojstvene samo našem vremenu, nego stavovi kakvi se protežu tijekom čitave kršćanske povijesti.

Mogli bismo, međutim, reći da je danas potreba usklajivanja znanja i vjerovanja možda potrebnija no ikada. Živimo u vremenima u kojima su „na stolu“ različite ponude svjetonazora, načina života i vjerovanja. Živimo, također, u vremenima u kojima je pandemija, umjesto da ujedini čovječanstvo u borbi protiv bolesti i smrti, uspjela podijeliti brojne ljude vrlo često baš na „nevjernike“ i „vjerne“. U situacijama u kojima živimo sve više uviđamo da nam je poznavanje svijeta oko sebe, različitih društvenih institucija, znanstvenih disciplina, raznovrsnih svjetonazora i načina života potrebno upravljato da bismo svoju vjeru mogli živjeti u punini i bez straha od toga toliko raznolikog svijeta.

Mnogi koji žele svoju vjeru produbiti i bolje upoznati upisuju studij teologije. Sveučilišni centar za protestantsku teologiju Matija Vlačić Ilirik postoji od 2017. (njegov je prethodnik Teološki fakultet „Matija Vlačić Ilirik“ koji djeluje od 1976.)

i nudi sveučilišni preddiplomski i diplomski studij. To je važno znati, jer je riječ o jedinim takvim studijima u Republici Hrvatskoj na sveučilišnoj razini – što znači da je studentima, po završetku studija, omogućeno nastavljanje obrazovanja na brojnim fakultetima i sveučilištima, kako u Hrvatskoj tako i diljem svijeta.

Budući da se nalazimo u trenutku koji je obilježen križom povjerenja, znanja i vjere (kriza može nagovjećivati propast, ali – prema našemu kršćanskom vjerovanju – i prigodu da se dogodi nešto novo), odlučili smo porazgovarati s nastavnicima na Centru kako bismo ih upitali o njihovim iskustvima, ali i o važnosti studiranja teologije u ovom vremenu. Naši su sugovornici izv. prof. dr. sc. Lidija Matošević, doc. dr. sc. Enoh Šeba i doc. dr. sc. Zoran Grozdanov, ujedno i članovi baptističkih crkava, ali i studentice Tea Šestak, Ana Tomić i Mirela Buić, koje pripadaju baptističkim ili drugim evanđeoskim crkvama.

“Upravo je kroz studij teologije moguće u poniznosti prihvatići da ne možemo znati sve, kao i to da naša vjera ne može biti neprobojna. Stoga smo uvijek upućeni na Gospodina, kao i jedni na druge. U tom smislu studij teologije čuva i od intelektualne i od duhovne ohlosti.”

doc. dr. sc. Enoh Šeba

vjernik ili čak kao nevjernik te da je tijekom studija ‘učvrstio’ svoju vjeru ili čak ‘pronašao’ vjeru. Jednostavno, ponekad nam na studij dođu mladi ljudi koji su u svojim sredinama doživjeli pokoje manje ili veće razočaranje i tu im se svjet ‘srušio’. Tijekom studija nauče razumijevati povijest crkve i njezinih sjajnih, ali i loših trenutaka (od globalne do lokalne), nauče razumjeti druge i praštati onima koji su ih možda i osobno razočarali. I što je još najvažnije, nekako shvate da nije vrijedno – zbog ponekih ljudskih propusta kojih ima u svim crkvama – odustati od nečeg tako izuzetnog kao što je zajedništvo s Bogom i zajedništvo među ljudima. I nekako krenu dalje radosni i slobodni.

■ Enoh, u svojem se radu bavite pastoralnom teologijom, ulogom i odgovornostima teologa u crkvenim zajednicama. Iz iskustva rada sa studentima, što oni primjenjuju u svojim kršćanskim zajednicama nakon završenog studija?

Prema mojoj iskustvu, ono što nauče ponajviše ovisi o njima samima, a ono što poslije primjenjuju ovisi kako o njima, tako i o njihovim zajednicama. Osobno, iznimno me raduje promatrati studente koji dolaze na studij teologije s brojnim pitanjima i željom za novim spoznajama, a najčešći je motiv u pozadini svega toga upravo želja da sve to bude doprinos životu i službi njihovih matičnih crkava. Iz takvoga stava otvorenosti tijekom studija ne rađa se samo više znanja (iako je ono itekako važno kako bi se vjernici nastavili razvijati kao

■ *Lidija, mnogi će reći da studij teologije ponekad zna biti prijetnja vjeri koju smo prihvatali. Imat ćete istine?*

Moram reći da osobno ne poznajem ni jednu osobu koja je na studij teologije došla kao angažirani vjernik, a sa studijem teologije (ili zbog studija teologije) izašla kao razočarani vjernik ili čak kao nevjernik. Zapravo, mnogi mladi ljudi koji su k nama na studij došli kao angažirani vjernici bolje su i dublje upoznali tijekom studija bogatstvo vlastite kršćanske zajednice, ali i vjere onih drugih. Stoga je njihova želja za kršćanskim služenjem postala ne samo još snažnijom, nego se i ubočila u jasniju viziju o mogućnostima služenja bilo konkretnoj vjerničkoj zajednici bilo širem društvu.

■ *Imat ćete možda i situaciju u kojima je netko „pronašao“ vjeru tijekom studija teologije?*

Iz moga gotovo dvadesetogodišnjeg iskustva rada na Vlačiću mogu reći da su mi poznate i situacije u kojima je netko na studij došao kao razočarani

izv. prof. dr. sc. Lidija Matošević

doc. dr. sc. Zoran Grozdanov

pojedinci, ali i izgrađivati zajednicu), nego i odgovornost da se to znanje prenosi drugima i to u duhu ljubavi i služenja.

■ Može li se uopće reći da studenti, osim znanja, stječu i rast svoje vjere?

Da, iako to ne znači uvijek i nestanak svih sumnji i teških pitanja. No, upravo je kroz studij teologije moguće u poniznosti prihvati da ne možemo znati sve, kao i to da naša vjera ne može biti neprobojna. Stoga smo uvijek upućeni na Gospodina, kao i jedni na druge. U tom smislu studij teologije čuva i od intelektualne i od duhovne oholosti. Nažalost, još uvijek ima primjera da crkve ili njihovo vodstvo smatraju da je netko tko studira teologiju na putu otpadništva od vjere ili da predstavlja nekakvu prijetnju po svoju crkvu. Istina je zapravo posve drukčija i daleko bolja – naši studenti mogu mnogo toga primijeniti u svojim crkvama, ali i tijekom studija primjenjuju ono što "uče" u crkvama. Zajednice koje otvoreno podrže svoje studente teologije zasigurno će imati brojne blagoslove.

■ **Zorane, Vlačić nije konfesionalna ustanova, nego je dio sveučilišne zajednice. Po vašem sudu i iskustvu rada sa studen-**

“ Teologija je u isto vrijeme i način egzistencije: znanost o Bogu, ali u isto vrijeme i predanje tom Bogu. Bez toga ona gubi smisao.

“ Studij teologije nije zanimljiv samo vjernicima i vjernicama, nego predstavlja i intelektualni te svjetonazorski izazov i onima koji nisu vjernici. Nadalje, ta kombinacija studenata različitih vjerskih opredjeljenja i svjetonazora unosi vrlo veliku dinamiku na naš studij, jer među studentima tako dolazi do istinske razmjene mišljenja i uvjerenja.

Prisutnost evanđeoskih vjernika-studenata snažno doprinosi jačanju osjećaja poziva i nužnosti angažmana te upoznavanja sa širim zajednicom, a to nam je danas nasušno potrebno.

■ **Lidija, kako ste se Vi odlučili za studij teologije i kako je na Vaš vjernički život utjecao studij teologije?**

Zapravo me od malena privlačilo i gotovo fasciniralo sve to u vezi s Bogom, vjerom, Bibljom, crkvom, različitim vjerskim iskustvima. Pročitala sam sve vjerske knjige koje su imali moji roditelji, a onda sam se kao gimnazijalka učlanila u sveučilišnu knjižnicu i doslovno 'progutala' sve vjerske naslove koje sam tamo uspjela naći – onako 'pješice', prebirući po tada papirnatim katalozima. No, nisam u to vrijeme planirala postati teologinjom. Kada sam završila gimnaziju u Rijeci, upisala sam u Zagrebu studij filozofije i povijesti, a o teologiji sam razmišljala kao o nekom dopunskom studiju u budućnosti. I onda sam se, otrprilike dva tjedna nakon početka nastave na Filozofskom fakultetu, jednog jutra probudila i shvatila da ne mogu čekati kako bih tek jednog dana upisala nešto što me neopisivo privlači. Kako je protestantski fakultet na kojem danas radim tada bio u ne baš dobrom stanju, otišla sam do Kaptola i odškrinula vrata Katoličkog bogoslovnog fakulteta te ondje upisala studij teologije. Danas kada o tome razmišljam, vidim da sam KBF upisala u pravo vrijeme, jer sam uspjela 'uloviti neki moj kairos': vrijeme kada je tamo predaval nekoliko profesora koji su bili

iznimni teolozi, ali u isto vrijeme i iznimni kršćani, predani Bogu i zajednici. Oni su me naučili da je teologija u isto vrijeme i način egzistencije: znanost o Bogu, ali u isto vrijeme i predanje tom Bogu. Bez toga ona gubi smisao. Mislim da me to odredilo sve do danas, i kao vjernicu i kao teologinju.

■ **Enoh, iz Vašega pastoralnog iskustva, zbog čega smatrate da je studij teologije važan za dušobrižništvo, propovijedanje, vođenje slavljenja...?**

Svaki pastor, propovjednik, dušobrižnik ili voditelj slavljenja bavi se uzvišenom službom, ali to je ujedno i naporan posao koji iscrpljuje sve njihove ljudske resurse i snage – kako fizičke, tako i one umne i duhovne. Koliko god bili talentirani i predani svojoj službi, vremenom ipak dolazi do zamora i osjećaja da su stigli do svojih limita. Istdobro, zajednica će se s vremenom naviknuti na njihovo služenje i malo-pomalo početi ih uzimati zdravo za gotovo. Studij teologije ovdje može pomoći u nadilaženju vlastitih ograničenja, otvoriti riznice crkvenog iskustva iz prošlosti, stvoriti novu glad za spoznajom Riječi i razbistriti izvore vode koja strui u vječni život, na kojima se onda mogu ponovno napajati i drugi. Konačno, studij teologije svakome tko služi u crkvi može upoznati i druga iskustva življenja kršćanske vjere, učiti iz njihovih primjera, a ujedno i bolje cijeniti pripadnost svojoj crkvi ili denominaciji.

■ **I na samome kraju, Zorane, budući da je Vlačić sveučilišni studij, priprema li studij teolo-**

gije na Vlačiću studente za naještaj vjere u društvu u kojem živimo?

Danas, možda više nego ikada, primjetna je polarizacija u našem društvu, i to ne samo što se tiče pitanja povijesnog nasljeđa, nego se crtaju granice i između vjernika te ostalih pripadnika društva. U takvoj polarizaciji nitko ne prolazi dobro – oni koji nisu vjernici grade svoja mišljenja o vjernicima na temelju predrasuda, ali je i obrnuto također vrlo prisutno. Tako se ne gradi društvo i tako se ne gradi povjerenje, a također, tako se niti ne formira vjernički navještaj. Prema povratnim informacijama bivših i sadašnjih studenata, vidimo da uspješno rušimo predrasude, a time i dovodimo do sve većega međusobnog povjerenja između vjernika i društva. Naši studenti redoviti su volonteri u brojnim humanitarnim udrugama i organizacijama za zaštitu ljudskih prava, a po završetku studija iznimno su društveno angažirani na jednom od temeljnih Isusovih nalogu – pomognemo li jednomu od najmanjih, Njemu smo mogli.

Iskustva studenata

■ Ana Tomić

Kao dijete koje je najvećim dijelom odgajano u Baptističkoj Crkvi, moram istaknuti da vjera čini sastavni dio mog života. Ipak, kada razmišljam o svom odnosu s Bogom i vjeri, ne mogu izostaviti koliku sam promjenu u razmišljanju i svom shvaćanju društva, poziva i odgovornosti doživjela kada sam upisala protestantsku teologiju na Vlačiću u Zagrebu. Moram priznati da to ispočetka nije išlo kako sam zamislila. Činilo mi se kao da sve oko sebe trebam uvjерavati u ono što je

Ana Tomić

Mirela Buić

Tea Šestak

ispravno, jer sam evanđelje čitala isključivo doslovno. Kako se vrijeme i proučavanje odmicalo, sve više toga je počelo imati smisla i pustila sam da i drugi ljudi dođu do izražaja sa svojim mišljenjem i uvjerenjima. Činilo mi se da moj pristup nije upitan, dok nisam shvatila koliko etiketa nosim sa sobom u pristupanju osobi. Često sam se pitala odakle dolaze sve te etikete i predrasude, a odgovori su se samo nizali... Kad god sam nečemu pristupala bez konteksta (kao npr. evanđelju), osude prema ljudima množile su se. Budući da nas evanđelje ne uči osudi, nego ljubavi prema sebi i bližnjima, na ovom sam fakultetu imala priliku iz dana u dan, posljednje tri godine, učiti kako pomoći, a ne biti toksičan, kako vjerovati, a ne idealizirati, kako poučavati, ali ne i nametati svoje mišljenje. I možda se ne vidi toliko, no oni koji me okružuju često kažu da sam druga i drugaćija. Ono što je još važnije, osobno vidim tu razliku i želim i drugima da budu izazvani u svojim mišljenjima i da budu poljuljani u svojoj vjeri, jer ono što se nakon toga rodi puno je iskrenje i ljepše.

■ Mirela Buić

Imam 41 godinu i trenutno sam na trećoj godini studija Protestantske teologije na Vlačiću. Imala sam želju studirati teo-

logiju još od svoje 23. godine, ali životne okolnosti nisu mi to omogućavale sve do prije dvije godine. Tada sam sa svojim suprugom odlučila da je vrijeme za ostvarenje mog sna iz mladosti te sam započela studij. Živim u protestantskom okruženju već osamnaest godina i ono me nikada nije poticalo na studij teologije. Govorili su mi da će moja vjera biti na velikoj kušnji upišem li taj studij. Nije mi bilo svejedno, no unutarnji glas bio je jači od ostalih glasova. Zbog svega što sam godinama slušala, imala sam jako niska očekivanja, ali vrlo brzo sam se razuvjerila. Nakon gotovo svakog predavanja bila sam sve sigurnija da sam u pravo vrijeme na pravom mjestu. Ne samo da sam u te dvije godine puno naučila i mnogo puta bila izazvana na dublja promišljanja o svojim stavovima, već je i moja vjera do danas još više utemeljena. Jednom sam, pripremajući ispit iz Dogmatike i učeći o Božjim osobinama, plakala od sreće i zahvalnosti. Na trenutak sam zastala s učenjem i počela zahvaljivati Bogu na ljudima koji rade na našem fakultetu, jer to su ljudi koji zaista iskreno i vjerno služe Bogu svojim trudom, radom i brigom za studente. Ti trenutci bili su za mene dragocjeni.

Svatko tko ima unutarnju čežnju za studiranjem teologije treba je studirati, jer će ovdje itekako pronaći Boga, učvrstiti svoju vjeru te biti ohrabren utjecati ne samo unutar svoje Crkve, nego i na razini cijelog društva, a na što nas Bog i poziva. Nismo spašeni kako bismo bili zatvoreni u četiri zida svojih crkava bojeći se „vanjskog“ svijeta, nego upravo suprotno. Isus je došao radi bolesnih i njima nas i šalje.

■ Tea Šestak

Koliko god ljepote ima u nasljedstvu i baštini vjere koja mi je bila prenesena, oduvijek sam osjećala duhovnu glad za vječom, čvrsto obrazloženom istinom. Studij teologije i filozofije na Vlačiću dao mi je mogućnost da i svojim umom polako otkrivam sloj po sloj znanja i mudrosti Božje.

Ponekad sam se u vjerskim krugovima susretala s mišljenjem da se preveliko znanje i propitivanje shvaća kao prijetnja vjeri. No otkrila sam da dublja spoznaja, dapače, otvara prostor dubljoj vjeri. Pozvani smo upoznati Boga u potpunosti, na svim razinama. Ta me potraga, tijekom studija, dovodi do sve većeg razumijevanja siline Božje ljubavi prema meni. Daleko od pukog intelektualnog zadovoljstva ili osobne pobožnosti, sad shvaćam da razumijevanje ili pak (ne)razumijevanje tih duhovnih istina, temelja naše vjere, ima ogromne posljedice. Ono oblikuje naš život, naše vrijednosti, naše obitelji, a time i naše društvo, naše odnose, naše obrazovanje, naše političke sustave, itd. Teologija je ovdje, meni osobno, bila svojevrsni poziv u taj misterij evanđelja te pokreća da autentično živim upravo tu vjeru u svim sferama društva, i to na čvrstim temeljima. Teologija je potrebna, teologzi su potrebni i s apsolutnim pravom mogu izreći da se kroz nju mogu ostvariti akademski potencijali ali i veća čežnja za dubljim duhovnim životom i prisnim odnosom s Bogom. Kroz studij teologije na Vlačiću uvidjela sam u kojem smjeru želim usmjeriti svoj život, profesionalno, kao i izvan granica karijere. • GC

“Na ovom sam fakultetu imala priliku iz dana u dan, posljednje tri godine, učiti kako pomoći, a ne biti toksičan, kako vjerovati, a ne idealizirati, kako poučavati, ali ne i nametati svoje mišljenje. I možda se ne vidi toliko, no oni koji me okružuju često kažu da sam druga i drugaćija.”

Izraelsko-palestinski sukob

Pismo Saveza baptističkih crkava u Izraelu

Poziv na molitvu

Europska baptistička federacija (EBF) objavila je 16. svibnja 2021. na svojoj FB stranici (<https://www.facebook.com/ebf.org>) pismo Badera Mansoura, tajnika za razvoj Saveza baptističkih crkava u Izraelu:

Mnogi su nam pisali i raspitivali se o nama u ovim teškim vremenima. Hvala vam na vašoj ljubavi. Ovim putem šaljem novosti o situaciji i o tome kako ona utječe na naše crkve. Ovo pismo nije pokušaj objašnjenja svih problema ili zauzimanje strana, ono je pružanje aktualnih informacija i poziv da se molite za nas.

Mi smo usred još jednog udara nasilja izraelsko-palestinskog sukoba, koji se ovog puta dogodio nakon godinu dana izolacije zbog COVID-a-19. Događa se to i tijekom vrlo ne-

stabilne političke situacije u Izraelu (4 puta održani izbori tijekom 2 godine) te otkazivanja izbora u palestinskoj oblasti. Izraelsko ratno zrakoplovstvo trenutno bombardira pojas Gaze, dok se s toga područja, pod nadzorom militantne skupine Hamas, ispaljuju rakete na Izrael. Mnogo je razaranja i mnogo je izgubljenih života. Puno je nemira i na Zapadnoj obali i u Jeruzalemu.

Ono što se događa u Izraelu vrlo je alarmantno. Arapi i Židovi u Izraelu izražavaju svoj bijes neredima i pljačkama koje traju već tjedan dana, a obje strane pribjegavaju nekim od najgorih oblika mržnje. Mnogi su nevini ljudi napadnuti i pretučeni, a nekoliko ih je ubijeno. Poslovni objekti i domovi spaljeni su ili vandalizirani, a ekstremisti pokušavaju terorizirati nevine lju-

de koji se ne osjećaju sigurno ni u vlastitim domovima. Situacija je i dalje opasna.

Uz gubitke života i imovine, najviše nas brine širenje mržnje i uništavanje suživota koji je izgrađen uz puno teškog rada. Sve će ovo s vremenom prestati, ali trebat će godine da se izgradi ono što je uništeno. "Kad su temelji uzljuljani što da učini pravednik?" (Psalm 11,3). Plaćemo s onima koji plaču i suočamo sa svima koji pate. Pozvali smo naše crkve na trodnevni post i molitvu za našu zemlju. Nastavljamo moliti dok i vas pozivamo da nam se pridružite u toj molitvi.

Ovo su naše posebne molitvene potrebe:

1. Molite za mir u Jeruzalemu, uključujući sve njegove stanovnike i sva okolna područja – i za Izraelce i za Palestine.

2. Molite za vođe i za sve one koji su na vlasti, da izaberu mir kako bismo živjeli mirno i tihu u svoj pobožnosti i svetosti.

3. Molite za ozdravljenje odnosa između Židova i Arapa, posebno za naše mlade ljude

koji su prvi put izloženi ovačkoj vrsti mržnje.

4. Molite za zaštitu naših crkava, zajednica i naših obitelji. Neke su crkve morale otkazati bogoslužja zbog straha pa ih organiziraju online. Molite posebno za mjesta Haifa, Acre, Lod, Ramle, Jaffa, Kana Galilejska, Turaan.

5. Molite za nas da ne zaboravimo okretati svoj pogled prema Bogu, svom utočištu i snazi, i prema Isusu, knezu mira.

6. Molite za nas da živimo svoju vjeru ljubeći svoje bližnje kao same sebe te da imamo vjeru koja će i dalje biti proročki glas usred kaosa i svjetlosti usred tame. • Bader Mansour, Development Officer

Association of Baptist Churches in Israel

Hrvatski predstavnici s novim vodstvom EBF

Zasjedanje Skupštine EBF

Susret europskih baptističkih voda u Amsterdamu

Hrvatske baptiste predstavljali pastori I. Horvat i Ž. Mraz

U Amsterdamu je od 22. do 25. rujna 2021. održano zasjedanje skupštine Europske baptističke Federacije (EBF) na temu "Raspoznati Božju budućnost zajedno." ("Discerning God's Future Together").

Nakon dvogodišnjeg razdoblja tijekom kojega su organizirani različiti online susreti, predstavnici baptističkih saveza iz različitih zemalja Europe, Bliskog istoka i Središnje Azije imali su izvanrednu priliku ponovo se susresti uživo u Nizozemskoj. Radost zajedničkog susreta odražavala se u svemu što se događalo – u biblijskim proučavanjima, promišljanjima

teme u malim skupinama, razmjeni iskustava, molitvenoj podršci te neformalnom druženju u pauzama programa.

Unatoč ograničenim mogućnostima putovanja zbog Covid-19 pandemije, skupštini je nazočilo 70 predstavnika iz raznih zemalja, uz 21 lokalnog sudionika, dok je zabilježeno i 59 njih koji su skupštini pristupili online.

Na skupštini je potvrđeno novo vodstvo EBF za sljedeće razdoblje. Alan Donaldson iz Škotske novi je glavni tajnik, Stefan Gisiger iz Švicarske novi je predsjednik, a Mateusz Wichary iz Poljske novi

je dopredsjednik EBF. Služba glavnog tajnika jedina je punovremena služba, tako da su pred Alanom Donaldsonom veliki izazovi, prije svega nastavak rada na jedinstvu unutar bogatstva različitosti među europskim baptistima. EBF obitelj ovom je prigodom iskazala svoju duboku zahvalnost dosadašnjem glavnom tajniku Tonyju Pecku (UK) za njegovu mudro vodstvo i predanu službu tijekom prošlih sedamnaest godina.

Na skupštini Europske baptističke federacije u Amsterdamu, predsjednik SBC u RH Ivica Horvat i glavni tajnik Željko Mraz

predstavljali su hrvatske baptiste.

Skupština EBF običava na svojim zasjedanjima donijeti zajedničku rezoluciju vezanu uz aktualna događanja u svijetu. Ove je godine donesena rezolucija vezana uz COP 26, međunarodnu konferenciju o klimatskim promjenama koja se u listopadu 2021. održava u Glasgow. Razlog za donošenje upravo ove rezolucije jest zajedničko uvjerenje u spoznaju da oni koji su stvoreni na Božju sliku imaju obavezu brinuti o Božjem stvorenju u cjelini, a rezolucija je dostupna na: <www.ebf.org/post/2021-council-resolutions> • EBF/IBA/GC

Zvonko Pihir

Pakrani, 15. 1. 1944. –

Duga Resa, 30. 01. 2020.

Otišao je naš Zvonko, preselio se svome Gospodu! Iako smo znali da ima bolesno srce, iznenadili smo se, jer smo ga još trebali. Dugoreškoj zajednici služio je sviranjem harmonike. Sviraо je Zvonko u svome Siraču od mladosti. Majka Marija i otac Stjepan obratili su se i krstili prije njegova dolaska na svijet te imali brojnu obitelj, s devetero djece – Ivanka, Marija, Zdenka, Zvonko, Blaženka, Anton, Vlasta, Jerko i Slavica – koji su svi postali vjernicima.

Zvonko se obratio u svojoj dvadesetoj godini i kršten je 13. listopada 1964. u Daruvaru. Sviraо je s mladima i sudjelovao u životu siračke crkve. Na omladinskoj konferenciji u Novom Sadu upoznao je buduću suprugu Maricu. Vjenčali su se 1966. i započeli graditi zajednički život u Dugoј Resi, gdje je Marica živjela.

Zvonko je radio u bivšim tektstilnim tvornicama: Pobjedi iz Zagreba, Konteksu iz Karlovca te u Pamučnoj industriji u Dugoј Resi, gdje je dočekao i mirovinu. Svugdje je svjedočio svoju vjeru.

Sa suprugom Maricom i jedinicom Esterom bili su vjerni svojoj zajednici u Dugoј Resi. Iako je za neko vrijeme prepušto sviranje mladima i – kako je znao reći – školovanima, dao se nagovoriti na ponovno sviranje. Ponekad je bio toliko slab da nije bez pomoći braće mogao podići instrument, služio nam je do zadnjega daha i te srijede. Kao da smo se u molitvi i pjesmi oprostili, u nadi susreta u vječnosti! Idućeg se dana naš Zvonko preselio na bolje mjesto.

Nakon 53 godine braka, ostala je supruga Marica, kći Esteru sa suprugom Božidarom te unuci Benjamin, Josip, Rabela i Teofil.

Pogreb je 3. 2. 2020., uz mnogobrojnu rodbinu, vjernike i poznanike, predvodio na siračkom groblju pastor Lajislav Ružička, a unuk Benjamin ispratio je svoga djeda u zvuk trube.

Nedostaje nam taj blag, uljudan, tih i skroman čovjek. Zahvalni smo Gospodinu za život Zvonka i obitelji Pihir kojima nas je obogatio i blagoslovio. •

V. Brezović/GC

Jelka Glumičić

Netretić, 8. 11. 1941. –

Karlovac, 30. 12. 2020.

U Karlovcu je u 80. godini preminula Jelka Glumičić, poznata aktivistica za ljudska prava. Rođena je u današnjoj općini Netretić, pokraj Karlovca. Završila je zagrebački Ekonomski fakultet. S Nadom Radović osnovala je karlovački Odbor za ljudska prava koji je pružao sve vrste pomoći ljudima u nevolji. Posebno se istaknula u borbi za prava Srba povratnika i sređivanje njihovih ljudskih prava i statusnih pitanja. Bila je vrlo uporna i za nju odgovor 'ne' nije postojao, bez obzira na to na kakve bi prepreke nailazila. Za svoje je djelovanje Jelka dobila brojna priznanja od nevladinih organizacija, a najveće je bilo svrstavanje među tisuću žena iz cijelog svijeta kao kolektivnog kandidata za Nobelovu nagradu za mir.

Krštena je u BC Karlovac 22. lipnja 2008. Prema riječima karlovačkog pastora L. Ružičke, Jelka je bila 'divna i draga

sestra koja je sudjelovala na humanitarnim akcijama s našom zajednicom, te je – od predane ateistice – postala živa kršćanka, potpuno se predavši Gospodinu Isusu Kristu. Svi smo je voljeli i s njom se radovali u Gospodinu.'

Službu posljednjeg ispraćaja, predvodio je pastor L. Ružička na Rimokatoličkom groblju u Karlovcu. • L. Ružička/portalnovosti.com/GC

Enoh Sečen

Lukovdolska Draga, 23. 8.

1941. – Rijeka, 20. 3. 2021.

Rođen je u Lukovdolskoj Dragi pokraj Severina na Kupi, u obitelji Josipa i Danice rođ. Vrbanac. Imao je starijeg brata Josipa i mlađu sestru Eni.

Svoj je tapetarski zanat izučio u Tapetarskoj školi u Ogulinu.

U svojoj je mladosti uzvjevovo u Isusa Krista. Pohađao je bogoslužja Baptističke crkve u Severinu na Kupi te svoju vjeru potvrdio krštenjem 9. kolovoza 1959. Krštavao je riječki pastor Franjo Klem, u moru na Pećinama u Rijeci.

U svojoj dvadeset i četvrtor godini odlazi u Rijeku u potrazi za boljim životom te se s tadašnjim vjernicima okuplja u riječkoj Baptističkoj crkvi u Krautzekovoj ulici. Godine 1967. vjenčava se s Martom rođ. Bureš iz Golubinjaka te nastavljuju živjeti u Rijeci. Njihov je zajednički život bio u početku težak i mukotrpan, ali su bili i ostali istinskim primjerom kako mali čovjek može svojim trudom i voljom živjeti dosta-janstvenim životom, kakvog su priuštili i svojoj djeci.

U riječkoj Baptističkoj crkvi bio je u mlađim danima član crkvenog odbora i voditelj prodaje vjerske literature.

Svoj je radni vijek proveo, kao vrstan tapetar, u riječkom brodogradilištu "3. maj", a nakon umirovljenja nastavio se baviti svojim tapetarskim zanatom, dok su mu to snage dopuštale. Svoje je tapetarsko umijeće posebice iskazao pri izradi crkvenih klu-pa koje su desetljećima služile vjernicima u crkvenoj zgradu u Krautzekovoj.

S godinama, Enohov um i tijelo nisu mogli podnijeti činjenicu da više nije produktivan kakav je bio cijelogra svoga života – i s vremenom je nastupila bolest koja je polako uzimala onog Enoha kakvog smo ga svi pamtili. Poslije njega ostaju supruga Marta, sin Teofil i snaha Marta, kći Dalida i zet Mirko te unuci Tara, Karlo i Lea sa suprugom Vladimirom.

Pogreb je održan 24. ožujka 2021. na kastavskom groblju, a predvodio ga je riječki pastor Giorgio Grlić. • L. Sečen Matošević/GC

Davorka Topić, rod. Časni

Čakovec, 7. 12. 1966. –

Rijeka, 13. 5. 2021.

U Rijeci je od teške bolesti preminula Davorka Topić rođ. Časni. Rođena je u Čakovcu, u vjerničkoj obitelji Teofila i Ivanke Bernarde rođ. Ivošević. Imala je braću Maria i Danijela. Krštena je 1979. u Mačkovcu, a pohađala je baptističke crkve u Čakovcu i Zagrebu.

Stekla je obrazovanje u čakovečkoj gimnaziji 'J. S. Slaven-

ski' te potom na Grafičkom fakultetu u Zagrebu. Uspješno je djelovala u svojoj struci, vodeći vlastito poduzeće TOP-DAN d.o.o., koje je od 2010. organiziralo tisak *Glasa Crkve*. Tiskala je i brojne druge kršćanske časopise i publikacije.

Njezin je prerani odlazak i velik gubitak za naš časopis, jer se suradnja odvijala vrlo kvalitetno, a nadasve smo cijenili Davorkinu pedantnost i ažurnost. Nedostajat će nam!

Iza nje ostaju roditelji i braća te sinovi Natan i David.

Sahrnjena je na groblju u Severinu na Kupi, a pogreb je predvodio karlovački pastor Ladislav Ružička. • GC

Božidar Karlović

Sirač, 1. 1. 1938. – Pakrac, 24. 5. 2021.

U Pakracu je preminuo Božidar Karlović, dugogodišnji član crkve, starješina i pastor.

Obratio se i kršten je 11. lipnja 1967. u Daruvaru. Krštavao je pastor Martin Hlastan. Božidar se odmah aktivno uključio u rad pakračke crkve, koju je tada vodio pastor Vladimir Čanji. Kako je upravo u to vrijeme uslijedila adaptacija crkvenih prostorija, za to su se vrijeme bogoslužja održavala u kući Božidara Karlovića. On se spremno odazvao na pastora upit te je – bez traženja ikakve naknade – ispraznio jednu sobu za potrebe održavanja bogoslužja, dok je on s obitelji stanovao u drugoj sobi i kuhinji. Sudjelovao je također pri brojnim radnim akcijama na crkvenoj zgradi i okolišu, a

s vremenom se uključivao i u propovijedanje.

Nakon odlaska iz Pakraca pastora Nikole Vukova, Božidar već od 1990., uz suglasnost crkvenog odbora, predvodi crkvu, a 10. travnja 1994. i službeno je ordiniran za starješinu pakračke crkve. Pod njegovim se vodstvom rad u crkvi održao i tijekom burnoga ratnog razdoblja. Zgrada Baptističke crkve nalazila se na području pod hrvatskim nadzorom, ali neposredno uza samu liniju fronte. Time je, kao i čitav grad, bila izložena neprestanom granatiranju i znatno oštećena. Unatoč stalnim napadima i uzbunama, crkva se okupljala sve do 12. rujna 1991. Božidar je potom premješten poslom u Virovitici (bio je zaposlen na željeznicu), no vratio se u grad u lipnju 1992. Na blagdan Duhova (6. lipnja 1992.) predvodio je prvo bogoslužje u još razrušenoj crkvenoj zgradbi. Nazočne su bile dvije starije sestre koje su ostale u Pakracu i vojnici Hrvatske vojske.

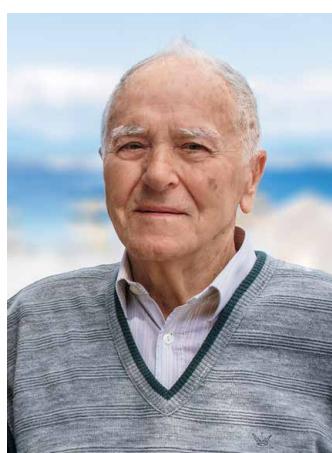
Unatoč opasnostima, Božidar ostaje sa ženom i kćeri u Pakracu. Uspjeva obaviti nužne popravke na crkvenoj zgradbi, a u rujnu 1992. osnivaju podružnicu Humanitarnog društva »Moj bližnji«. Doniranu robu uskladištavaju i raspodjeljuju u provizornom skladištu uređenom u oštećenoj crkvenoj zgradbi, a bogoslužja se nastavljaju održavati dvaput tjedno.

U godinama 1996. – 2000. predvodio je veliku rekonstrukciju i dogradnju crkvene zgrade, koja je svečano otvorena 11. listopada 1998. Za pastora pakračke Baptističke crkve ordiniran je 4. ožujka 2001., a pastorskou je službu obavljao godinu dana. Vjerno je svih godina služio pakračkoj crkvi kao starješina, propovjednik, evangelizator i pastor te kao predvodnik brojnih građevinskih projekata i radnih akcija.

Dana 23. rujna 1961. vjenčao se s Đurđicom rođ. Crnković, s kojom je imao kćeri Nataliju, Melaniju, Suzanu i Korneliju. Dobio je unuke Natanaela, Tamaru, Mateju, Slobodanu, Biljanu, Viktora i Elu, te prauku Bornu, Davida, Matiseku, Nea, Tea i Natanyu Macariu.

Nažalost, posljednjih se godinu dana teško oporavlja od bolesti – do dana kada je dovršio svoj život na zemlji.

Pogreb je održan 26. svibnja 2021. u Pakracu. Pogreb je prevodio pakrački pastor Mirče Manavski, uz prigodni govor Bratoljuba Horvata iz Pušćina. Kratkot riječi obratili su se i predsjednik SBC u RH Ivica Horvat te glavni tajnik Željko Mraz. • IBA/GC

Stojan Vuletić

Gornji Poloj, 17. 4. 1937. – Karlovac, 9. 8. 2021.

Stojan je rođen u Gornjem Poloju kao osmo dijete u obitelji Đure i Ane Vuletić. Otac Đuro poginuo je 1942. u Drugom svjetskom ratu. Premda Stojan nije u djetinjstvu iskusio topilinu i sigurnost očeve ruke, poslije je – kao otac svojoj djeci, te potom unucima i prauuncima – iskazivao svu svoju očinsku brigu.

U Stojanovoju se rodnoj kući u Gornjem Poloju započela poslije rata, pod vodstvom Petra Derete (1919. – 1996.), formirati prva baptistička vjernička zajednica na Kordunu te propovijedati Riječ Božja koju je Stojan tada prihvatio i svoju vjeru posvjedočio krštenjem u Baptističkoj crkvi u Severinu na Kupi. Uključio se aktivno u misijski rad male polojske zajednice te je tako jednom prigodom, kao trinaestogodišnjak, pozvao na večernje bogoslužje radnika iz obližnjih šuma Mirka Matoševića. Mirko je potom, slušajući Riječ i promatrajući život polojskih

vjernika, priglio evanđelje. Poslije se preselio u Rijeku, priključivši se tamošnjoj zajednici.

Stojan je preuzeo odgovornost za svoju obitelj u vođenju i održavanju domaćinstva. Dana 9. siječnja 1961. vjenčava se s Ankom Mrgić, s kojom je u bračku proveo preko šezdeset godina. Imali su četvero djece, kćeri Jasnu, Lidiju i Vesnu te sina Stevu, kao i jedanaest unuka te šest prauunkuka. Iste godine dolaze u Karlovac. Grade kuću na adresi Logorište 38b, a uskoro im se pridružuje i dio rodbine. Takoder na stan primaju učenike, djecu baptističkih vjernika, koji pohađaju srednju školu u Karlovcu. Formirala se tako skupina od jedanaestero vjernika, uz djecu i srednjoškolce. Tu su bili začetci današnje Baptističke crkve u Karlovcu.

Godine 1965. otvoren je molitveni dom u centru grada, u kući Blažekovih, no zgrada je nakon nekoliko godina prodana. Godine 1969. započela je potom izgradnja novoga molitvenog doma na Švarči, na zemljištu koje su Vuletićevi ustupili. Dom je podignut uz velike napore, nesebično davanje te uz rad samih vjernika iz Karlovca i Duge Rese. U svemu je tome aktivno sudjelovao i brat Stojan. On nije bio lider ni propovjednik, ali je bio čovjek kakvog svaka crkva treba, želi li funkcionirati i napredovati.

Bio je zaposlen kao medicinski tehničar na hitnom prijemu Opće bolnice u Karlovcu.

Pogreb je održan 16. 8. 2021. na karlovačkom groblju JAMDOL. Na ispraćaju okupilo se mnoštvo vjernika te susjeda iz Baščinske ulice. Uz pastora Ladislava Ružičku – komu je Stojan bio svakodnevni prijatelj, mentor, a ponekad i kritičar – pogreb je predvodio i Željko Mraz, glavni tajnik SBC u RH. Mraz je u svome govoru, među ostalim, naglasio da Stojan "nije bio samo veliki radnik, već i osoba koja se nije mirila s laganim odgovorima, nego je kritički propitivao stvarnost oko sebe, svoju vlastitu vjeru, a sve to uz dozu narodne (kordunaške) mudrosti i praktične ljudske širine". • L. Ružička/Ž. Mraz/GC

Marija Mikulić, rod. Gruica

Sisak, 5. 5. 1945. – Šid, 21. 8. 2021.

U Šidu je iznenada preminula Marija Mikulić, gdje je, sa suprugom, živjela posljednjih godina. Njezin je život bio tih, ali ispunjen srcem za druge. Uz podizanje svojih petero djece (Mirjana Čanji, Ester Gabriel, Tihomir Mikulić, Tihana Plahćinski, Sofija Mikulić) te radeći puno radno vrijeme, bila je važnom potporom svome suprugu Dragi u svim njegovim službama (omladinski tajnik u Savezu baptista bivše Jugoslavije, predsjednik baptističkih crkava Siska i Banovine, član različitih crkvenih odbora). Ona je također, uza svojih petero djece, otvorila svoj dom i za sedam drugih mlađih ljudi koji su kod njih stanovali. *Nju poznajem kao nekoga na čijem srcu je uvi-jek bila želja "graditi mir". Nas djecu ona je utkala vjeru u našega Spasitelja Isusa Krista komu je do kraja svoga života vjerovala – naglasio je njezin sin Tihomir.*

Godine 1959. krstio ju je u Sisku baptistički propovjednik Jovo Jekić.

Pogreb je održan 22. kolovoza 2021. na baptističkom groblju u Šidu, uz pratnju uže obitelji, prijatelja, te braće i stare šidske Baptističke crkve. Pogreb je predvodio starješina crkve Zlatko Čanji, uz pjesme mješovitog zbora šidske baptističke zajednice. • T. Mikulić/GC

Vaclav Konecki

Donji Sređani, 20. 7. 1934.

– Pakrac, 15. 10. 2021.

Rođen je u Donjim Sređanima nedaleko Daruvara, gdje upoznaje i svoju buduću suprugu Blaženku rođ. Nechvatal. Stupaju u brak 3. ožujka 1954. Nakon obraćenja u maloj vjerničkoj zajednici u Donjim Sređanima, zajedno su kršteni 1955. u daruvarskoj Baptističkoj crkvi. Iste su godine dobili sina Zdravka, a tri godine poslije i kćer Lidiju, koja je nakon nekoliko mjeseci preminula. Po preseljenju u Daruvar, s imovinom koja je tada sva stala u jedan drveni vojnički kovčeg, započeli su zajednički život, a predanim radom postigli su materijalnu sigurnost.

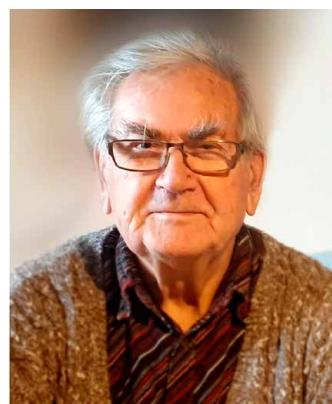
Vaclav je bio zaposlen kao KV bačvar-poslovoda u daruvarskom Javoru. Slovio je za vrsna majstora te bio cijenjen u svome poslu.

Kao vjernik, bio je dvadesetak godina blagajnik u daruvarskoj Baptističkoj crkvi te godinama član crkvenog odbora, a često je i propovjedao. Rijetko bi kada izostao s bogoslužja. Poslije prvog moždanog udara, Gospodin mu je poklonio još pet godina života. U tom je razdoblju dvaput pročitao Bibliju od korica do korica. Svakodnevno bi po nekoliko sati čitao kršćanske knjige.

Sa suprugom Blaženkom živio je u uzornom braku. Desetak je godina supruga bila gotovo nepokretna, a Vaclav se svakodnevno brinuo o njoj, dok ih smrt nije rastavila početkom 2019.

Svojim je životom i ljubavlju koju je iskazivao prema obitelji bio primjerom svome sinu cijelog života.

Pogreb je održan 20. listopada 2021. na daruvarskom gradskom groblju. Prigodne su riječi izrekli sisački pastor Miloš Komanović te dr. Vlado Novaković iz daruvarske Baptističke crkve, a pogreb je predvodio karlovački pastor Ladislav Ružićka. • Z. Konecky/GC

Krunoslav Stipčić

Cvetković kod Jastrebarskog, 7. 11. 1933. – Karlovac, 15. 9. 2021.

Rođen je u Cvetkoviću kod Jastrebarskog. Već s dvanaest godina ostaje bez roditelja te s bratom i dvije sestre prolazi kroz razne dječje domove, gdje završava osnovnu školu. Svi su dobro učili, pa su obje sestre postale učiteljice, a Kruno s bratom Juricom završava u Gorskom kotaru srednju školu. Postaje majstorom svog zanata; mnogi svjedoče da ono što je Kruno od željeza napravio traje i danas.

Prvi susret s vjerom i crkvom dogodio se "slučajno", na poziv njegova prijatelja Branka Popovića da pripomogne pri izgradnji kuće jednog vjernika iz crkve. Tu je Kruno zapazio neke drugačije ljudi i odazvao se pozivu na službu. Zavolio je Riječ Božju i ostao joj vjeran do kraja života. Kršten je 2. rujna 1956. u Daruvaru.

Služio je u Nedjeljnoj školi i u radu s omladinom. Putovao je mnogo po zajednicama bivše

države. Propovjedao je Riječ i bio pasionirani čitač, a pisao je i pjesme.

Gospodin mu je podario vjernu ženu Ružicu, s kojom je imao troje djece, Krunoslava, Ljiljanu i Teofila. Do zadnjeg je daha molio za djecu i unučad, za rođbinu, crkvu i za neprijatelje. Mirovinu je dočekao u bivšoj Pamučnoj industriji Duga Resa.

Brat Kruno zasigurno je bio jedan od onih koji su "...trku dovršili, vjeru sačuvali". Nakon kratke i teške bolesti preselio se svome najboljem prijatelju Isusu, kako ga je često nazivao.

Nedostaje nam! Obogatio je naše živote u zajednici, ali i ostavio velikog traga gdje je god bio, svjedočeći hrabro i revno za Gospodina, naglasila je dugoreška vjernica Vesna Brezović.

Preminuo je 15. 9. 2021. u karlovačkoj bolnici, a dostojanstven ispraćaj na gradskom groblju u Dugoj Resi predvodio je 17. 9. 2021. pastor Ladislav Ružićka. • V. Brezović/GC

Anka Vuletić, rod. Mrgić

Gornji Poloj, 14. 1. 1941. – Karlovac, 30. 10. 2021.

Rođena je u Gornjem Poloju na Kordunu, u obitelji Sare i Bože. Dana 9. siječnja 1961. vjenčala se sa Stojanom Vuletićem, s kojim je u braku provela preko šezdeset godina, sve do supruge smrti u kolovozu 2021. Imali su četvero djece, kćeri Jasnu, Lidiju i Vesnu te sina Stevu, kao i jedanaest unuka te šest praučnika.

U njihovo se kući (Logoriste 38b) početkom 1960-ih for-

mirala prva skupina karlovačkih baptističkih vjernika, što su bili začetci današnje Baptističke crkve u Karlovcu.

Karlovački pastor Ladislav Ružička, koji je 2. studenog 2011. na karlovačkom groblju Jamadol predvodio pogreb zajedno sa zagrebačkim pastrom Filipom Grujićem, dirljivo je opisao Anku: *Žena od malo rijeći, ali mudrih, odmijerenih, blagih... koje su lječeile i oslobadale. Ona nije pokušavala objasniti što i kako živjeti, ona je jednostavno samo voljela i živjela. Nikad se nije ljutila, nije ništa zahtijevala i očekivala, nije nikoga kritizirala, nije dijelila savjete, nije osudjivala. Žena, vjerna Gospodinu, koja se nije umarala služiti svima bez prestanka, prihvatajući ljudi onakvima kakvi jesu. Znala se naša Anka radovati s onima koji se raduju i žalovati sa žalosnjima... Pokazala je kako prihvatići i kako se nositi s teškom bolešću, s naglim gubitkom supruga s kojim je provela šezdeset godina, i na kraju i sa samom smrti. Pokazala je da je i ta stvarnost dio života i da je se ne treba bojati.*

• GC

Marica Pihir, rod. Turkalj

Trojevrh, 1. 1. 1947. – Virovitica, 6. 11. 2021.

Rođena je u Trojevrhu (općina Josipdol). Bila je jedna od šestero djece vjernih roditelja Turkalj. Djetinjstvo i mladost provela je pomažući roditeljima, u životu bez izobilja, ali ispunjenom radošću i vjerom u Isusa. Pohađala je crkvu u

Plaškom, a da bi se do nje došlo valjalo je prijeći osam kilometara km u jednom, te potom opet toliko u drugom pravcu. Vremenske ih nepogode nisu mogle spriječiti da bi zbog njih propustili nedjeljni boravak uz Riječ Božju. Obratila se i krstila 1964. u Sisku. Na jednoj je omladinskoj konferenciji upoznala svoga Zvonka. Nakon vjenčanja, živjeli su od 1966. u Dugoj Resi do njegove, za dugoreške vjernike prerane smrti godine 2020. Radili su u tadašnjoj Pamučnoj Industriji Duga Resa.

Kad je oboljela od karcinoma, hrabro je sve podnosila tješćeći najčešće ona druge. Nekoliko je godina izdržavala, ali se opaka bolest vratila. *Marica je bila žena koja je svojim životom postojane i vjerne kršćanke svjedočila evanđelje. Žena od malo rijeći, ali uvijek u pravo vrijeme i na pravom mjestu. Svi smo je voljeli i nedostaje nam dan danas, naglasila je dugoreška vjernica Vesna Brezović.*

Preminula je u virovitičkoj bolnici 6. studenoga 2021. Pastor Ladislav Ružička vodio je isprāćaj 9. studenoga 2021. na siračkom groblju. Iza nje ostaju kćer Estera, zet Božidar Cenger, unuci Benjamin, Josip, Rahela i Teofil, praunuk Mata, sestre Anka, Milka i Veseljka te brojna rodbina. • V. Brezović/GC

Ivan (Ivo) Šestak

Daruvar, 25. 9. 1927. – Zagreb, 30. 12. 2021.

U Zagrebu je u 95. godini preminuo Ivan Šestak. Rođen je kao četvrti od petorice sinova

u obitelji Stjepana Šestaka i Katarine rođ. Obad Šćitaroci, podrijetlom iz Marije Bistriće. Njegov najstariji brat bio je baptistički pastor Dragutin Šestak.

Na temelju svoje vjere, Ivan je kršten oko 1958. u Daruvaru. Isprva je živio u Slavoniji s obitelji, bavio se poljoprivredom, a potom je, kao i ostala braća, vrlo mlađ otišao u potrazi za boljim uvjetima, obrazovanjem i poslom. Godine 1964. prešelio se u Zagreb i postao članom Baptističke crkve Zagreb u Radićevu. U zagrebačkoj je crkvi dugi niz godina bio 'kod vrata', obavljajući službu dobrodošlice. Također je bio aktivna u službi propovijedanja, a bio je i članom crkvenog odbora u brojnim mandatima. Bio je uključen i u odbor Domaće misije pri Savezu baptističkih crkava u negdašnjoj državi.

Dana 6. svibnja 1961. stupio je u brak sa Slavicom rođ. Ivošević, koja je preminula 2005. Vjenčao ih je u Pakracu daruvarske pastore Šandor Pinter. Imali su kćeri Senku i Vesnu.

Godine 2004. hrabro se odlučio biti dijelom jezgre nove Baptističke crkve Dubrava Zagreb, premda je tada već imao 77 godina. Iskoracio je u svoj novi početak u jednoj novoj zajednici, koja je danas živo kršćansko svjedočanstvo na istočnom dijelu Zagreba.

Nakon sedam godina udovanja, godine 2012. vjenčao se s Ljerkom Paun iz BC Dubrava.

Tijekom posljednjih petnaestak godina učio je napamet biblijske odjeljke, posebice psalme.

Ispraćen je 10. siječnja 2022. na zagrebačkom Krematoriju, uz prigodne riječi pastora Teofila Mršića i Željka Mraza. • L. Ružička/GC

Eva Vidović, rod. Vuletić

Gornji Poloj, 12. 8. 1931. – Karlovac, 20. 1. 2022.

Rođena je u Gornjem Poloju u obitelji Đure i Ane Vuletić, koja je imala osmero djece. Krštena je u svojoj 15. godini. Jednostavna, skromna i ponizna žena, vjerna Gospodinu Isusu Kristu. Bila je udana za Nikolu Vidovića koji je preminuo 2014. godine. Svoju je djecu, Gordana, Darka i Nenada naučila, još od rane mladosti, hoditi u skladu s učenjem Svetoga pisma.

Njezin gotovo stalni osmijeh na licu odražavao je duboku zahvalnost za primljenu milost. Braća i sestre karlovačke Baptističke crkve s poštovanjem i s ljubavlju iskazivali su joj dobrodošlicu na zajedničkim susretima. Usnula je okružena svojom djecom koja je nisu ni jednog trenutka ostavljala samom. Bila je najstarija vjernica BC Karlovac.

Pogreb je održan 21. siječnja 2022. na gradskom groblju Jamadol, a predvodio ga je karlovački pastor Ladislav Ružička.

“Jer se ovo raspadljivo treba odjenuti neraspadljivošću i ovo se smrtno odjenuti besmrtnošću ... onda će se ostvariti napisana riječ: “Pobjeda proguta smrt...”

1 Kor 15,53–54

Preminula Marija Andrićek

Obavljala je službu putujuće sestre u okviru saveznog Sestrinskog rada u negdašnjoj Jugoslaviji

U Novom Sadu preminula je 19. travnja 2021. Marija Andrićek, koja je u Savezu baptista negdašnje države obavljala službu putujuće sestre u okviru saveznog Sestrinskog rada, djelujući iz Vinkovaca. Rođena je u Novom Sadu 4. listopada 1935.

Prenosimo dio iz nekrologa što ga je priredila Melita Vidović iz Baptističke crkve u Beogradu:

Marija je nesebično služila Bogu i bližnjima na razne načine: u radu s djecom, na kampovima za mlade, kao dušobrižnik, evangelizator, propovjednik, humani-

tarni radnik i osnivač dnevniog centra za stare i iznemogle osobe, uz još mnogo toga.

Od ranog ju je djetinjstva majka redovito vodila u tradicionalnu crkvu, Marija je razmišljala o Bogu i željela ga upoznati. U jednom pak razgovoru sa svojom učiteljicom u osnovnoj školi saznala je da je i ona vjernik te da pohađa baptističku crkvu. Vrlo zainteresirana za duhovne stvari i Marija je odlučila – unatoč majčinom protivljenju – redovito ići na baptističku bogoslužju, a nakon desetak godina pridružila joj se i njezina majka.,

Marija Andrićek

u Leskovcu služila i radila osam godina, a potom odlazi služiti maloj baptističkoj zajednici u Radovišu (Makedonija).

Godine 1964. Marija postaje putujuća sestra u okviru Sestrinskog rada bivše Jugoslavije i seli se u Vinkovce, odakle je putovala diljem zemlje, posećujući i povezujući sestre u baptističkim crkvama. Redovito je o tome izvještavala u „Sestrinskom listu“.

Poslije se seli u Pančevo, gdje vodi crkvu i nastavlja sa sestrinskim radom. I kao dušobrižnik mnogima je pomogla pronaći put iz svojih problema. Znala je slušati i ohrabrvati. Pomagala je i u materijalnim te duhovnim potrebama ljudi. Iako često osporavana u službi kao žena, znala je nositi se sa svim izazovima i ostati ustrajnom do kraja života. Bila je uzor prave službenice Božje. • M. Vidović/GC

Odlazak Sime Ralevića

Poznati baptistički propovjednik preminuo u 81. godini

U Aranđelovcu (Srbija) preminuo je 30. studenoga 2021. baptistički propovjednik Simo Ralević. Rođen je 19. siječnja 1940. u selu Ljevoša pokraj Peć (Kosovo), kao najstariji sin u brojnoj obitelji oca Pavla i majke Vasilije. Već se kao mladić zanimalo za duhovna pitanja i često boravio u manastiru Pećke patrijaršije. Svoje iskustvo obraćenja doživljava u zatvoru – u koji je dospio nakon povratka s ilegalnog bijega u Italiju – a produbljuje ga tijekom služenja vojnog roka u tadašnjoj armiji, gdje je upoznao vojnika Momira Grujića, baptista koji ga upućuje u evanđeosko kršćanstvo. Nakon vojnog roka, Simo se upisuje u Baptističku teološku školu u Novom Sadu. Ondje upoznaje i svoju buduću suprugu Maricu rođ. Knežić. S njom je u braku imao četvero djece, sinove Roberta i Timoteja te kćeri Rutu i Rahelu.

Nakon dovršetka teološkog školovanja vraća se u Peć i djeliće kao propovjednik. Godine 1966. otvara prvu evanđeosku crkvu na Kosovu i Metohiji, pod nazivom „Hrišćanska Baptistička crkva – Sv. Jovan Krstitelj“. Kao propovjednik postao je vrlo omiljen svojim ekspozitorskim pristupom, tumačeći riječ po riječ, redak za retkom; pozivali su ga kao gosta u brojne crkve diljem negdašnje države. Njegovi su slušatelji tražili njegove propovijedi i u pisanom obliku te od 1968. započinje umnažati svoje propovijedi i izdavati knjige, isprva vrlo skromnom tehnikom ali uz već tada zapažen tiraž. Uskoro je izrastao u zapaženog izdavača hrišćanske literature, surađajući i s inozemnim nakladnicima, posebice s poznatim reformiranim izdavačem *Banner of Truth* s čijim se predstavnicima upoznao 1964. tijekom njihova

puta po Jugoslaviji. *Banner of Truth* objavit će posije na engleskom i njegovu knjigu „Jezik naše merilo“ (*The Tongue – Our Measure*, 1987). Kao propovjednik, kršćanski pisac i izdavač duhovne literature djelovao je preko pedeset godina, a knjige su mu prevedene i na slovački, slovenski, makedonski i druge jezike. Brojne propovijedi tiskao je i na albanskom. Umnožio je također albanski Novi zavjet te ga raspačavao, nastojeći evangelizirati i među albanskim živiljem.

Izbjegnjem rata na Kosovu, vjernici Baptističke crkve Peć sele se u Novu Gajdobra u Vojvodini ili iseljavaju. Tijekom rata, kada je Simo bio intenzivno angažiran oko dopreme humanitarne pomoći potrebitim – razoren je njegov veliki distributivni centar Duhovne biblioteka u Ljevoši, gde je spaljeno i uništeno na tisuće knjiga.

Simo Ralević

Međutim, Simino se djelovanje poslije posebice intenzivalo njegovim prelaskom u središnju Srbiju te izdavanjem knjiga u mnogo kvalitetnijoj opremi kao i brojnih audio te video propovijedi. Često je naišao na oporbu većinske crkve. Procjenjuje se da je tijekom života objavio preko tri stotine naslova. *Njega brojevi nikada nisu zanimali, niti je bio opterećen mnoštvom. Gospod sve zna – često je govorio i nikada se, ni sa čim iz svoje službe, nije hvalio niti ponosio, i uvek nas je sve podsećao da su sve zasluge Hristove – istaknuo je njegov unuk Stefan Ralević. • baptist.rs/banneroftruth.org/GC*

SKENIRAJ ZA VIDEO:

Bogoslužje 1

Bogoslužje 2

Bogoslužje 3

Bogoslužje 4

Bogoslužje 5

Obilježavanje stoljetne obljetnice BC Mačkovec

Otvorenje nove crkvene zgrade i proslava '100 godina Božje vjernosti'

Prisjećanje na hod crkve kroz povijest i veliku Božju vjernost

Duhovni život Baptističke crkve Mačkovec svoj je vrhunac radosti i zajedništva doživio početkom lipnja 2021., kada je napokon održana dugoplaniрана i zbog pandemijskih okolnosti odgađana proslava "100 godina Božje vjernosti". Četverodnevnim događanjima (3. – 6. lipnja 2021.) službeno je otvorena nova crkvena zgrada uz prigodan program u riječi i pjesmi. Osim prisjećanja osnutka Baptističke crkve u Mačkovcu prije stotinu godina, svrha je manifestacije bila proslaviti Boga i njegovu vjernost, ohrabriti braću i sestre te potaknuti prijatelje na predanje Bogu u svakodnevnom životu putem biblijskih poruka, inspirativne glazbe i autentičnog zajedništva.

Tematske večeri, održane u prostoru nove mačkovečke

crkvene zgrade u ulici Jurja Zrinskog 4, pružile su pregledni presjek samih početaka te rasta i razvoja crkve tijekom zasebnih desetljeća, uz prigodnu pratištu različitih glazbenih sastava. Predavanja, iscrpno popraćena slajdovima s povijesnim fotografijama i dokumentima, pripremio je i izložio pastor crkve Nenad Kovačević. Pripremljena je i radna verzija monografije, umnožene u dvadesetak primjeraka, koja će poslužiti kao temelj za planiranu finalnu verziju monografije BC Mačkovec.

Prva večer pod nazivom "Osnivanje BCM i rani počeci" bila je popraćena limenom glazbom orkestra sastavljenog od mlađih glazbenika iz crkve i okružja. Naredne večeri, pripremljene s naglaskom na "Razvoj crkve kroz povijest",

pridružio se i tamburaški sastav braće iz Mošćenice koji su izveli neke od najpoznatijih kršćanskih evergreena. Trećeg dana, crkvu su tijekom jutarnjih i podnevnih sati posjećiva-

li sumještani, prijatelji i ostali zainteresirani koji su se mogli zadržati uz domjenak na otvorenju u sjeni šume, dok je za djecu bio organiziran prigodan program na obližnjem igrali-

štu (BIM). Večernje bogoslužje, nazvano "Povijesni razvoj crkvene glazbe" obogatili su glazbeni doprinosi zborova, kvarteta, solista i bendova što je razgalilo sve prisutne i vratilo ih u "stare dane". U nedjelju ujutro održano je bogoslužje uz nazočnost gostiju iz poslovnog i političkog svijeta mačkovečkog kraja – gradonačelnice, dožupana te poslovnih ljudi koji su svojim angažmanom doprinijeli izgradnji nove crkvene zgrade. Naposljetku je popodnevnom službom svećano i završena proslava "100 godina Božje vjernosti". Svečanost su svojim dolaskom uveličala braća i sestre iz raznih

krajeva Lijepo naše, ali i susjednih zemalja, čime su postali dijelom povijesne priče koju je Bog zapisao među Mačkovčanima. U spomenuta četiri dana, crkvom je prošlo oko tisuću ljudi što je i domaćim vjernicima bilo veliko ohrabrenje, radost i blagoslov. „Zahvaljujemo Bogu na gostima govornicima koji su s nama podijelili poticajnu Riječ: pastoru Darku Mikuliću, pastoru Ladislavu Ružićki, Johnu Bowersu, predsjedniku SBC u HR Ivici Horvatu te tajniku SBC u HR Željku Mrazu. Duhovno je slavlje bilo prožeto iskrenim zajedništvom, molitvom za Božji blagoslov i vapajem za njegovim dalnjim

vodstvom. U našim srcima i dalje odzvanjaju riječi himna koji se svaku večer rado pjevao: *Mi sjećamo se, mi sjećamo se, mi sjećamo se svih Tvojih djela, stat'ćemo i hvalu dat' zbog vjernosti velike!*“ – zaključuju svoje izvješće vjernici iz Mačkovca.

Svečana bogoslužja (5) moguće je pogledati na Youtube kanalu BC Mačkovec:

- <https://www.youtube.com/watch?v=VnQacFwoRz0>
- https://www.youtube.com/watch?v=SSXlRnr_fy0
- <https://www.youtube.com/watch?v=K2yTXaQ2G7I>
- <https://www.youtube.com/watch?v=VEggqpKwBNs>
- <https://www.youtube.com/watch?v=cCylf2Z1LC0>

• BCM/GC

Preminuo mačkovečki crkveni povjesničar

Stjepan Bistrović
7. 8. 1932. – 13. 8. 2021.

Zakratko nakon obilježavanja mačkovečke 100. godišnjice preminuo je u 89. godini Stjepan Bistrović. Bio je sin Terezije rođ. Bedić (1906. – 1988.) i Pavla ml. Bistrovića (1901. – 1971.) jednog od začetnika mačkovečke Baptističke Crkve koji je, zajedno s Aleksom Novakom, Vidom Srncem i Vidom Novak-Vargom započeo prva baptistička kućna okupljanja u Novakovu domu.

Stjepan (Štef) obraćen je i kršten u Mačkovcu. Pohađao je Učiteljsku školu u Čakovcu iz koje izbačen u 3. razredu zbog "svog religioznog i klerikalnog

stava". Nakon boravka u armiji pohađao je dva semestra Baptističkog teološkog seminar u Zagrebu. Poslije uspijeva dovršiti školovanje u pedagoškoj struci te radi kao učitelj u Bosni te u Ivanovcu u Hrvatskoj. Godine 1966. iseljava u Njemačku gdje isprva radi u Kodaku, a potom u vjerskoj organizaciji Diakonisches Werk u Stuttgartu kao socijalni radnik i savjetnik za strane državljane. Bio je povezan je i s raznim zapadnim misijama (Licht im Osten, i dr.) te suradivao s njima kao prevoditelj i izdavač duhovne literature.

U braku s Milenom rođ. Verban imao je kćer Esteru i sina Davida.

Trajno je bio zainteresiran za ubožišavanje povjesnice Bapti-

stičke Crkve Mačkovec. Građu je prikupljaо cijelog života, u mjeri u kojoj mu je ona u inozemstvu bila dostupna, da bi je od 1994. do 2002. objavio u samozidat knjigu-skriptu *Povijest BC Mačkovec u slici i riječi*. Njegov specifičan pristup, pri kojem nije bio u mogućnosti precizno se držati faktografskog slijeda i povijesnog konteksta, posljedovao je međutim vrijednim iscrpnim tematskim doprinosima o pojedinim osobama i događanjima. Pamtit će ga se kao mačkovečkog crkvenog povjesničara i fotografa, cija će istraživanja svatko tko se bude bavio poviješću baptista u Mačkovcu morati obvezatno konsultirati. I prigodom obilježa-

Stjepan Bistrović

vanja mačkovečke stogodišnjice njegov je pisani i slikovni doprinos bio od nemjerljive važnosti.

Posljednjih godina živio je na relaciji Stuttgart – Mačkovec. Sahranu je održana prema njezinoj želji u krugu obitelji. • GC

Kako se rađala vjera i prepoznavala Božja vjernost

O POČETCIMA BAPTISTA U MAČKOVCU

Od obraćenja Alekse Novaka do organiziranja crkve

Ruben Knežević

Premda je najranije početke djelovanja baptista na hrvatskom prostoru moguće pratiti još od 1872. i djelovanja biblijskog kolportera Heinricha Meyera (1842. – 1919.) u Zagrebu, tek će se u godinama neposredno nakon Prvoga svjetskog rata diljem tadašnje Kraljevine SHS započeti stvarati temeljne jezgre domaćega baptističkog pokreta, a uskoro i organizirane crkvenosti. Neka su od ovih novih žarišta nastala prvenstveno djelovanjem predanih pojedinaca koji su prethodno prihvatali baptistički nauk i način života. Oni su na bojišnici, ili u ruskom zarobljeništvu, došli u kontakt s baptističkim vjernicima koji su im, životom i riječima, svjedočili svoju vjeru. Ovu, tada posprdno nazivanu „novu vjeru“, ti su pojedinci prihvatali i prepoznali kao pravu biblijsku istinu, neposredniju i životniju od vjerskog nauka kojemu su ih poučavali u njihovim tradicionalnim crkvama, Katoličkoj i Pravoslavnoj. Izuzetno je bio važan ovaj *biblijski* moment; naime, širenju baptizma, a i ostalih novijih protestantskih pokreta koji su gradili na tradicionalnom reformacijskom nasleđu – obogaćenom, doduše, sve jačim utjecajem pijetističkih duhovnih gibanja – uvelike je pridonijela i zauzeta angažiranost europskih biblijskih društava, posebice Britanskoga i inozemnog biblijskog društva (BFBS). Njihovi su kolporteri raspačavali Svetu pisma te sve-

topisamske i vjerske traktate, a nerijetko bi bili i duhovnim začetnicima novih vjerničkih zajednica, prvotno kućnih grupa koje bi se s vremenom razvile u crkve.

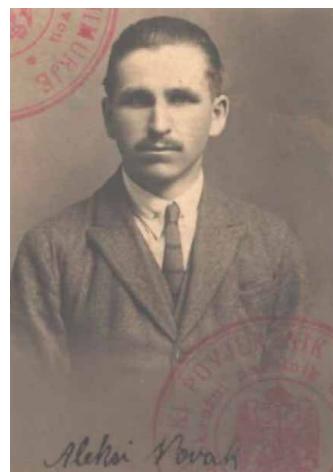
Jedan od takvih pojedinaca koji je tijekom Velikoga rata neposredno upoznao evanđelje, najprije u kontaktu s vjernikom nazarenom, a potom s baptistom, bio je Alekse Novak, začetnik buduće mačkovečke Baptističke Crkve.

U Velikom ratu – Novakovo borbeno i duhovno iskustvo

Alekse Novak (12. 7. 1896. – 22. 8. 1972.) rođen je i odrastao u Mačkovcu s majkom Marijom, bez oca. Kao šesnaestogodišnjak započeo je izučavati zidarski zanat. Nakon dovršetka naukovanja odmah je 1915. mobiliziran u 20. domobranski puk i poslan u Veliku Kanižu (Nagykanizsa) u Mađarskoj. Prvi svjetski rat trajao je već godinu dana. Dana 16. travnja 1916. Novak je bio ranjen na talijanskoj bojišnici od plinske bombe, oružja koje je posebice obilježilo Prvi svjetski rat. U bolnici u Nabresini (danas Aurisina) pretrpio je težu operaciju na lijevoj nozi te je, poslije zalječenja, upućen u neboračku satniju u Bratislavu – budući da su ga procijenili nesposobnim za daljnju aktivnu vojnu službu. Nadređeni ga 1917. šalju u Diósgyör u Mađarskoj, gdje u željezari obavlja zidarske poslove. Ondje je uočio kako neki vojnik, Srbin iz Banata nazarenske vjere im-

Aleksa Novak s Pavlom ml. Bistrovićem i Pavlom Lesarom. Oko 1921.

Aleksa Novak (oko 1923.)

nom Živan Ilkić, čita i tumači iz Svetog pisma. Ilkić obavještava Novaka o baptističkoj zajednici u šest kilometara udaljenom Miškolcu (Miskolc), kamo ga jednom i odvodi. Ondje Novak ostaje duboko duhovno dirnut radosnim pjevanjem, čitanjem

i tumačenjem Svetog pisma te posebice osobnom pokajničkom molitvom neke žene, u suzama, o kojoj sam poslije piše: "Ovaj plač je mene probudio da sam uvidio svoje grijeha i plakao sam. Od onog časa stupio sam u borbu protiv grijeha. To je bila teška borba za mene jer sam bio mladić od 20 godina."

Iste se godine, na povratku kući tijekom dopusta, Novak zaustavlja u Budimpešti te u podružnici BFBS, kamo ga je uputio Živan Ilkić, kupuje Novi zavjet. To je bio srpski Karadžićev prijevod, koji je Biblijsko društvo raspačavalo od 1857. na cirilici, potom i na latinici, a od 1877. izdavali su ga i u hrvatskim verzijama. Taj će se prijevod, zajedno s Daničićevim prijevodom Staroga zavjeta, osobito udomaćiti među nazarenima i baptistima, a poslije i kod ostalih protestantskih

denominacija na ovom tlu tijekom prve polovine dvadesetog stoljeća.

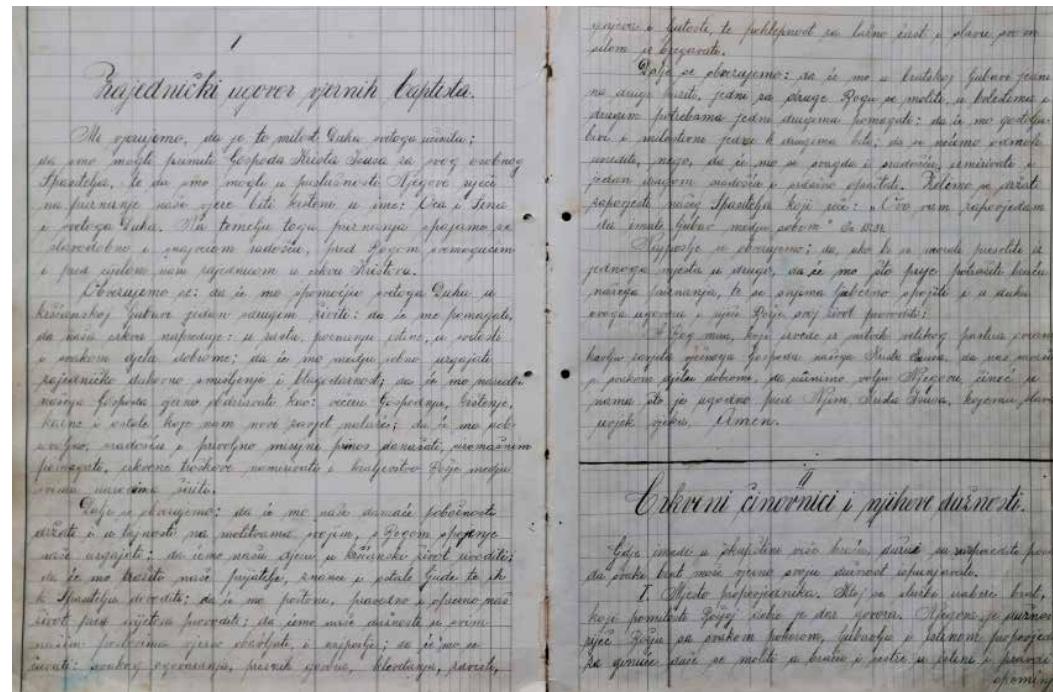
U travnju 1918. Aleksa Novak vraća se u svoju satniju u Bratislavu, gdje se pak upoznaje s nekim vjernikom Rumunjom, članom Baptističke Crkve u Erdelju. Taj je baptist, prema Novakovim riječima, "dobro poznavao Sv. pismo" te mu je naročito ukazivao na razlike u nauku između nazarena i baptista. Od tada će Novak sve više nastojati upoznati baptiste.

Povratak u Mačkovec i prve kućne pobožnosti

Krajem godine 1918., nakon završetka rata, Novak se vraća kući u Mačkovec. Čita Novi zavjet i uvjerava narod da nauk Katoličke Crkve „nije na temelju Svetoga pisma“. Uspjeva pridobiti tri mladića na zajedničke kućne pobožnosti, koji su zajedno s njime prestali pohađati Rimokatoličku Crkvu. Prvi je bio Vid Srnec (1892. – 1957.), a godine 1919. pridružuju se i Pavao ml. Bistrović /Nikolin/ (1901. – 1971.) te Vid Novak-Varga (1900. – 1947.). Okupljaju se u svojim domovima tijekom cijele 1919. godine. Pokušavaju naći vezu s drugim baptistima u Hrvatskoj i njihovim propovjednikom kako bi naučili moliti se i pjevati, ali ne uspijevaju. Novak naposljetku početkom listopada 1919. odlazi privremeno u Bačku.

Novakova „duhovna škola“ u Baćkom Petrovcu

U Baćkom Petrovcu, gdje je i pronašao posao u svojoj zidarskoj struci, upoznao se s baptistima Slovacima. Živio je s njima godinu dana te, kako sam kaže, to je bila njegova „škola“, u kojoj je naučio moliti se („kako treba moliti iz srca, a ne iz molitvenika“), pjevati baptističke pjesme i slušati „čistu nauku Sv. Pisma“. Na temelju svoje vjere, kršten je u Baćkom Petrovcu, prema njegovim riječima, „o blagdanu Duhova“ 1920. godine, premda drugi izvori datiraju ovo krštenje na 22. kolovoza 1920., a taj je nadnevak upisan i u mačkovečkoj crkvenoj knjizi. Krštavao je Ján Andrásik (1893. – 1975.) koji je vodio petrovačku crkvu

Temeljni dokument crkvenog ustrojstva mačkovečkih baptista, usvojen 1922.

od 1920. do 1922., a poslije je znao posjećivati i Mačkovec. U svakom slučaju, Novak je prvi Mačkovčanin koji je primio krštenje po baptističkom obredu.

Iste godine, baptistički slovački propovjednik Michal Marko (1880. – 1959.) iz Lučeneca (u tadašnjoj Čehoslovačkoj, danas u Slovačkoj) dolazi u posjet baptistima u Baćkom Petrovcu, a Novaka obavještava o imenima i adresama drugih baptista u Hrvatskoj, većinom američkih povratnika. Adrese mu je proslijedio Vinko Vacek iz SAD-a, zamolivši Marka da ih posjeti. Vinko Vacek (1882. – 1939.) vratit će se iz SAD-a krajem 1922. i od tada predvoditi baptistički rad u zemlji.

Novaka su tako obavijestili da u Zagrebu žive baptisti Ivan Zrinčák i Josip Baluban, potom Stjepan Japec, Josip Mesar, Dragutin Šestak i Andrija Obad u Mariji Bistrici te Jovo Jekić u Grabovcu/Baćugi. Poslije Novak doznaće i za obitelj Lacića Hlišća u Držimurcu. Nakon tih se saznanja odlučuje odmah vratiti u svoj kraj. Pri povratku posjećuje, zajedno s M. Markom, baptiste u Zagrebu i Mariji Bistrici te dogovaraju buduću suradnju i posjete.

Opet u Mačkovec

Početkom prosinca 1920. Novak se vraća u Mačkovec te

ponovno okuplja staru skupinu istomišljenika – Srneca, Bistrovića i Novaka-Vargu – te se, zajedno sa stanarima koje je zatekao kod svoje majke (Stjepan Dokleja sa suprugom Agatom te udovica Marija Plevnjak) sastaju na kućnim pobožnostima, gdje čitaju, mole se i pjevaju; najprije u domu Alekse Novaka, a potom ponajviše kod Pavla ml. Bistrovića, Eve Bistrović, Vida Srneca te Ignaca Kovačića. Pridružuju im se s vremenom i drugi, a također i Aleksi na majka, koja se – poticana od suseljana – kraće vrijeme protivila njegovu djelovanju.

Uoči Božića 1920. preminuo je trogodišnji sinčić Marije Plevnjak. Navečer je u kući upriličeno noćno bdjenje („varhestovanje“ ili „verestovanje“, od mađ. *virrasztás* – noćno čuvanje pokojnika ili bolesnika) uz pokojnika, narodni običaj u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, tijekom kojeg bi se bdjelo uz pokojnika na odru, naricalo, kazivalo o pokojniku i plelo pogrebni vjenčić od borovih grančica, a muškarci bi obično u drugoj prostoriji kartali i pili te često „napravili celu galamu“. Novak je pozvao narod da vide kako izgleda *varestovanje* kod baptista. Čitao je iz Sv. pisma, molili su se i pjevali na božne pjesme, što se dijelu naroda svidjelo. Neki su čak toliko

odobravali Novakov postupak, da su o Božiću i Novoj Godini radije dolazili kod njega, nego u Katoličku Crkvu.

Mačkovečkim pripadnicima „krive vjere“ tako se na sastancima pridruživalo sve više slušatelja. Stoga su uskoro naišli na protivljenja katoličkog klera i lokalnih vlasti, posebice kada im je kotarska oblast („sresko načelstvo“) dopustila pokapanje preminulog djeteta Vida Srneca po baptističkom obredu. U veljači 1921., na nagovor protivnika, a uz posredovanje seoskog starješine Florijana Varge, prвotno im čakovečka kotarska oblast zabranjuje okupljanja ("Novak Aleksi iz Mačkoveca koji se prije Božića vratio iz Baćke, širi u Mačkovec, kao i u drugim selima Baptističku sektu. Pošto ista nije od države priznata zabranjuje se Novak Aleksi svako daljnje propagiranje i širenje iste"). Mačkovečki novovjerci uspijevaju, međutim, proći bez ozbiljnijih posljedica, pozivajući se u žalbi – sastavljenoj uz pomoć zagrebačke Baptističke crkvene općine – na Naredbu vlade broj 12.200 iz 1895., o postupanju sa sektom nazarena i baptista. Ta je naredba dopuštala sastajanja u svrhu zajedničkog bogomoljenja, uz neke restriktivne uvjete okupljanja: sastanak se trebao održati u kući jednog od susjedbenika sekte te biti ograničen na

Baptistička glazba u Mačkovcu

Njihova imena redom:

U prvom redu: do bubnja sjedi brat Bujan, do njega br. Krištofić — U drugom redu do bubnja br. A. Novak, do njega br. Bistrović i br. Srnec —

U trećem redu bubnjar br. Dukleja, do njega br. Varga, br. Bedić i br. Ciglaric Desno kraj bubnja stoji propovjednik Vinko Vacek.

Fotografija makovečkih crkvenih glazbenika objavljena u *Glasu evanđelja* 1/1926, str. 10.

osobe koje kućevlasnik naročito pozove; također, o sastanku je barem dan prije trebalo obavijestiti kotarsku oblast. Naredba 12.200 regulirala je i vjerski odgoj, sklapanje braka, pogrebe i crkvena davanja – uz izričitu konstataciju da „seksa Nazarena ili sekta Baptista nisu zakonom priznate vjeroispovijesti“. S ovim su argumentima mačkovečki novovjerci pristupili i kod sreskog načelnika te potom na sudu. Određena im je jedino novčana kazna zbog prethodno neprijavljenog sastanka.

U skladu s narečenom Naredbom 12.200, svi su baptistički crkveni obredi bili pravno nevaljani, ali nisu bili zabranjeni. U tom smislu treba promatrati i prethodno revoltirano dopuštenje katoličkog župnika za pokop preminulog djeteta Vida Srneca po baptističkom obredu. Međutim, preminule nekatolike smjelo se sahranjivati samo na dijelu groblja predviđenom za novorođenu i prije krštenja preminulu djecu. Spomenuta Naredba, koja je baptiste tretirala kao sektu, odnosno zakonom nepriznatu

vjeroispovijest, imala je pravnu snagu do polovine 1921. Naime, donošenjem Vidovdanskog ustava 28. lipnja 1921., baptisti postaju jedna od usvojenih vjeroispovijesti u tadašnjoj Kraljevini SHS te od tada nisu više postojale pravne zapreke razvoju baptističkih crkava na hrvatskom prostoru, a o čemu se očitovalo i tadašnje ‚Ministarstvo vera‘.

U veljači 1921. Novak je posjetio Držimurec, čuvši da i ondje ima pripadnika „neke druge vjere“. Ondje je upoznao obitelj Lacića Hlišća, njih četvero, koji su bili kršteni 1917. u Budimpešti, no u Držimurcu nisu održavali vjerske sastanke. Novak je iste večeri zamolio Hlišća da pozove rodbinu i suseljane te održao prvi skup, kada se nekoliko njih obratilo. Ostao je ondje i naredna dva dana. Time je započela suradnja mačkovečkih i držimurskih vjernika koja se poslije trajno nastavila.

Prva krštenja u Mačkovcu po baptističkom obredu

Tijekom 1920. i 1921. vjernici u Mačkovcu redovito su se

okupljali na čitanju i tumačenju Svetog pisma, molitvi te na zajedničkom pjevanju vjerskih pjesama. Potonje je bilo vrlo omiljeno te se uskoro oformila i grupa svirača, tzv. *pleh mužika*. Mjesna crkva, međutim, nije još mogla biti u punom smislu riječi osnovana, budući da je Aleksa Novak bio jedini kršteni vjernik po baptističkom obredu, a i zakonski propisi još su uvijek, do polovine 1921., tretirali baptiste kao sektu, stoga oni ne bi mogli djelovati kao zakonom priznata vjeroispovijest.

Prema Novakovu zapisu iz 1932., prvo krštenje mačkovečkih vjernika uslijedilo je 6. lipnja 1921. Vacek, međutim, u svojoj evidenciji iz 1922. donosi nadnevak 17. srpnja 1921. Vacekov je podatak vjerojatniji, jer je 17. srpnja 1921. bila nedjelja, dok je 6. lipanj 1921. bio ponедjeljak. U prilog Vacekovu datiranju stoji i zapis u mačkovečkoj crkvenoj knjizi koji također donosi isti datum, broj i popis krštenika. Mačkovečka crkvena knjiga počela se voditi krajem 1922., nakon formalnog

Aleksa Novak (oko 1946.)

osnivanja crkve. Također, krštenje nije moglo biti održano u lipnju, jer je krštavatelj Ivan Zrinčić tek o Dušovima 1921. bio ordiniran za obavljanje krštenja. Ove je podatke bilo važno navesti, jer se datum prvog krštenja često neprecizno prenosio u literaturi.

U Novakovu zapisu riječ je o 28 krštenika (24 iz Mačkoveca i 2 iz Držimurca), bez navođenja njihovih imena. Vacek pak u svojoj evidenciji donosi imena i prezimena 13 krštenika iz Mačkoveca, što je u suglasju s popisom u crkvenoj knjizi. To su sljedeći mačkovečki vjernici: Ana Kovačić rođ. Artner, Anton Varga, Vid Srnec, Marija Srnec rođ. Golubić, Marija Bistrović rođ. Lesar, Pavao Bistrović, Ivan Bistrović, Nikola Ciglaric, Magda Golubić, Stjepan Dokleja, Pavao Lesar, Josip Perhač i Marija Tkaličić. Moguće je da Novak u svojim zapisima (pisanim po sjećanju) ugrubo objedinjuje oba krštenja iz 1921. pod jedno.

Ivan Zrinčić (1853. – 1928.), baptistički propovjednik i misijski radnik iz Zagreba, krštavao je vjernike na svim krštenjima tijekom 1921. i 1922. godine, a godine 1922. obavio je u Mačkovcu i vjenčanje po baptističkom obredu, kada su vjenčani Pavao ml. Bistrović i Terezija Bedić. U ožujku 1921. Zrinčić je na prvoj konferenciji hrvatskih i srpskih baptista, održanoj u Daruvaru, izabran za putujućeg propovjednika, a u lipnju iste godine József Kalmár (1865. – 1937.), baptistički propovjednik koji je

pretežno djelovao među Mađarima, ordinirao ga je u Šajkaš Sv. Ivanu za obavljanje svih crkvenih obreda u baptističkim crkvama (Večera Gospodnja, krštenje, vjenčanje, pogreb). Aleksa Novak također je bio jedan od učesnika ove prve daruvarske konferencije, no on će tek na drugoj takvoj konferenciji, održanoj siječnja 1923. u Zagrebu, biti službeno postavljen misijskim radnikom i djelovati kao pomoćnik Vinku Vaceku. Novak će pak 8. ožujka 1931. biti ordiniran za propovjednika (dušobrižnika) i biti time ovlašten obavljati sve crkvene obrede. Ordinirao ga je Mačkovcu Vinko Vacek.

Za mjesto prvoga krštenja Novak navodi Držimurec, a Vacek općenito Mačkovec. Prema sjećanju starijih vjernika, to prvo krštenje održano je pak negdje „na riječnom kanalu između Belice i Držimurca“.

Drugo je krštenje upriličeno 3. listopada iste godine. Na ovom je krštenju Ivan Zrinščak krstio sedmero krštenika. To su bili Ignac Kovačić, Mica Kovačić, Mara Bistrović, Ignac Plevnjak, Anton Žganec, Mara Žganec i Franjo Car. Tako je tijekom 1921., bilo – uz Aleksu Novaka – već dvadeset krštenih mačkovečkih vjernika.

Treće je krštenje pak održano 18. lipnja 1922., na rijeci Muri, u Ferketincu ili Murskom Središću, kada je Ivan Zrinščak krstio još osmero vjernika. Bilo je to i posljednje Zrinščakovo krštenje u Mačkovcu. Ovu će službu u narednim godinama preuzeti Vinko Vacek. Krštenje iz 1922. ostalo je upamćeno među vjernicima kao nezaboravan događaj, upriličen doista poput nekoga narodnog slavlja. Kao takvo ostalo je zabilježeno u usmenoj predaji: putovalo se kolima s konjskim zapregama, a povorku je pratila glazbom crkvena *pleh mužika*. Svirače je narod prozvao *bandisti* (iskrivena riječ za baptisti), što se anegdotalno održalo sve do današnjih dana. Tada su kršteni Ana Dokleja rođ. Plevnjak, Marija Vuk, Terezija Bistrović Bedić, Franca Srnec rođ. Žganec, Mara Bedić, Štefan Krištofić, Franca Varga i Marija Plevnjak rođ. Srnec.

Mačkovečki vjernici oko 1923. s Vinkom Vacekom. U sredini Aleksa Novak, Vinko Vacek i Josip Baluban.

Istupanja iz Katoličke Crkve

Uz evidentiranje prvih krštenja u crkvenoj knjizi zanimljiv je još jedan važan detalj. Nakon što je Vidovdanskim ustavom iz lipnja 1921. baptistička vjeroispovijest ubrojena u usvojene vjeroispovijesti na području Kraljevine SHS, na baptiste se retroaktivno primjenjivao Zakon o vjeroizpovjednim odnosima od 17. siječnja 1906. U člancima 14. – 19. narečenog Zakona bio je reguliran prelazak iz jedne vjeroispovijesti u drugu, za što je bilo potrebno očitovati se o takvoj odluci svome dotadašnjem svećeniku („dušobrižniku“), uz naznočnost dvojice punoljetnih svjedoka. Svećenik je nato bio dužan izdati odgovarajuću svjedodžbu o istupanju vjernika iz dotadašnje vjeroispovijesti, s kojom bi svjedodžbom vjernik tada bio legalno primljen u drugu crkvu odnosno vjeroispovijest. U mačkovečkoj crkvenoj knjizi pendantno su zabilježeni podatci o datumima takvih prijelaza, s navođenjem dvojice svjedoka. Tako, primjerice, za Aleksu Novaka stoji da je službeno istupio iz Katoličke Crkve 11. siječnja 1923., uz svjedoček Nacu [Ignaca] Kovačića i Pavla Bistrovića.

Formalno osnivanje Baptističke Crkve u Mačkovcu

Vinko Vacek vratio se s obitelji u Kraljevinu SHS početkom

jeseni 1922. U Zagreb su stigli 29. rujna 1922., a on je odmah započeo posjećivati vjernike diljem zemlje. Svoj prvi posjet Mačkovcu, o kojem postoji zapis, obavio je 17. lipnja 1923., kako je zabilježeno u prvom broju tek izašlog baptističkog mjeseca Glas evanđelja. Vacek ondje izričito navodi da je to bio „prvi Hrvatski Baptistski zajednički sastanak...“, miseći na prvi skup širih razmjera nakon njegova povratka u Kraljevinu SHS. Bilo je ondje više okupljenih vjernika i iz drugih mjesta, a imenom su zabilježeni Ján Andrásik iz Bačkog Petrovca te „brat Černelić (Černelc) iz Maribora“. Nedugo potom, održano je 29. lipnja 1923. krštenje jedanaestero mačkovečkih vjernika na Muri. Krštenje je predvodio Vinko Vacek, a kršteni su Anton i Mara Bujan, Marija Ciglarović, Marija Kovačić, Marija Fodor, Aga Plevnjak, Jelena Car, Helena Novak, Franca Kolac, Marija Novak i Roza Levaj iz Vinkovaca.

Međutim, skupovi u lipnju 1923. očito nisu bili prvi posjeti Vaceka Mačkovec. On je svakako nazoočio i prvoj crkvenoj sjednici 25. studenoga 1922. kada je formalno osnovana Baptistička Crkva Mačkovec, premda tako izrijekom ne stoji u crkvenoj knjizi. Više detalja, međutim, upućuje da se formalno osnivanje dogodilo

upravo te subote, uz naznočnost Vinka Vaceka:

Prvi zapisnik, evidentiran u tek otvorenoj crkvenoj tajničkoj knjizi, datiran je upravo s 25. studenoga 1922., a naslovjen „Prva zborova sjednica 25 / XI / 1922 god. Uredaj crkve. Crkveni red“. Za crkvu je upotrebljen termin „zbor“ (češ. *sbor*), kojim se Vacek, kao Čeh podrijetlom, često koristio u svojim zapisima.

Prvom zapisniku prethodi u crkvenoj knjizi dokument „Zajednički ugovor vjernih baptista“ u kojem su izloženi osnovno kršansko ispovijedanje te načela kršćanskog života. Ugovoru su pridodani i drugi dokumenti, „Crkveni činovnici i njihove dužnosti“, i dr. Svi ovi dokumenti priređeni su čvrstim oslanjanjem na Vacekov predložak koji je on 10. siječnja 1922. zapisao u svojoj tvrdo ukoričenoj bilježnici velikog formata („Ledger“), svojevrsnoj priručnoj crkvenoj evidenciji. Predložak je ustvari prijevod s češkog, a kod Vaceka je naslovjen „Priznanje vjere. Zajednički zavjet i crkveno uređenje (ili pravila.) u vjeri krštenih kršćana (obično zvanih baptista.). Češki priredjeno i izdano, u Kapeli na Throop ul. blizu 16te ul. u Chicagi. Ill. Tisk. V. Keclik, 566 Center Avenue Chicago Ill. Na Hrvatski prevedeno u Detroit Mich.“

Jan.10.1922. V.W." Tekst je napisan Vacekovim rukopisom, opsegom je četrnaest stranica velikog formata, a prepoznatljiv je utjecaj češkog izvornika. U Throop ulici nalazila se Prva češka baptistička crkva u Čikagu (*First Bohemian Baptist Church*) s kojom je Vacek bio u kontaktu. Očito je dakle da je Vacek morao biti nazočan pri koncipiranju ugovora u makovečkoj crkvenoj knjizi, budući da je u pozadini jasno prepoznatljiv njegov predložak.

U prilog formalnom osnivanju crkve u studenom 1922., stoji i činjenica da su sva službena istupanja iz Katoličke Crkve uslijedila počev od 11. siječnja 1923., dakle kad je mačkovečka Baptistička Crkva već formalno i legalno postojala.

Tekst mačkovečkog crkvenog ugovora doslovno je naveden niže, a tek se u manjim dijelovima razlikuje od Vacekova predloška:

Zajednički ugovor vjernih baptista.

Mi vjerujemo, da je to milost Duha svetoga učinila; da smo mogli primiti Gospoda Krista Isusa za svog osobnog Spasitelja, te da smo mogli u poslušnosti Njegove riječi na priznanje naše vjere biti kršteni u ime; Oca i Sina i svetoga Duha. Na temelju toga priznanja spajamo se slavodobno i s najvećom radošću, pred Bogom svemogućim i pred cijelom nam zajednicom u crkvu Kristovu.

Obavezujemo se: da će mo spomoći svetoga Duha u kršćanskoj ljubavi jedan s drugim živiti; da će mo pomagati, da naša crkva napreduje: u rastu, poznavanju istine, u svetosti i svakom djelu dobrome; da će mo medju sobno uzgajati zajedničko duhovno smišljenje i blagodarnost; da će mo naredbe našega Gospoda vjerno obdržavati kao: večeru Gospodnju, krštenje, kazne i ostale koje nam novi zavjet nalaže; da će mo dobrovoljno, sradošću i privoljno misijini prinos donašati, siromašnim pomagati, crkvene troškove namirivati i kraljevstvo Božje medju svima narodima širiti.

Dalje se obavezujemo: da će mo naše domaće pobožnosti držati i u tajnosti na molitvama svojim, s Bogom spojenje naše uzgajati; da će mo našu djecu u kršćanski život uvoditi; da će mo tražiti naše prijatelje, znanice i ostale ljudе te ih k Spasitelju dovoditi; da će mo poštenu, pravedno i oprezno naš život pred svijetom provoditi; da će mo naše dužnosti u svim našim poslovima vjerno obavljati, i najposlje; da će mo se čuvati: svakog ogovaranja, praznih govorova, klevetanja, zavisti, gnjeva i ljutosti, te pohlepnost za lažnu čast i slavu svom silom iz bjegavati.

Dalje se obavezujemo: da će mo u bratskoj ljubavi jedni na druge paziti, i jedni za druge Bogu se moliti, u bolestima i drugim potrebnama jedni drugima pomagati; da će mo go stoljubivi i milostivni jedni ka drugima biti; da se nećemo odmah uvrediti, nego, da će mo se svagda i sradošću izmirivati i jedan drugom sradošću i srdačno oprاشtati. Želimo se držati zapovjeti našeg Spasitelja koji reče: "Ovo vam zapovijedam da imate ljubav među sobom". Iv 13:34

Najposlje se obavezujemo; da, ako bi se morali preseliti iz jednoga mjeseta u drugo, da će mo što prije potražiti braću našega priznanja, te se s njima ljubezno spojiti i u duhu ovoga ugovora i rijeći Božje svoj život provoditi;

A Bog mira, koji izvede iz mrvih velikog pastira ovcam, krvlju zavjeta vječnoga Gospoda našega Krista Isusa, da nas savrši u svakom djelu dobrome, da učinimo volju Njegovu, čineć u nama što je ugodno pred Njim, Krista Isusa, kojemu slava uvjek vjeka. Amen.

U zapisniku s prve crkvene sjednice, održane 25. studenoga 1922., navedeni su i crkveni činovnici, ovim redom:

1. Nikola Ciglaric, prvi đakon
2. Ignac Kovačić, drugi đakon
3. Stjepan Dokleja, tajnik
4. Aleksa Novak, misijski pomoćnik
5. Anton Varga, blagajnik
6. Stjepan Dokleja, blagajnički pomoćnik
7. Vid Srnec, ovjerovitelj zapi-

snika (?), "za do vjereni odbori" 8. Pavao Bistrović, član

Aleksa Novak tek će u siječnju 1923. na konferenciji u Zagrebu biti službeno postavljen misijskim radnikom. Međutim, on je tom službom već navezen u prvom zapisniku, dakle oko dva mjeseca prije, stoga je moguće da je ovu službu neformalno obavljao i tijekom 1922. Vacek u svome izvješću u prvom broju *Glasa evanđelja* (1/1923: 8) navodi: "... brat Aleksa Novak od prošle nove godine [tj. od početka 1923.] radi misiionarsko djelo. Putuje i obilazi braću i prijatelje. Njegovo mjesto u zboru zastupa ognjenom revnošću brat Ciklarić [Ciglaric]..." Novaka su dakle (opravданo) smatrali vodećim bratom u crkvi, premda je u popisu crkvenih činovnika naveden na četvrtom mjestu.

Formalnim osnivanjem crkve u studenom 1922. (premda crkva stvarno djeluje od 1921., nakon krštenja prvih vjernika) nastavljen je daljnji razvoj ove mlade vjerničke zajednice, koji će od tada biti moguće pratiti u opisima raznih crkvenih događanja što ih je donosio baptistički mjesecnik *Glas evanđelja*, koji je počeo izlaziti od srpnja 1923. Mačkovečka Baptistička Crkva bila je najbrojnija u to vrijeme na hrvatskom prostoru. U prvom broju *Glasa evanđelja* (1/1923: 8) tako se navodi: "U Hrvatskoj i Slavoniji imademo svega do sada što manjih, što većih 18 stanica, gdje Gospod kroz njegovo sveto evanđelje radi blagodarno djelo dovodeći duše do vječnog spasenja. U Mačkovcu, Medjimurju, imademo najjači zbor..." Nakon nekoliko godina vjerskih okupljanja u privatnim kućama, mačkovečki baptisti podići će 1926. i svoju crkvenu zgradu, svečano otvorenu 5. prosinca 1926. Izuzev montažne kapele u Mošćenici (1924.), koja je poslije srušena, mačkovečka kapela bila je prva sagrađena baptistička crkvena zgrada u Hrvatskoj, tada najveća građevina u cijelom selu, a i danas стоји kao "najstarija crkvena zgrada, spomenik jednog vremena i razvoja Saveza baptističkih crkava u Republici Hrvatskoj".

Naslijeđe

Kao najbrojnija te vjernički izuzetno živa, mačkovečka baptistička vjernička zajednica bit će predanim predvodnikom rada u Međimurju te uzorom ostalim vjernicima diljem zemlje. I u najnovijem dobu, kada mačkovečki vjernici svjedoče svojim postojanjem i životom o stotinu godina Božje vjernosti, ona ostaje primjerom ustrajnosti i angažiranosti u radu za Boga te za njegovu sliku, čovjeka.

Aleksa Novak, omiljeni putujući propovjednik, rado viđen gost u svakoj baptističkoj crkvi u Kraljevini SHS te poslije Jugoslaviji, bit će čak prispodobljen negdašnjim hrvatskim promicateljima reformacije u 16. stoljeću. Vacek će tako jednom zapisati: "Brat A. Novak, kojega je Gospod prvoga upotrebljio u Mačkovcu da kroz njega obnovi istinu sv. Evandjelja diljem Medjimurja koja je iza Zrinjskih sve dosad ugušena bila..." (*Glas evanđelja* 11/1924: 104) – a Branko Lovrec, urednik *Glasa evanđelja* pedesetak godina poslije, zapisat će u In memoriamu Aleksi Novaku: "Kada je u šestnaestom stoljeću otpočela Reformacija, baklja novo otkrivenih istina prodrla je i na naše tlo. Njom je naročito bila zahvaćena Hrvatska, a Međimurje u Hrvatskoj dalo je najbolji odaziv. No kontrareformacija je ugušila i najmanji trag toga svjetla, koje je buktilo u drugim zemljama. Tek u dvadesetom stoljeću, dvadesetih godina, baklja je ponovo zapaljena. Ovaj puta nisu to bili Zrinski i Frankopani, niti Ungnadi ili drugi velikani protestantizma, već je to došlo kroz djelovanje skromnoga čovjeka Alekse Novaka." (*Glas evanđelja* 4/1972: 22-23).

Aleksa Novak preminuo je 22. kolovoza 1972. U braku s Vjekoslavom Šestak imao je sedmero djece: Enoha, Josipa, Ivana, Mariju, Stjepana, Anu i Olgu.

Važnija građa: Zapis Alekse Novaka iz 1932., 1949. i 1956.; Tajnička knjiga BC Mačkovec 1922. – 1964.; Zapisni Vinka Vaceka iz 1922. i 1923. ●

Vjernici BC Mačkovec ispred nove crkvene zgrade

